

ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของ
โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสตูล

อิ็ดฮาม อาแก้ม

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

พ.ศ. 2557

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของ
โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสตูล

อิสลาม อาเก็ม

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

พ.ศ. 2557

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

THESIS

**THE FACTORS AFFECTING ACADEMIC AFFAIRS ADMINISTRATION
EFFECTIVENESS OF ISLAMIC PRIVATE SCHOOLS IN SATUN PROVINC**

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS FOR
THE DEGREE OF MASTER OF EDUCATION PROGRAM IN EDUCATION ADMINISTRATION
OF GRADUATE SCHOOL SONGKHLA RAJABHAT UNIVERSITY**

2014

COPYRIGHT OF SONGKHLA RAJABHAT UNIVERSITY

ใบรับรองวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ชื่อวิทยานิพนธ์

ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน
สอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสตูล
THE FACTORS AFFECTING ACADEMIC AFFAIRS ADMINISTRATION
EFFECTIVENESS OF ISLAMIC PRIVATE SCHOOLS IN SATUN

ผู้วิจัย

นางสาวอิสลาม อาเก็ม

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ได้พิจารณาเห็นชอบโดย

(ดร.ปัทมาพร ชเลิศเพ็ชร)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และ
กรรมการและเลขานุการหลักสูตร

(ดร.กนกกร ศิริสุข)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม และ
ประธานกรรมการบริหารหลักสูตร

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อาคม วัชรไชย)

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

(ดร.ศรัทธิงศ์ ภูวัชรวีรานนท์)

กรรมการจากบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา รับรองวิทยานิพนธ์แล้ว

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุระพรรณ จุลสุวรรณ)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ชื่อวิทยานิพนธ์	ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสตูล
ผู้วิจัย	นางสาวอิลฮาม อาเก็ม ปีการศึกษา 2557
ปริญญา	ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา การบริหารการศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก	ดร.ปัทมาพร ชเลิศเพ็ชร
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม	ดร.กนกกร ศิริสุข

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน 2) ศึกษาประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน 3) ศึกษาตัวแปรที่ใช้ในการทำนายประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน และ 4) สร้างสมการทำนายประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสตูล กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารและครู โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสตูล จำนวน 238 คน แบ่งเป็นผู้บริหาร 10 คน และครู 228 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความแปร ค่าความโค้ง และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Multiple Regression: Enter Method)

ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิผลในการบริหารงานวิชาการโดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมากทุกด้าน 2) ประสิทธิผลในการบริหารงานวิชาการในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน 3) ตัวแปรที่ใช้ในการทำนายประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสตูล ได้แก่ ตัวแปรด้านบรรยากาศโรงเรียน มีค่าสัมประสิทธิ์การทำนายมากที่สุดเท่ากับ .496 (B = .225 Beta = .496) รองลงมา คือ ตัวแปรบรรยากาศในชั้นเรียน มีค่าสัมประสิทธิ์การทำนาย .274 (B = .177 Beta = .274) ตัวแปรภาวะความเป็นผู้นำของผู้บริหาร มีค่าสัมประสิทธิ์การทำนาย .234 (B = .141 Beta = .234) ตัวแปรคุณภาพการสอนของครู มีค่าสัมประสิทธิ์การทำนาย .222 (B = .133 Beta = .222) และตัวแปรประสบการณ์การสอน มีค่าสัมประสิทธิ์การทำนาย -.095 (B = -.020 Beta = .095) ตามลำดับ

สมการคะแนนดิบ

$$\hat{Y} = 1.310 - .020 (\text{exp}) + .177 (\text{climate}) + .133 (\text{teacher}) + .141 (\text{leader}) + .225 (\text{environment})$$

สมการคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Z} = -.095 (\text{exp}) + .274 (\text{climate}) + .222 (\text{teacher}) + .234 (\text{leader}) + .496 (\text{environment})$$

Thesis Title	The factors affecting academic affairs administration effectiveness of Islamic private schools in Satun province
Researcher	Miss Ilham Arkem Academic year: 2014
Degree	Master of Education Program Educational Administration
Advisors	1. Dr.Pattamaporn Chalertphet 2. Dr.Kanokkorn Sirisuk

Abstract

This research aimed 1) to investigate the factors affecting the effectiveness of academic affairs administration; 2) to study the effectiveness of academic affairs administration; 3) to search for variables used to predict the effectiveness of academic affairs administration; and 4) to create an equation on the effectiveness of academic affairs administration of Islamic private schools in Satun province. The sample consisted of 328 people : 10 administrators and 228 teachers of Islamic private schools in Satun province. The questionnaire with 5 rating scale was used as an instrument in this study. The statistics used for data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation, skewness, kurtosis, and Multiple Regression: Enter Method.

It was found that 1) the factors affecting the effectiveness of academic affairs administration considering by each factor and overall were at the high level; 2) the effectiveness of academic affairs administration considering by each factor and overall were also at the high level; 3) the variables used to predict the effectiveness of academic affairs administration of Islamic private schools in Satun province : the highest coefficient value was environment of school which was .496 (B = .225 Beta = .496), then environment of classroom with the coefficient value as .274 (B = .177 Beta = .274), next, executive leadership with the coefficient value as .234 (B = .141 Beta = .234), quality of teaching with the coefficient value as .222 (B = .133 Beta = .222), and the last one, teaching experience with the coefficient value as -.095 (B = -.020 Beta = .095). The equation on the effectiveness of academic affairs administration of Islamic private schools in Satun province showed as follows;

Raw scores equation,

$$\hat{Y} = 1.310 - .020 (\text{exp}) + .177 (\text{climate}) + .133 (\text{teacher}) + .141 (\text{leader}) + .225 (\text{environment})$$

Standardized scores equation,

$$\hat{Z} = -.095 (\text{exp}) + .274 (\text{climate}) + .222 (\text{teacher}) + .234 (\text{leader}) + .496 (\text{environment})$$

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จได้ด้วยความกรุณาจาก ดร.เป็ทมาพร ชเลิศเพ็ชร ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์หลัก หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ที่ได้สละเวลาในการ ให้คำปรึกษา แนะนำ และช่วยเหลือเป็นอย่างดี และ ดร.กนกกร ศิริสุข ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม และประธานกรรมการบริหารหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ที่ช่วยเหลือ เป็นอย่างดี ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่งและขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์อภิลักษณ์ อนันตพงศ์ ประธานโปรแกรมวิชาการบริหารการศึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิชิต รอดทอง และ ดร.ปริดา เบ็ญการ อาจารย์คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ สงขลา นายอับดุลเลาะห์ บังแลมาปูเลา นายกษมาคม โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดสตูล และนายชอหมาด ไบหมาดบินจอร์ นักวิชาการศึกษา สำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดสตูล ที่ได้ กรุณาสละเวลาในการเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ ให้ข้อเสนอแนะ และการปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือ เป็นหน้าที่ของผู้วิจัย

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาทุกท่าน ที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ และให้ความช่วยเหลือด้วยดีใน ทุก ๆ ด้าน และเพื่อน ๆ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา รุ่น 53 ทุกคน ที่ให้การช่วยเหลือและเป็นกำลังใจ ในการทำวิทยานิพนธ์จนสำเร็จลุล่วงด้วยดี

คุณค่าและประโยชน์ทั้งหลายอันพึงมีจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบคุณความดีที่ได้ จากวิทยานิพนธ์แก่บิดา มารดา ครูอาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน

อิลฮาม อาเก็ม

กรกฎาคม 2558

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	(1)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	(2)
กิตติกรรมประกาศ.....	(3)
สารบัญ.....	(4)
สารบัญตาราง.....	(6)
สารบัญภาพ.....	(8)
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	5
สมมติฐานการวิจัย.....	5
ขอบเขตการวิจัย.....	5
กรอบแนวคิดการวิจัย.....	7
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	12
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	13
การบริหารงานวิชาการ.....	13
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับประสิทธิผล.....	40
ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ.....	43
โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม.....	49
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	53

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	60
แบบแผนการวิจัย.....	60
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	61
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	62
การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ.....	64
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	65
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	66
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	67
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	67
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	68
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	69
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	88
สรุป.....	88
อภิปรายผล.....	89
ข้อเสนอแนะ.....	97
บรรณานุกรม.....	99
ภาคผนวก.....	107
ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ.....	108
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ.....	110
ภาคผนวก ค การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย.....	116
ภาคผนวก ง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	121
ประวัติผู้วิจัย.....	134

สารบัญตาราง

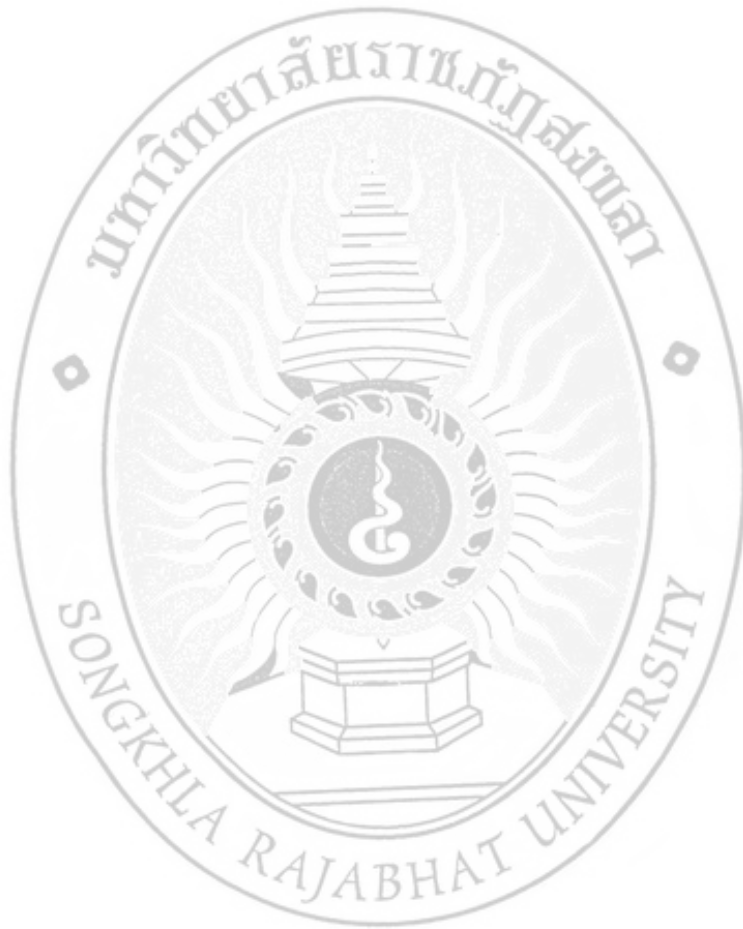
ตาราง		หน้า
1	ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ.....	47
2	จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในแต่ละโรงเรียน.....	61
3	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามตัวแปร.....	69
4	ระดับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลในการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสตูล.....	70
5	ระดับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลในการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสตูล ด้านบรรยากาศในชั้นเรียน.....	71
6	ระดับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลในการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสตูล ด้านคุณภาพการสอนของครู.....	72
7	ระดับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลในการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสตูล ด้านภาวะความเป็นผู้นำของผู้บริหาร.....	73
8	ระดับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลในการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสตูล ด้านบรรยากาศโรงเรียน.....	74
9	ผลการวิเคราะห์ระดับประสิทธิผลในการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสตูล.....	75
10	ผลการวิเคราะห์ระดับประสิทธิผลในการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสตูล ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา.....	76
11	ผลการวิเคราะห์ระดับประสิทธิผลในการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสตูล ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้.....	77

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
12	ผลการวิเคราะห์ระดับประสิทธิผลในการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสตูล ด้านการวัดและประเมินผล.....	78
13	ผลการวิเคราะห์ระดับประสิทธิผลในการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสตูล ด้านการพัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา.....	79
14	ผลการวิเคราะห์ระดับประสิทธิผลในการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสตูล ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้.....	80
15	ผลการวิเคราะห์ระดับประสิทธิผลในการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสตูล ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา.....	81
16	ผลการวิเคราะห์ระดับประสิทธิผลในการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสตูล ด้านการนิเทศการศึกษา.....	82
17	ผลการวิเคราะห์ระดับประสิทธิผลในการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสตูล ด้านการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา.....	83
18	ผลการทดสอบการแจกแจงปกติของข้อมูล.....	84
19	ผลการวิเคราะห์ค่าความสัมพันธ์ของตัวแปร.....	85
20	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์ถดถอยแบบเข้าพร้อมกัน.....	86
21	ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์การทำนาย.....	87
22	ผลการประเมินความสอดคล้องของแบบสอบถาม.....	117

สารบัญภาพ

ภาพ		หน้า
1	กรอบความคิดการวิจัย.....	7

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

รัฐบาลมีนโยบายปฏิรูปการศึกษาโดยประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ทำให้ส่งผลกระทบต่อกระบวนการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาของไทยอย่างชัดเจน โดยเฉพาะในระดับสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่กระทรวงศึกษาธิการได้กระจายอำนาจการบริหาร และการจัดการศึกษาไปยังสถานศึกษา ทั้งในด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป จากบทบาทหน้าที่ดังกล่าวสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งถือได้ว่าเป็นสถาบันทางสังคมที่ได้รับมอบหมายให้มีหน้าที่สร้าง และพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ คือ เป็นคนดี คนเก่ง และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข จึงต้องเผชิญกับภาระหน้าที่ความรับผิดชอบที่ซับซ้อน แปลกใหม่ และท้าทายต่อการบูรณาการศาสตร์ต่าง ๆ มาใช้ในการบริหารงาน บริหารคน ตลอดจนการบริหารการเปลี่ยนแปลงอย่างมีศิลป์ เพื่อนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลในที่สุด จากความคาดหวังของสังคมไทยที่มีต่อการจัดการศึกษาดังกล่าว เป็นผลทำให้สถานศึกษาได้รับความสนใจ และมีเสียงวิพากษ์วิจารณ์จากสาธารณชนที่มีต่อคุณภาพของสถานศึกษาเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ก็เพื่อให้สังคม โดยเฉพาะผู้ปกครองได้เกิดความมั่นใจว่า โรงเรียนที่ส่งบุตรหลานไปเรียนนั้นเป็น โรงเรียนดีมีคุณภาพ ปราศจากมลพิษทางสังคม เช่น ปลอดภัยเสพติด ครูอาจารย์มีความรัก ความสามัคคี เอื้ออาทรต่อเพื่อนครูและศิษย์ โรงเรียนมีระเบียบวินัยในระดับที่จะทำให้นักเรียนเป็นคนดี คิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาได้ มีความสุขอยู่ในสังคมและพร้อมที่จะเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่เจือจุนสังคม เป็นเยาวชนที่มีคุณภาพต่อไป (สงบ ประเสริฐพันธุ์, 2543: 7)

ตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ มีเป้าหมายสูงสุด คือ การพัฒนาคุณภาพนักเรียนให้เต็มศักยภาพ โดยเน้นให้นักเรียนมีความสามารถทางความคิด การแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง รู้จักคิดวิเคราะห์ ค้นหาสาเหตุและแนวทางแก้ไขปัญหาได้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกปัจจุบัน มองเหตุการณ์และคิดได้กว้างไกล ใฝ่เรียนรู้ตลอดชีวิต สามารถปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่น และอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข มีคุณธรรมจริยธรรม แต่การดำเนินการดังกล่าวให้บรรลุผลจะต้องมีการเปลี่ยนแปลงองค์ประกอบต่าง ๆ ในการจัดการศึกษาที่เป็นเงื่อนไขของปัญหา ทั้งในด้านปัจจัยในการทำงาน คือ อาคารสถานที่ วัสดุ ครุภัณฑ์ อุปกรณ์ต่าง ๆ และงบประมาณ สำหรับในด้านกระบวนการที่สำคัญ คือ กระบวนการเรียนการสอน กระบวนการนิเทศ และกระบวนการบริหาร

(กระทรวงศึกษาธิการ, 2544: 11) การบริหารจัดการเป็นหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ทำหน้าที่อำนวยความสะดวก ส่งเสริม สนับสนุน ประสานงาน นิเทศควบคุม กำกับ ติดตาม ประเมินผล แก้ไขพัฒนา ปรับปรุง การดำเนินงานหรือกิจกรรมต่าง ๆ ในระบบ ทั้งการวางแผน การบริหารงานวิชาการ งานธุรการ การเงิน งานบริการต่าง ๆ ให้มีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับ นโยบาย เป้าหมาย และวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษาตามบทบาทหน้าที่ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2544: 1) และตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดขอบข่ายงานบริหาร โรงเรียนไว้ 4 งาน คือ งานวิชาการ งานบุคคล งานบริหารงบประมาณ งานบริหารทั่วไป หมายถึง ภารกิจหลักเหล่านี้ ต้องได้รับการจัดการที่ดี ซึ่งถือว่าเป็นภารกิจหลักที่เป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนาโรงเรียนให้มีความก้าวหน้า มีคุณภาพ และบรรลุเป้าหมายและความคาดหวังของหลักสูตร (กรมวิชาการ, 2546: 23)

เป้าหมายหลักของการเป็นผู้นำในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน คือ การนำองค์กร หรือสถานศึกษาให้ก้าวไปสู่เป้าหมายหรือทิศทางที่ถูกต้อง ผู้บริหารต้องสามารถใช้ทรัพยากรต่าง ๆ เช่น บุคคล งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และการวางแผนจัดการ เพื่อนำไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้ เพื่อเป็น ผู้นำที่ดี และการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น พัฒนาการของเป้าหมายในการจัดการศึกษา (ชาอุทัย อาจินสมาจาร, 2548: 113) เพราะในการบริหารงานต้องดำเนินกิจกรรมเพื่อให้บรรลุเป้าหมายนั้น ย่อมมีปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ มากมาย เป็นสิ่งที่อาจเกิดขึ้นได้ สาเหตุหนึ่งที่สำคัญ คือ เกิดจากตัวผู้บริหารเอง ฉะนั้น จึงเป็นหน้าที่ของผู้บริหารในการควบคุมการวางแผนงานวิชาการ เพราะงานวิชาการในสถานศึกษา ถือได้ว่าเป็นงานหลักที่เป็นหัวใจสำคัญ โดยผู้บริหารควรมีความรับผิดชอบวางแผนงานทุกระดับ ตั้งแต่งานวิชาการ ถึงการเรียนการสอนของครูอาจารย์ จัดให้มีการประชุมปรึกษาหารือ เพื่อการวางแผน ร่วมกัน การมีส่วนร่วมของผู้รับผิดชอบฝ่ายต่าง ๆ ต้องมีความรู้ความสามารถ มีทักษะในการวางแผน ซึ่งสามารถชี้แนะครูอาจารย์ได้ ตลอดจนรู้จักการวางแผนในการบริหารงาน ซึ่งงานวิชาการเป็นงานที่จะต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ต้องวางแผนให้เป็น ไปตามขั้นตอน เพื่อการก้าวสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้ในเชิงของการบริหารงานวิชาการ จะพัฒนาให้ได้ดี เกิดผลต่อการพัฒนานักเรียนอย่างแท้จริงนั้น ผู้บริหารต้องเป็นผู้นำของสถานศึกษาในการเป็นตัวอย่างที่เข้มแข็ง อดทน ไม่ย่อท้อต่อความยากลำบาก มีส่วนร่วมในการพัฒนาความสำเร็จในอนาคต (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2553: 120)

การจัดการศึกษาตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พุทธศักราช 2553 ได้กำหนดให้สถานศึกษามีบทบาทและหน้าที่ในการจัดการศึกษา ให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองได้ และให้เป็นไปตามหลักสูตรกำหนด ขณะเดียวกันจะต้องพัฒนาตนเองให้มีคุณสมบัติ มีคุณลักษณะที่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน การที่จะจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพนั้น สถานศึกษาจำเป็นต้องฟังพหุชุมชน ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนด ทิศทาง ให้คำแนะนำ เพื่อให้สถานศึกษาสามารถผลิตประชากรที่มีคุณภาพเป็นกำลังของสังคมต่อไป

ดังนั้นหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐานนั้นมีความสำคัญยิ่ง และถือได้ว่า หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นหลักสูตรที่มุ่งพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา ความรู้ และมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความสามารถในการแข่งขัน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คือ การเพิ่มศักยภาพเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน ให้สูงขึ้น สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างมีความสุขบนพื้นฐานของความเป็นไทยและความเป็นสากล รวมถึงความสามารถในการประกอบอาชีพหรือศึกษาต่อตามความถนัดและความสามารถของแต่ละบุคคล ด้วยเหตุผลดังกล่าวมาแล้ว ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องคิดหาวิธีและแนวทางในการบริหารจัดการหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และกระบวนการเรียนรู้ได้อย่างมีคุณภาพ ให้มีความสอดคล้อง และเหมาะสมกับสภาพสถานศึกษา ซึ่งประกอบด้วยแนวทางในการดำเนินการ ซึ่งได้แก่ การพัฒนา หลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล การพัฒนาและใช้สื่อ และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษา การนิเทศการศึกษา และการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา ดังที่ (Smith and others, 1961: 45 อ้างถึงใน ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2553: 15) ได้ให้ความสำคัญสำหรับการบริหารงาน และการให้ความสำคัญของงานในสถานศึกษาในความรับผิดชอบของผู้บริหารสถานศึกษา โดยแยกงานออกเป็น 7 ประเภท พบว่า การบริหารงานวิชาการ คิดเป็นร้อยละ 40 ซึ่งมากกว่างานด้านอื่น ๆ

จะเห็นได้ว่า การบริหารงานวิชาการเป็นงานที่สำคัญสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาเนื่องจาก ผู้บริหารเป็นผู้ใช้อำนาจในการบริหารที่จะอำนวยความสะดวกให้กิจการทุกอย่างดำเนินการไปตามแผนงานของสถานศึกษาที่ตั้งไว้ ดังนั้นการบริหารงานวิชาจึงเกี่ยวข้องกับกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษา ถือได้ว่าเป็นงานที่สำคัญมาก และเป็นหัวใจของการบริหารงานทั้งหมด ทั้งนี้ผู้บริหารจะต้องมีความตระหนักในการมีส่วนร่วม เพื่อให้การส่งเสริม สนับสนุน ร่วมคิดร่วมทำ ในการทำงานเป็นทีม ต้องได้รับการเตรียมความพร้อม มองเห็นคุณค่า มีความรู้ความเข้าใจ ตลอดถึงการติดตามกำกับดูแล การดำเนินงานในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ

การจัดการศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งเป็นพื้นที่มีประชาชนส่วนใหญ่นับถือศาสนา อิสลามประมาณร้อยละ 79.47 มีวิถีชีวิตและขนบธรรมเนียมประเพณีปฏิบัติที่สอดคล้องกับแนวทาง ศาสนบัญญัติของอิสลามที่มีเอกลักษณ์เฉพาะ (นินาวาลย์ ปานากาเซ็ง แมงกาจิ, 2551: 5) ชาวไทยมุสลิมในพื้นที่นี้ให้ความสำคัญในการพัฒนาบุตรหลานให้มีความรู้และสามารถ ปฏิบัติตนตามหลัก การศาสนาอิสลามอย่างเคร่งครัด ผลการวิจัยของ เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ (2551: 56) ที่ผ่านมาพบว่า ผู้ปกครองนิยมส่งบุตรหลานเข้าศึกษา โรงเรียนเอกชนศาสนาอิสลามมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกปี คิดเป็น ร้อยละ 70 ของนักเรียนทั้งหมดในจังหวัดชายแดนภาคใต้ จึงนับเป็นสถาบันการศึกษาที่สร้างผลผลิต

ทางการศึกษาให้กับท้องถิ่นและสังคมโดยรวมเป็นจำนวนมากในแต่ละปี (ซุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ และคณะ, 2551: 23) ความนิยมดังกล่าวเนื่องจากผู้ปกครองต้องการให้บุตรหลานเรียนรู้ทั้งวิชาสามัญและศาสนาควบคู่กัน ยึดถือตามหลักปฏิบัติตามหลักศาสนาอิสลามที่ปฏิบัติสืบต่อกันมา ชำรง ซึ่งอัตลักษณ์เฉพาะตน ทั้งขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม ภาษาและวิถีชีวิต (นิเลาะ แวอูเซ็ง และคณะ, 2550: 34) และต้องการให้มีความรู้ ความสามารถ และทักษะเพียงพอที่จะเป็นคนดี มีคุณธรรม และมีรายได้เพียงพอต่อการดำรงชีวิต ในยุคการแข่งขันนี้ได้ (นินาวาลย์ ปานากาเซ็ง แมงกาจิ, 2551: 78) สิ่งเหล่านี้สะท้อนค่านิยมเฉพาะกลุ่ม โดยเฉพาะในเรื่องการศึกษาทำให้พื้นที่นี้มีสภาพปัญหาแตกต่างจากพื้นที่อื่นไปด้วย

จากเหตุผลข้างต้นจึงกล่าวได้ว่า การบริหารงานวิชาการเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารสถานศึกษา และเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษาที่ผู้บริหารจะต้องให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสตูล ที่ต้องอาศัยปัจจัยต่าง ๆ ในการบริหารงาน เพื่อส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ ได้แก่ บรรยากาศในชั้นเรียน คุณภาพการสอนของครู วุฒิทางการศึกษา ประสบการณ์การสอน ภาวะความเป็นผู้นำของผู้บริหาร และบรรยากาศโรงเรียน เป็นต้น ซึ่งงานวิชาการส่งผลต่อภาพลักษณ์และความไว้วางใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าศึกษาในสถานศึกษา เพราะเป็นตัวบ่งชี้ถึงคุณภาพของสถานศึกษา ส่วนการบริหารงานด้านอื่น ๆ นั้น แม้จะมีความสำคัญเช่นกัน แต่ก็ยังเป็นเพียงส่วนส่งเสริมและสนับสนุนให้งานวิชาการดำเนินการไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งมีบทบาทหน้าที่ในการบริหารจะต้องสนับสนุนให้ครูผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้บรรลุผลตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรต่อไป (รุจิรี ภูสาระ, 2545: 37) อีกทั้งผลสำรวจดัชนีการศึกษาไทย รายจังหวัด ประจำปี 2557 ซึ่งให้เห็นถึงคุณภาพการศึกษาใน 76 จังหวัดของประเทศไทย พบว่า จังหวัดสตูลเป็นหนึ่งในจังหวัดที่มีค่าดัชนีระหว่าง 0.2581–0.4011 นั่นคือ จังหวัดสตูลมีดัชนีการศึกษาค่ำสุด (ไกรยศ ภัทรราช, 2557: 34) จากผลการสำรวจแสดงให้เห็นว่า จังหวัดสตูลยังประสบกับปัญหาคุณภาพการศึกษา ดังนั้นสถาบันการศึกษาจึงควรให้ความสำคัญ เพื่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในจังหวัดสตูลอย่างยั่งยืน

จากความสำคัญและปัญหาข้างต้น การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสตูล การศึกษาจะเป็นประโยชน์ต่อโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามและสถานศึกษาที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งภาครัฐเองก็สามารถนำข้อมูลเพื่อนำไปใช้วางแผนในการจัดการศึกษาของชาติได้อีกด้วย

วัตถุประสงค์การวิจัย

วัตถุประสงค์ที่ใช้ในวิจัยครั้งนี้ คือ

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสตูล
2. เพื่อศึกษาประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสตูล
3. เพื่อศึกษาตัวแปรพยากรณ์ที่ใช้ในการทำนายประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสตูล
4. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ทำนายประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสตูล

สมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย คือ

ปัจจัยด้านบรรยากาศในชั้นเรียน คุณภาพการสอนของครู วุฒิทางการศึกษา ประสบการณ์การสอน ภาวะความเป็นผู้นำของผู้บริหาร และบรรยากาศโรงเรียนส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสตูล

ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตการวิจัยที่ใช้ในวิจัยครั้งนี้ คือ

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารและครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสตูล ปีการศึกษา 2557 จำนวนทั้งหมด 583 คน แบ่งเป็นผู้บริหาร 32 คน และครู 551 คน (สำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสตูล, 2557)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารและครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในจังหวัดสตูล ปีการศึกษา 2557 กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยกำหนดให้มีการคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ไม่เกิน .05 ($e = .05$) ใช้สูตรของยามานะ (Yamane, 1973: 727-728) ได้จำนวนทั้งหมด 238 คน แบ่งเป็นผู้บริหาร 10 คน และครู 228 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน (Proportional Stratified Sampling) ใช้อำเภอเป็นชั้น (Strata)

2. ขอบเขตตัวแปร

ตัวแปรที่ศึกษาได้นำผลการสังเคราะห์งานวิจัยเพื่อนำมาศึกษาในครั้งนี้ ดังต่อไปนี้

2.1 ตัวแปรพยากรณ์ คือ ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสตูล ได้แก่

2.1.1 ด้านบรรยากาศในชั้นเรียน

2.1.2 ด้านคุณภาพการสอนของครู

2.1.3 ด้านวุฒิทางการศึกษา

2.1.4 ด้านประสบการณ์การสอน

2.1.5 ด้านภาวะความเป็นผู้นำของผู้บริหาร

2.1.6 ด้านบรรยากาศโรงเรียน

2.2 ตัวแปรเกณฑ์ คือ ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสตูล

2.2.1 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

2.2.2 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้

2.2.3 การวัดและประเมินผล

2.2.4 การพัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

2.2.5 การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้

2.2.6 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

2.2.7 การนิเทศการศึกษา

2.2.8 การประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา

กรอบแนวคิดการวิจัย

ตัวแปรพยากรณ์	ตัวแปรเกณฑ์
<p style="text-align: center;">ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผล การบริหารงานวิชาการ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ด้านบรรยากาศในชั้นเรียน 2. ด้านคุณภาพการสอนของครู 3. ด้านวุฒิทางการศึกษา 4. ด้านประสบการณ์การสอน 5. ด้านภาวะความเป็นผู้นำ ของผู้บริหาร 6. ด้านบรรยากาศโรงเรียน 	<p style="text-align: center;">ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3. การวัดและประเมินผล 4. การพัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยี เพื่อการศึกษา 5. การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ 6. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 7. การนิเทศการศึกษา 8. การประกันคุณภาพภายในและ มาตรฐานการศึกษา

ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ หมายถึง ผลสำเร็จจากการบริหารงานวิชาการ โดยบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษาของโรงเรียน มีการใช้ทรัพยากรดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพคุ้มค่า การดำเนินงานปรากฏตามเป้าหมาย การติดตามตรวจสอบ ประเมินผลการดำเนินงาน ตลอดจนมีการปรับปรุงและพัฒนาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง โดยทุกคนในโรงเรียนมีความพอใจในการปฏิบัติงานที่ตนเองรับผิดชอบในขอบข่ายงานวิชาการทั้ง 8 ด้าน คือ

1.1 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาเป็นของตนเอง ที่มุ่งเน้นพัฒนานักเรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา มีความรู้และคุณธรรม สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข จัดให้มีวิชาต่าง ๆ ครบถ้วนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานของกระทรวงศึกษาธิการ เพิ่มเติมเนื้อหาสาระของรายวิชาให้สูงและลึกซึ่งมากขึ้นสำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ เช่น กลุ่มที่มุ่งสู่ความเป็นเลิศ กลุ่มผู้บกพร่อง พิการ และการศึกษาทางเลือก เพิ่มเติมเนื้อหาสาระของรายวิชาที่สอดคล้องสภาพปัญหา ความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน สังคม และโลกครบทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ทุกชั้นเรียน โดยมีคณะกรรมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาทำหน้าที่นิเทศ กำกับติดตาม และประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา วิจัยและพัฒนาหลักสูตรขึ้นใช้เองให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ และประสานงานการใช้หลักสูตรซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของสถานศึกษาจนบรรลุเป้าหมาย

1.2 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ หมายถึง การจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ และความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล การฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา การจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง การจัดการเรียนการสอนที่ผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในทุกวิชา การส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และสิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ สามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอน และแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ การจัดการเรียนรู้สามารถเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ทุกสถานที่ที่มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดาและบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

1.3 การวัดและประเมินผล หมายถึง การกำหนดระเบียบการวัดและประเมินผลของสถานศึกษาตามหลักสูตรของสถานศึกษา โดยให้สอดคล้องตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการและนโยบายของสถานศึกษา การจัดทำเอกสารหลักฐานการศึกษาให้เป็นไปตามระเบียบการวัดและประเมินผลของสถานศึกษา ทำการวัดผลและประเมินผล เทียบโอนประสบการณ์ ผลการเรียนรู้ และอนุมัติผลการเรียน การจัดให้มีการประเมินผลการเรียนทุกระดับ และจัดให้มีการส่งเสริมกรณีที่ผู้เรียนไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน นำผลการประเมินการเรียนรู้มาใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนากิจกรรม การจัดการเรียนรู้ การพัฒนาเครื่องมือในการวัดผลประเมินผลให้ได้ครอบคลุมและสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ ชี้คแนวทางการวัดผลและประเมินผลตามสภาพจริงทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้

การจัดทำระบบสารสนเทศด้านการวัดและประเมินผลได้อย่างเป็นระบบ เพื่อตรวจสอบ พัฒนา และ การเทียบโอนผลการเรียน เพื่อใช้อ้างอิง ตรวจสอบ และใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการเรียนการสอน

1.4 การพัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา หมายถึง การร่วมกันกำหนด นโยบาย วางแผนในเรื่องการจัดการและพัฒนาสื่อการเรียนรู้ และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของ สถานศึกษา การพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษาในเรื่องเกี่ยวกับการพัฒนาสื่อการเรียนรู้และเทคโนโลยี เพื่อการศึกษา พร้อมทั้งให้มีการจัดตั้งเครือข่ายทางวิชาการ ชมรมวิชาการ เพื่อเป็นแหล่งการเรียนรู้ ของสถานศึกษา การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา โดยมุ่งเน้นการพัฒนาสื่อและเทคโนโลยี เพื่อการศึกษาที่ให้ข้อเท็จจริง เพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ ๆ เกิดขึ้น โดยเฉพาะหาแหล่งสื่อที่ส่งเสริม การจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ การพัฒนาห้องสมุดของสถานศึกษาให้เป็นแหล่ง เรียนรู้ของสถานศึกษาและชุมชน การนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคคลใน การจัดหา ผลิต ใช้ และพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

1.5 การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ หมายถึง การจัดให้มีแหล่งเรียนรู้อย่าง หลากหลายทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เพื่อสนับสนุนการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง กับการจัด กระบวนการเรียนรู้ จัดระบบแหล่งเรียนรู้ภายใน โรงเรียนให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียน และ การส่งเสริมครูและนักเรียนได้ใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษา เพื่อพัฒนาการเรียนรู้และนิเทศ กำกับติดตาม ประเมิน และปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งมีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผลงานของ สถานศึกษาอย่างแพร่หลายและเหมาะสม

1.6 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา หมายถึง การกำหนดนโยบายและแนวทางการ ใช้วิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ และกระบวนการทำงานของนักเรียน ครู และ ผู้เกี่ยวข้องกับการศึกษา การพัฒนาครูและนักเรียนให้มีความรู้เกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียนรู้โดยใช้ กระบวนการวิจัยเป็นสำคัญในการเรียนรู้ที่ซับซ้อนขึ้น ทำให้ผู้เรียนได้ฝึกการคิด การจัดการ การหา เหตุผลในการตอบปัญหา การผสมผสานความรู้แบบสหวิทยาการ และการเรียนรู้ในปัญหาที่ตนสนใจ การพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยกระบวนการวิจัย การรวบรวมและเผยแพร่ผลการวิจัย เพื่อการเรียนรู้ และพัฒนาคุณภาพการศึกษา และการสนับสนุนให้ครูนำผลการวิจัยมาใช้เพื่อการเรียนรู้ และพัฒนา คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา รวมทั้งติดตามและประเมินผลการทำวิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษาในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง

1.7 การนิเทศการศึกษา หมายถึง การสร้างความตระหนักให้แก่ครู และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการศึกษาให้เข้าใจกระบวนการนิเทศภายใน ว่าเป็นกระบวนการทำงานร่วมกันที่ใช้เหตุผลการนิเทศเป็นการพัฒนาปรับปรุงวิธีการทำงานของแต่ละบุคคลให้มีคุณภาพ การนิเทศเป็นกระบวนการหนึ่งของการบริหาร เพื่อให้ทุกคนเกิดความเชื่อมั่นว่า ได้ปฏิบัติถูกต้อง ก้าวหน้า และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียนและตัวครูเอง การจัดการนิเทศภายในสถานศึกษาให้มีคุณภาพทั่วถึงและต่อเนื่อง เป็นระบบ และกระบวนการจัดระบบนิเทศภายในสถานศึกษาให้เชื่อมโยงกับระบบนิเทศการศึกษาของหน่วยงานต้นสังกัด

1.8 การประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา หมายถึง การกำหนดมาตรฐานการศึกษาเพิ่มเติมของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาชาติ มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน มาตรฐานของหน่วยงานต้นสังกัดและความต้องการของชุมชน จัดระบบบริหารและสารสนเทศโดยจัดโครงสร้างการบริหารที่เอื้อต่อการพัฒนางานและการสร้างระบบประกันคุณภาพภายใน จัดระบบสารสนเทศให้เป็นหมวดหมู่ ข้อมูลมีความสมบูรณ์ เรียกใช้ง่าย สะดวก รวดเร็ว ปรับปรุงให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ จัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพการศึกษา เช่น แผนกลยุทธ์ แผนยุทธศาสตร์ ดำเนินการตามแผนพัฒนาสถานศึกษา ในการดำเนินโครงการ/กิจกรรมต่าง ๆ สร้างระบบการทำงานที่เข้มแข็ง เน้นการมีส่วนร่วมและวงจรการพัฒนาคุณภาพของเดิมมีง โดยดำเนินการอย่างจริงจัง ต่อเนื่อง ด้วยการสนับสนุนให้ครู ผู้ปกครอง และชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม การประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด เพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก จัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี และสรุปรายงานประจำปี โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัดและเผยแพร่ต่อสาธารณชน

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ หมายถึง ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อผลสำเร็จการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสตูล ที่ศึกษาในงานวิจัยนี้ คือ

2.1 ปัจจัยด้านบรรยากาศในชั้นเรียน หมายถึง โรงเรียนมีห้องเรียน มีวัสดุอุปกรณ์ และครุภัณฑ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงานอย่างเพียงพอ บรรยากาศในห้องเรียนเอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ ห้องเรียนมีแสงสว่างและอุณหภูมิที่เหมาะสม มีสื่อประกอบการเรียนการสอนที่เหมาะสม

2.2 ปัจจัยด้านคุณภาพการสอนของครู หมายถึง ครูผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิชาที่สอนเป็นอย่างดี สามารถสอนเนื้อหาที่ยากให้เป็นเรื่องที่น่าสนใจ มีเทคนิคการสอนใหม่ ๆ ใช้เอกสารประกอบการสอน สื่ออุปกรณ์ที่เหมาะสม จัดแบบฝึกทั้งรายกลุ่มและรายบุคคลที่น่าสนใจในการเรียนการสอน ปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมและระเบียบวินัยแก่นักเรียนขณะสอนเสมอ กล่าวชมเชยเมื่อนักเรียนทำดี และอธิบายหรือกระตุ้นให้นักเรียนคิดใหม่เมื่อนักเรียนทำผิด จัดกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่เกิดกับนักเรียน และมุ่งพัฒนาผู้เรียนอย่างเต็มศักยภาพ

2.3 ปัจจัยด้านวุฒิทางการศึกษา หมายถึง วุฒิทางการศึกษาของครูและผู้บริหารที่สำเร็จในขั้นสูงสุด

2.4 ปัจจัยด้านประสบการณ์การสอน หมายถึง จำนวนปีของผู้บริหารและครูได้ปฏิบัติหน้าที่ในการบริหารและสอนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม

2.5 ปัจจัยด้านภาวะความเป็นผู้นำของผู้บริหาร หมายถึง พฤติกรรมเป็นแกนนำในเชิงวิชาการในการประยุกต์ใช้นวัตกรรม แนวคิด วิธีการ ตลอดจนเทคโนโลยี ๆ ที่มีประสิทธิภาพ มาใช้ในการบริหารจัดการให้เกิดประโยชน์กับคณะครูและนักเรียนของผู้บริหาร เช่น การนำผลการวิจัยมาพัฒนาการเรียนการสอน การส่งเสริมกิจกรรมทางวิชาการ เป็นต้น ซึ่งความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร

2.6 ปัจจัยด้านบรรยากาศโรงเรียน หมายถึง สภาพแวดล้อมจากการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลระหว่างรูปแบบพฤติกรรมต่าง ๆ และสภาพแวดล้อมของโรงเรียนส่งผลให้บุคคลในองค์กรเกิดความรู้สึกรับรู้จากการปฏิบัติได้โดยทางตรงและทางอ้อม ซึ่งจะมีอิทธิพลต่อการจูงใจและพฤติกรรมในการปฏิบัติงานของบุคคลในโรงเรียน

3. โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสตูล หมายถึง สถานศึกษาเอกชนสอนศาสนาควบคู่วิชาสามัญ สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนในจังหวัดสตูล

4. ผู้บริหารโรงเรียน หมายถึง ผู้อำนวยการโรงเรียน หรือผู้ที่รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดสตูล

5. ครู หมายถึง บุคคลซึ่งประกอบอาชีพหลักทางการเรียนการสอนและการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการต่าง ๆ ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดสตูล

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการทำวิจัยครั้งนี้ คือ

1. เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาสามารถนำข้อมูลไปใช้ เพื่อเป็นประโยชน์ในการวางแผนการศึกษา การปรับปรุงพัฒนาการจัดการศึกษาโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสตูล
2. ผลการวิจัยทำให้สามารถนำปัจจัยด้านงานการบริหารวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดสตูล ไปสู่การหาแนวทางเพื่อการบริหารงานของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสตูลให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลเพิ่มขึ้น
3. ผลการวิจัยนี้จะเป็นองค์ความรู้และแนวทางที่สามารถนำไปใช้ในการวิจัยเกี่ยวกับประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อการพัฒนาศักยภาพของผู้บริหารและครูต่อไป

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน สอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสตูล ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

1. การบริหารงานวิชาการ
2. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับประสิทธิผล
3. ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ
4. โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การบริหารงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการเป็นงานหลักของสถานศึกษา เกี่ยวข้องกับกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษา โดยเฉพาะเกี่ยวกับการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน

1. ความหมายของการบริหารงานวิชาการ

งานวิชาการเป็นงานที่สำคัญที่สุดของงานบริหารด้านต่าง ๆ ของโรงเรียน ทั้งนี้เพราะผลที่เกิดขึ้นจากงานวิชาการนั้นจะส่งผลต่อตัวนักเรียน ส่วนงานอื่น ๆ นั้นเป็นงานที่สนับสนุนให้งานวิชาการมีประสิทธิภาพสูงขึ้น ซึ่งมีผู้ศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของการบริหารงานวิชาการ ดังนี้

กมล ภูประเสริฐ (2544: 6) ได้ให้ความหมายของการบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารที่เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษา อันเป็นเป้าหมายสูงสุดของภารกิจของสถานศึกษา

จันทรานี สงวนนาม (2546: 142) ได้ให้ความหมายของการบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษา ซึ่งเกี่ยวข้องกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้เกิดผลตามเป้าหมายของหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ การสอนตามหลักสูตร และนโยบายการจัดการศึกษาและปรับปรุงพัฒนาการเรียนของนักเรียนให้ได้ผลดี โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญและมีประสิทธิภาพมากที่สุด

รุจิร ภู่อาระ และจันทราณี สงวนนาม (2545: 56) ได้ให้ความหมายของการบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษา ซึ่งเกี่ยวข้องกับการปรับปรุง การพัฒนา การเรียนการสอนให้เกิดผลตามเป้าหมายของหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ

หวน พันธุพันธ์ (2548: 7) ได้ให้ความหมายของการบริหารงานวิชาการ หมายถึง การดำเนินงานที่เกี่ยวกับการเรียนการสอน ซึ่งครอบคลุมเกี่ยวกับการนำหลักสูตรไปใช้ การทำแผน การสอน การปรับปรุงการเรียนการสอน การใช้สื่อการสอน การนิเทศการสอน และการประเมินผล เพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพ คือ มีความรู้ ความสามารถ ความคิดและเป็นคนดีได้

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553: 2) ได้ให้ความหมายของการบริหารงานวิชาการไว้ว่า หมายถึง การบริหารสถานศึกษา โดยมีการจัดกิจกรรมทุกสิ่งทุกอย่างที่เกี่ยวกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียน การสอนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน

สรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการ คือ การบริหารกิจกรรมเกี่ยวกับการเรียนการสอน โดยมุ่งเน้นการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรและนโยบายการจัดการศึกษา ปรับปรุงพัฒนาการเรียน การสอนให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ มีความรู้ความสามารถและความคิด ส่งผลให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามที่ต้องการ

2. ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการเป็นสิ่งที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องรับผิดชอบและเป็นผู้นำทางวิชาการ โดยทำงานร่วมกับครู โดยให้คำแนะนำและประสานงานให้ครูทุกคนทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ มีการกระจายอำนาจและมอบหมายความรับผิดชอบให้ครูทุกคน เพื่อให้ทำงานด้วยความเต็มใจ และตระหนักถึงหน้าที่ที่สำคัญของครู เพื่อถ่ายทอดความรู้ให้แก่นักเรียนเต็มความสามารถ ผู้บริหารต้องตระหนักอยู่เสมอว่า การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษานั้น มีองค์ประกอบหลายอย่าง ซึ่งนอกเหนือจากการเรียนการสอนในห้องเรียนแล้ว ยังมีกิจกรรมทุกอย่างภายในสถานศึกษา ที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ทางด้านวิชาการและทักษะในการประกอบอาชีพของนักเรียนให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น

ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการมีผู้ให้ทัศนะไว้ดังนี้

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553: 1) กล่าวว่า งานวิชาการเกี่ยวข้องกับหลักสูตรการจัดการ โปรแกรมการศึกษาและจัดการเรียนการสอน ซึ่งเป็นหัวใจของสถานศึกษา และเกี่ยวข้องกับผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรทุกระดับของสถานศึกษา ซึ่งอาจจะเกี่ยวข้องทางตรงหรือทางอ้อมก็อยู่ที่ลักษณะของงานนั้น

สมิทธิ และคณะ (อ้างอิงใน ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2553: 1–2) ในด้านการใช้เวลาในการบริหารงาน และการให้ความสำคัญของงานในสถานศึกษา งานในความรับผิดชอบของผู้บริหาร โดยแยกออกเป็น 7 ประเภท พบว่า 1) การบริหารงานวิชาการ คิดเป็นร้อยละ 40 2) งานบริหารบุคคล คิดเป็นร้อยละ 20 3) งานบริหารกิจการนักเรียน คิดเป็นร้อยละ 20 4) งานบริหารการเงิน คิดเป็นร้อยละ 5 5) งานบริหารอาคารสถานที่ คิดเป็นร้อยละ 5 6) งานบริหารความสัมพันธ์กับชุมชน คิดเป็นร้อยละ 5 7) งานบริหารทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 5

อังกา บุญช่วย (อ้างอิงใน สันติ บุญภิรมย์, 2552: 22) ได้กล่าวถึงความสำคัญของงานวิชาการไว้ว่า งานด้านวิชาการถือว่าเป็นหัวใจสำคัญ หรืออาจกล่าวได้ว่า เป็นงานหลักของสถานศึกษา ส่วนงานอื่น ๆ เป็นงานที่มาสสนับสนุนงานวิชาการให้มีคุณภาพ ดังนั้นงานวิชาการจึงมิใช่เพียงแค่ให้นักเรียนอ่านออก เขียนได้ ทำเลขเก่งเท่านั้น แต่หมายรวมถึงการดำรงชีวิตในสังคมร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

สรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาเป็นงานที่สำคัญที่สุดของการบริหารสถานศึกษา ซึ่งวัดความสำเร็จของการจัดการเรียนการสอนและความรู้ในหลักสูตร ผู้บริหารจึงต้องเป็นผู้นำทางด้านวิชาการ โดยปฏิบัติงานร่วมกับครู ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้เกิดผลดี มีประสิทธิภาพตามวัตถุประสงค์

3. หลักการบริหารงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการถือว่าเป็นงานหลักที่สำคัญ มีขอบข่ายงานมาก ผู้บริหารไม่สามารถที่จะดูแลคนเดียวได้ทั่วถึง จึงจำเป็นต้องมีผู้ช่วยผู้บริหารสถานศึกษาต้องกระจายอำนาจในการบริหารงานวิชาการให้ชัดเจน มีการวางแผนในการทำงานอย่างเป็นระบบ เพื่อความสะดวกในการประสานงาน มีผู้ให้แนวคิดเกี่ยวกับหลักการบริหารงานวิชาการไว้หลายท่าน ดังนี้

จันทราณี สงวนนาม (2546: 143–145) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความรู้ ความเข้าใจในขอบข่ายของการบริหารวิชาการอย่างลึกซึ้ง ปฏิบัติงานได้ตามแนวการปฏิรูปการศึกษา พัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น การเรียนการสอน การนิเทศและการประเมินคุณภาพภายใน ตลอดจนการเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา มีคณะครู ทีมงาน และคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมตั้งแต่การแสดงความคิดเห็น การวางแผน การตัดสินใจ การปฏิบัติการติดตาม ตรวจสอบและประเมินผล ทั้งนี้เพื่อประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการทั้งในเชิงคุณภาพและปริมาณที่มีต่อผู้เรียนเป็นสำคัญ

ภิญโญ สาร ๒ ได้กล่าวถึงหลักการบริหารงานวิชาการในเชิงพัฒนาควรดำเนินการตามสาระสำคัญโดยสรุป (อ้างอิงใน สันติ บุญภิรมย์, 2552: 22) ดังนี้ 1) หลักสูตร ให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการ เป้าหมาย วัตถุประสงค์ ขอบข่าย เนื้อหา พร้อมทั้งเพิ่มเติมเนื้อหาในการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในรายวิชานั้น ๆ 2) แบบเรียนและหนังสืออ่านประกอบ ตรวจสอบดูเนื้อหาว่าสอดคล้องกับหลักสูตรเพียงใด การเพิ่มเติมเนื้อหากระทำโดยผู้สอนตามความเหมาะสมกับยุคสมัยนั้น ๆ 3) ประมวลการสอน ควรมีการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม หากในสถานศึกษานั้น ๆ ไม่มีประมวลการสอน ก็จะได้จัดทำขึ้นให้ตรงตามเป้าหมายของหลักสูตร 4) ข้อสอบวิชาต่าง ๆ ต้องออกให้ครอบคลุมเนื้อหาและสอดคล้องกับความต้องการของหลักสูตรเป็นการจัดความรู้ของผู้เรียนอย่างครบถ้วน 5) การเปลี่ยนแปลงหลักสูตร สำหรับหลักสูตรเมื่อใช้ไประยะเวลาหนึ่ง ก็จะต้องมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้เหมาะสมและทันสมัยอยู่เสมอ หรืออาจปรับปรุงอยู่ตลอดเวลาก็ได้ 6) ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้บริหาร และผู้สอนควรเปิดโอกาสให้ผู้ทรงคุณวุฒิเข้ามาบรรยายให้ความรู้และแนวทางในการศึกษาเล่าเรียน ซึ่งถือว่าเป็นการส่งเสริมวิชาการ 7) ครูในสถานศึกษาได้ผลัดเปลี่ยนกันบรรยายพิเศษเป็นครั้งคราว เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้พิเศษเพิ่มเติม 8) จัดให้มีการวิเคราะห์ผลการสอบในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อนำมาปรับปรุงการเรียนการสอน 9) ส่งเสริมการอ่านหนังสือของผู้สอน โดยจัดซื้อหนังสือและตำราเข้าห้องสมุด 10) จัดประชุมทางวิชาการของคณะครู เพื่ออภิปรายปัญหาการเรียนการสอนร่วมกัน 11) ผู้บริหารสถานศึกษาควรไปเยี่ยมห้องเรียนในขณะที่ผู้สอนกำลังทำการสอนและควรทำเป็นประจำ 12) ผู้บริหารสถานศึกษาควรเชิญชวนครูผู้สอนที่มีประสบการณ์สูงได้เข้าเยี่ยมชั้นเรียน เพื่อแนะนำการสอนให้กับผู้สอนใหม่ ๆ 13) เมื่อหยุดเรียนปลายภาคเรียน ควรมีการสัมมนาผู้สอนและควรเรียนเชิญผู้สอนในสถานศึกษาอื่น ๆ เข้าร่วมตามความเหมาะสม 14) ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งผู้สอนไปร่วมประชุมและอบรมทางการสอนตามที่หน่วยงานต่าง ๆ จัดขึ้น

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553: 6-7) กล่าวว่า หลักการบริหารงานวิชาการ ควรยึดหลักแห่งประสิทธิภาพและประสิทธิผล ดังนี้ 1) หลักแห่งประสิทธิภาพ หมายถึง การได้ผลผลิตเพิ่มขึ้นโดยไม่เพิ่มการลงทุน นั่นคือ นักเรียน นักศึกษาสามารถสำเร็จการศึกษาตามกำหนดของหลักสูตร โดยไม่ออกกลางคัน เรียนเกินเวลา และช้าเกินกำหนด 2) หลักแห่งประสิทธิผล หมายถึง ผลผลิตได้ตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ นั่นคือ นักเรียน นักศึกษา มีคุณภาพตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร มีความรู้ความสามารถ ทักษะ คุณภาพ

สรุปได้ว่า หลักการบริหารงานวิชาการนั้นผู้บริหารจะต้องใช้ศาสตร์ ศิลป์ ทักษะ และเทคนิคในการบริหารงาน ส่งเสริมพัฒนาด้านงานวิชาการให้ครูมีส่วนร่วม ทำงานเป็นทีม ผู้บริหารสถานศึกษาควรเสริมสร้างขวัญกำลังใจอย่างทั่วถึง สนับสนุนให้ครูได้พัฒนาตนเอง ซึ่งจะส่งผลให้การปฏิบัติงานด้านวิชาการเกิดการพัฒนามีประสิทธิภาพ

4. ขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจะสัมฤทธิ์ผลได้นั้น ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถในการจัดการบริหารของสถานศึกษา ให้การดำเนินงานของสถานศึกษาบรรลุเป้าหมาย

ขอบข่ายและภารกิจกรอบงานหลักตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ. 2542 (สำนักงานปฏิรูปการศึกษา, 2545: 33–38) กำหนดขอบข่ายภารกิจการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาใน 8 ด้าน ดังนี้ 1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3) การวัดและประเมินผล 4) การพัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา 5) การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ 6) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 7) การนิเทศการศึกษา 8) การประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา

สรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการเป็นงานสำคัญที่ครอบคลุมงานต่าง ๆ ของสถานศึกษานับตั้งแต่การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล การพัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การนิเทศการศึกษา และการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา ดังนั้นสถานศึกษาที่มีระบบการบริหารงานวิชาการที่ดีย่อมส่งผลให้การจัดการศึกษาภายในสถานศึกษابรรลุวัตถุประสงค์และมีการพัฒนาที่ยั่งยืน

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามขอบข่ายและภารกิจบริหารงานวิชาการ ของกระทรวงศึกษาธิการใน 8 ด้าน คือ

4.1 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มาตรา 27 วรรค 2 กำหนดให้สถานศึกษามีหน้าที่ในการจัดทำสาระของหลักสูตร ในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะที่พึงประสงค์ เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคมและประเทศชาติ

4.1.1 ด้านการบริหารหลักสูตร บทบาทสำคัญของสถานศึกษา คือ การสร้างหลักสูตรของตนเองเรียกว่า หลักสูตรสถานศึกษา ผู้บริหารและครูต้องทำหน้าที่เป็นผู้พัฒนาหลักสูตร ซึ่งหมายถึงการสร้าง การใช้ การปรับปรุงหลักสูตร และนำหลักสูตรไปใช้ โดยใช้กระบวนการบริหารหลักสูตรเพื่อการใช้หลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ มีผู้ให้ความหมายของหลักสูตรไว้หลายท่าน ดังนี้

กัลยานี ปฎิมาพรหม (2541: 32) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรว่า เป็นตัวกำหนดทิศทางในการจัดการศึกษา มีหลักสูตรแกนกลางและหลักสูตรท้องถิ่น หลักสูตรแกนกลางเป็นหลักสูตรที่คนไทยทุกคนต้องเรียนรู้เพื่อดำรงความเป็นไทย ส่วนหลักสูตรท้องถิ่นเป็นหลักสูตรที่มีความหลากหลายของเนื้อหา เป็นหลักสูตร ไร้พรมแดนเพื่อรองรับความหลากหลายของสังคมและวัฒนธรรม โดยตอบสนองต่อความต้องการของวิถีชีวิตของชุมชนในท้องถิ่นให้บุคลากรในท้องถิ่น เช่น ปราชญ์ชาวบ้าน ผู้นำชาวบ้าน ผู้รู้ ครู ผู้ปกครอง เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น พร้อมกับติดตามประเมินผลและพัฒนาหลักสูตร

กรมวิชาการ (2545: 12) ได้ให้ความหมายของการหลักสูตรสถานศึกษาว่าเป็นแผนแนวทางหรือข้อกำหนดของการจัดการศึกษาที่จะพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ โดยส่งเสริมให้แต่ละบุคคลพัฒนาไปสู่ศักยภาพสูงสุดของตน รวมถึงลำดับขั้นของมวลประสบการณ์ที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้สะสม ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนนำความรู้ไปสู่การปฏิบัติ ประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ด้วยตนเอง รู้จักตนเอง มีชีวิตอยู่ในโรงเรียน ชุมชน สังคม และ โลกอย่างมีความสุข

สรุปความหมายของหลักสูตรได้ว่า เป็นแนวการจัดประสบการณ์ให้กับผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข สถานศึกษาควรนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนและบริหารจัดการการใช้หลักสูตรให้เหมาะสม

4.1.2 องค์ประกอบของหลักสูตร โรงเรียนแต่ละแห่งสามารถกำหนดรายละเอียดของหลักสูตรให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีผู้ให้คำจำกัดความองค์ประกอบของหลักสูตรไว้หลายท่าน ดังนี้

สุนทร บำเรอราช (2541: 49-80) กล่าวว่า องค์ประกอบหลักสูตร ประกอบด้วย

- 1) เอกสารหลักสูตร ซึ่งประกอบด้วยตัวของหลักสูตร คำสั่ง คำนำ ข้อความ และรายละเอียดเกี่ยวกับกลุ่มวิชาต่าง ๆ
- 2) หนังสือเรียนและเอกสารประกอบการเรียน ซึ่งได้แก่ หนังสือเรียน หนังสือเสริมประสบการณ์และแบบฝึกหัด
- 3) ระบบการประเมินผลการศึกษา ประกอบด้วยจุดประสงค์ เกณฑ์การวัดผลประเมินผล และข้อกำหนดหรือหลักเกณฑ์การตัดสินผลการเรียน
- 4) แนวการสอนหรือคู่มือการสอนวิชาต่าง ๆ ซึ่งจะแตกต่างกันไปตามลักษณะวิชา เพื่อครูใช้ในการจัดการเรียนการสอนโดยมากจัดทำโดยกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ
- 5) ครูหรือผู้สอน ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญที่สุดของหลักสูตร เพราะครูเป็นผู้ใช้หลักสูตร และทำหน้าที่เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียนให้เป็นไปตามจุดประสงค์ของหลักสูตรที่วางไว้
- 6) กิจกรรมและการจัดประสบการณ์ ได้แก่ กิจกรรมที่ประกอบการสอนในห้องเรียนและกิจกรรมเสริมการเรียนการสอน
- 7) สื่อการสอนและอุปกรณ์การสอน เป็นเครื่องมือของครูที่จะช่วยในการเรียนการสอนบรรลุถึงจุดประสงค์ของหลักสูตรได้รวดเร็วและชัดเจนขึ้น

กาญจนา คุณานุรักษ์ (2543: 38) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของหลักสูตรไว้ว่าเป็นโครงการหรือแผน หรือข้อกำหนด อันประกอบด้วย หลักการ จุดหมาย โครงสร้าง กิจกรรม และวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ในการจัดการเรียนการสอนที่จะพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ โดยส่งเสริมให้ผู้เรียนไปสู่ศักยภาพสูงสุดของตนเอง รู้จักตนเอง มีชีวิตในโรงเรียนในสังคม และในโลกอย่างมีคุณภาพและมีความสุข

สรุปได้ว่า องค์ประกอบของหลักสูตร ได้แก่ จุดมุ่งหมาย เนื้อหาสาระมวล ประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ประกอบเป็นหลักสูตรและสิ่งที่เกี่ยวข้องกับการนำหลักสูตรไปใช้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ตามต้องการ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูจึงมีบทบาทสำคัญยิ่งต่อการบริหารหลักสูตรต้องศึกษาหลักสูตรให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ ให้ครูทำเอกสารประกอบหลักสูตร คู่มือประกอบหลักสูตร สื่อการเรียนการสอน มีการประเมินการใช้หลักสูตรและปรับปรุงหลักสูตรให้เหมาะสมกับท้องถิ่น ตลอดจนให้ครูมีส่วนร่วมให้ความคิดเห็นต่อการปรับปรุงหลักสูตร จะทำให้หลักสูตรนั้นมีความหลากหลายตอบสนองความต้องการของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอย่างแท้จริง

4.1.3 ขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เป็นลำดับขั้นในการดำเนินการพัฒนาหลักสูตรไทย

กรมวิชาการ (2543: 14) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาดังนี้ 1) ศึกษาองค์ประกอบหลักสูตรว่ากำหนดสาระสำคัญไว้อย่างไรและมีความสอดคล้องสัมพันธ์กันอย่างไร 2) วิเคราะห์ขอบข่ายสาระการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ทั้งองค์ประกอบ ด้านความรู้ ทักษะ กระบวนการ คุณธรรม จริยธรรมและค่านิยม 3) ศึกษาสภาพปัญหาของชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ความต้องการของชุมชนและสังคม 4) ปรับปรุงสาระการเรียนรู้เพิ่มเติมในส่วนที่ต้องจัดให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชน 5) ตรวจสอบความสอดคล้องของสาระการเรียนรู้เพิ่มเติมกับมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มวิชาและมาตรฐานหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน 6) วางแผนการจัดการเรียนการสอนตามขอบข่ายสาระการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้ สักส่วนและหน่วยกิตตามที่หลักสูตรแกนกลางกำหนด 7) พัฒนาแนวการจัดการเรียนการสอน เพื่อนำไปสู่การจัดการเรียนรู้ในห้องเรียน

ภารกิจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการ กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546: 34) ได้กำหนดขอบข่ายภารกิจของสถานศึกษาด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษามีแนวทางการปฏิบัติ ดังนี้ 1) ศึกษาวิเคราะห์เอกสารหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 สาระแกนกลางของกระทรวงศึกษาธิการ ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับสภาพปัญหาและความต้องการของสังคม ชุมชน และท้องถิ่น 2) วิเคราะห์สภาพแวดล้อม และประเมินสถานภาพสถานศึกษาเพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยการมีส่วนร่วมของ

ทุกฝ่าย รวมทั้งคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 3) จัดทำโครงสร้างหลักสูตรและสาระต่าง ๆ ที่กำหนดให้มีในหลักสูตรสถานศึกษา ที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยพยายามบูรณาการเนื้อหาสาระ ทั้งในกลุ่มสาระการเรียนรู้เดียวกันและระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ ตามความเหมาะสม 4) นำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน และบริหารจัดการการใช้หลักสูตร ให้เหมาะสม 5) นิเทศการใช้หลักสูตร 6) ติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร 7) ปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรตามความเหมาะสม

สรุปได้ว่า การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาควรบริหารจัดการเกี่ยวกับการจัดทำ โครงสร้าง หลักสูตร การกำหนดเนื้อหาสาระในกลุ่มสาระการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับสภาพ ปัญหา ความต้องการของสังคม ชุมชน และท้องถิ่น โดยให้มีส่วนร่วมของบุคลากรและคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน อีกทั้งติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร เพื่อปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษา ต่อไป

4.2 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มาตรา 22 กำหนดให้การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถในการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียน สามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ มีผู้ให้คำจำกัดความของกระบวนการการเรียนรู้ ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังนี้

วัฒนาพร ระวังทุกข์ (2541: 8-9) กล่าวว่า การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ควรเป็นการสอนที่นักเรียนได้รับการยอมรับ เป็นการเรียนที่เหมาะสมกับความสามารถของตัวผู้เรียน โดยครูผู้สอนเป็นผู้อำนวยความสะดวก ช่วยเหลือให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ โดยการเตรียมเนื้อหา วัสดุอุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอน

ทิสนา เขมมณี (2542: 3) กล่าวว่า หลักในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ประกอบด้วยกิจกรรมดังต่อไปนี้ 1) ผู้เรียนเป็นผู้สร้างความรู้ด้วยตนเอง (Construct) ได้แก่ แสวงหา ข้อมูลศึกษา ความเข้าใจ คิดวิเคราะห์ ตีความ แปลความ สร้างความหมายแก่ตนเอง สังเคราะห์ข้อมูล สรุปข้อความรู้ 2) ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันและได้เรียนรู้จากกันและกัน แลกเปลี่ยนข้อมูลความรู้ ความคิดและประสบการณ์แก่กันและกันมากที่สุด (Interaction) 3) ผู้เรียนมีบทบาท มีส่วนร่วมใน กระบวนการเรียนรู้มากที่สุด (Participation) 4) ผู้เรียนได้เรียนรู้กระบวนการต่าง ๆ ซึ่งเป็นทักษะที่ จำเป็นต่อการดำรงชีวิต (Process Learning) 5) ผู้เรียนนำความรู้ที่ได้ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน (Application)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (2545: 1) กล่าวว่า วิธีการจัดการ การเรียนรู้ ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ อาศัยแนวทางการจัดการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553 ดังนี้ 1) การวิเคราะห์ผู้เรียน การรู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่ม ช่วยให้ผู้สอนมีข้อมูลที่สำคัญในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสม หลักการวิเคราะห์ผู้เรียนควรคำนึงถึงองค์ประกอบที่สำคัญ 3 องค์ประกอบ คือ ธรรมชาติของผู้เรียน ประสบการณ์และพื้นฐาน ความรู้เดิม วิธีการเรียนรู้ของผู้เรียน 2) การใช้จิตวิทยาการเรียนรู้และการบูรณาการคุณธรรม ค่านิยมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 3) การวิเคราะห์หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานเชื่อมโยงกับการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา 4) การออกแบบการเรียนรู้ตามสภาพจริงให้สอดคล้องกับมาตรฐานหลักสูตรและเชื่อมโยงบูรณาการระหว่างกลุ่มวิชา โดยใช้ผลการเรียนรู้ที่กำหนดเป็นหลัก 5) การออกแบบวัดผลและประเมินผลตามสภาพจริง โดยใช้เครื่องมือวัดที่หลากหลาย

จันทราณี สงวนนาม (2546: 11) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนตามแนวหลักสูตรใหม่ มีหลักการดังต่อไปนี้ 1) เน้นการเรียนการสอนตามสภาพจริง 2) เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ค้นคว้าหาความรู้ ได้แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ สามารถสรุปและสร้างองค์ความรู้ใหม่ขึ้นได้จากข้อมูลที่มี 3) นักเรียนเป็นผู้ปฏิบัติ ครูเป็นเพียงข้อมูลหนึ่งจากหลาย ๆ แห่งและเป็นผู้อำนวยความสะดวกให้แก่ผู้เรียน 4) เน้นการปฏิบัติที่ควบคู่ไปกับหลักการและทฤษฎี 5) เน้นวิธีการสอนจากการเรียนรู้หลาย ๆ แบบ 6) ส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้กระบวนการคิดมากกว่าการค้นคว้าคำตอบที่ตายตัวเพียงคำตอบเดียว 7) ถือว่ากระบวนการเรียนรู้มีความสำคัญมากกว่าเนื้อหา เพื่อให้ผู้เรียนมีข้อมูลเพียงพอที่จะสร้างองค์ความรู้ใหม่ 8) ใช้กระบวนการกลุ่มในการเรียนรู้ร่วมกันและเรียนรู้ด้วยตนเอง

สรุปได้ว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนมีบทบาทในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ จัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน ฝึกทักษะ กระบวนการคิด จัดทำสื่อการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้ ออกแบบการเรียนรู้ที่หลากหลาย โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ นำชุมชนท้องถิ่นมาร่วมในการจัดการเรียนรู้ตามความเหมาะสม

ภารกิจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติระเบียบราชการ กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546: 34-35) ได้กำหนดขอบข่ายภารกิจของสถานศึกษาด้านการพัฒนา กระบวนการเรียนรู้ มีแนวทางปฏิบัติ ดังนี้ 1) ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ตามสาระ และหน่วยการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 2) ส่งเสริมให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยจัดเนื้อหา สาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ การประยุกต์ใช้ความรู้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา การเรียนรู้จาก ประสบการณ์จริง และการปฏิบัติจริง การส่งเสริมให้รักการอ่าน และใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง การผสมผสาน

ความรู้ต่าง ๆ ให้สมดุลกัน ปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่สอดคล้องกับเนื้อหาสาระกิจกรรม ทั้งนี้โดยจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ให้เอื้อต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ และการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือเครือข่าย ผู้ปกครอง ชุมชน ท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนตามความเหมาะสม 3) จัดให้มีการนิเทศการเรียนการสอนแก่ครูในกลุ่มสาระต่าง ๆ โดยเน้นการนิเทศที่ร่วมมือช่วยเหลือกันแบบกัลยาณมิตร เช่น นิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนร่วมกัน หรือแบบอื่น ๆ ตามความเหมาะสม 4) ส่งเสริมให้มีการพัฒนาครู เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ตามความเหมาะสม

สรุปได้ว่า การพัฒนากระบวนการเรียนรู้เป็นการส่งเสริมให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการคิด ผู้เรียนสามารถสรุปและสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง นำภูมิปัญญาท้องถิ่น ผู้ปกครอง ชุมชน ท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน

4.3 การวัดและประเมินผล

การวัดผลการเรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นกระบวนการตรวจสอบผลการเรียนรู้และพัฒนาการต่าง ๆ ของผู้เรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตร เพื่อนำผลไปปรับปรุงการเรียนการสอนให้ผู้เรียนบรรลุมาตรฐานที่กำหนดไว้ และใช้เป็นข้อมูลสำหรับการตัดสินผลการเรียน

4.3.1 ความหมายของการวัดผลและประเมินผล การวัดผลและประเมินผลเป็นกระบวนการหนึ่งของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนซึ่งใช้เป็นเครื่องมือในการตรวจสอบความสามารถของผู้เรียน และเป็นตัวบ่งชี้ความสำเร็จของการดำเนินการตามแนวทางของหลักสูตร ผลจากการวัดผลจะเป็นข้อมูลที่ช่วยให้ครูผู้สอนได้นำไปพิจารณาหาวิธีแก้ไขข้อบกพร่องและจุดอ่อนในด้านต่าง ๆ ได้มีผู้ให้ความหมายของการวัดและประเมินผลดังนี้

กรมวิชาการ (2545: 3) ได้ให้ความหมายของการวัดและประเมินผล หมายถึง กระบวนการตรวจสอบผลการเรียนรู้และพัฒนาการต่าง ๆ ของผู้เรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตร เพื่อนำไปปรับปรุงการเรียนการสอนให้ผู้เรียนบรรลุมาตรฐานที่กำหนดไว้และใช้เป็นข้อมูลสำหรับการตัดสินผลการเรียน สถานศึกษาต้องรับผิดชอบการวัดและประเมินผลการเรียนให้เป็นไปอย่างเหมาะสมมีคุณภาพและประสิทธิภาพ

จันทร์ณี สงวนนาม (2545: 148) ได้ให้ความหมายของการวัดผลและประเมินผล หมายถึง การตรวจสอบคุณภาพของผู้เรียนว่าผู้เรียนมีความก้าวหน้าทั้งด้านความรู้ ทักษะกระบวนการ คุณธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ ซึ่งเป็นผลเนื่องมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หรือไม่เพียงใด ผลการประเมินจะช่วยให้ครูผู้สอนรู้ข้อบกพร่องหรือความก้าวหน้าของผู้เรียน ทำให้สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และวิธีการแก้ปัญหาหรือพัฒนาได้เหมาะสม

กล่าวโดยสรุปได้ว่าการวัดผลและประเมินผล หมายถึง การตรวจสอบความสามารถของผู้เรียน เพื่อนำผลไปปรับปรุงการเรียนการสอนให้ผู้เรียนบรรลุมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตรสถานศึกษาจึงต้องจัดให้มีการวัดประเมินผลอย่างมีประสิทธิภาพ

4.3.2 เกณฑ์การประเมินและหลักการประเมินผล การประเมินผลที่ดี ถูกต้องตรงกับสภาพความเป็นจริงจะสะท้อนให้เห็นถึงระดับคุณภาพการศึกษา ทั้งในรายวิชาและในภาพรวมของโรงเรียน ด้วยภาวะปัจจุบันการแข่งขันของตลาด การศึกษาทำให้ผู้เรียนมีทางเลือกหลากหลายยิ่งขึ้น ดังนั้นสถานศึกษาทุกแห่ง ต้องปรับตัวและพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน ซึ่งกรมวิชาการ (2545: 6) ได้กล่าวถึงเกณฑ์ของการประเมินผลที่ดีต้องประกอบด้วย

- 1) การประเมินผลจะต้องมีความเที่ยงตรง คือ จะต้องสามารถให้ข้อมูลที่สอดคล้องกับเป้าหมาย จุดประสงค์ของการเรียนรู้ที่กำหนด
- 2) การประเมินผล จะต้องไม่ใช่เฉพาะการทดสอบด้วยข้อสอบคัดเลือกตอบที่สอบเป็นกลุ่ม เพื่อวัดผลสัมฤทธิ์และตัดสินผลการเรียนเท่านั้น
- 3) การประเมินผลจะต้องสามารถวัดนักเรียนได้ทั้งหมดการประเมินจะต้องมีเป้าหมาย และกระบวนการประเมินพัฒนาของนักเรียนทั้งร่างกาย สังคม อารมณ์และสติปัญญา
- 4) การประเมินผลจะต้องเกี่ยวข้องกับการสังเกตซ้ำ ๆ หลายครั้ง ซึ่งจะช่วยให้ครูค้นพบพฤติกรรมของนักเรียนอย่างแท้จริง หลีกเลี่ยงการตัดสินใจอย่างรวดเร็วเมื่อพบพฤติกรรมที่ไม่เป็นปกติของนักเรียน
- 5) การประเมินผลจะต้องดำเนินการต่อเนื่องตลอดเวลา ซึ่งประเมินนักเรียนแต่ละคนจะเปรียบเทียบความก้าวหน้าของตนเองมากกว่าจะเปรียบเทียบกับกลุ่ม
- 6) การประเมินผลจะต้องใช้วิธีการที่หลากหลาย เพื่อรวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ ที่จะใช้เป็นข้อมูลในการตัดสินใจอย่างมีเหตุผล
- 7) ข้อมูลจากการประเมินผลจะต้องนำไปใช้ในการปรับหลักสูตรเพื่อตอบสนองความต้องการของเด็กแต่ละคน

4.3.3 หลักของการประเมินผล ประกอบด้วย

- 1) การประเมินผลโดยการเปรียบเทียบกับกลุ่มให้คุณค่าน้อยมาก
- 2) การประเมินผลที่แท้จริงมิใช่สะท้อนขนาดหรือปริมาณความรู้ แต่จะเป็นการสะท้อนการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับสิ่งแวดล้อมและความสามารถที่ปรากฏออกมา
- 3) การประเมินผลที่แท้จริงมีรากฐานของความเป็นวิทยาศาสตร์ในการให้ข้อมูลทางด้านพัฒนาการความคิดและจิตวิทยา

4) การประเมินผลที่แท้จริงจะให้ข้อมูลที่เที่ยงตรงเกี่ยวกับผู้เรียนรวมทั้งกระบวนการทางการเรียนรู้

5) การประเมินผลที่แท้จริงจะต้องคำนึงถึงสติปัญญาที่แตกต่างกัน วิธีการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน ในบริบทที่จัดการเรียนรู้ที่แตกต่างกันจะสะท้อนความเข้าใจในความแตกต่างของมนุษย์ได้ดีที่สุด

6) การประเมินผลที่แท้จริงมีรากฐานการพัฒนาการของเด็ก จะสามารถพยากรณ์การแสดงออกต่อไปข้างหน้าได้อย่างเที่ยงตรง

7) คุณภาพของการประเมินผลจะมีความเป็นปรนัยและเชื่อมั่นเกี่ยวกับความสามารถของผู้เรียน

8) การพัฒนาการประเมินผลที่ดีจะสืบเนื่องมาจากการพัฒนาหลักสูตรที่ดีซึ่งจะต้องทำไปพร้อมกัน

9) การประเมินผลที่แท้จริง จะเปิด โอกาสให้ผู้เรียนและครูสะท้อนเป้าหมายและแนวทางแห่งการประสบผลสำเร็จได้เป็นอย่างดี

จากแนวคิดดังกล่าวสรุปได้ว่า การวัดและประเมินผลการเรียนการสอนเป็นกระบวนการของการเรียนการสอนที่จะทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูรวมถึงตัวนักเรียนได้ทราบว่าการเรียนการสอนได้ผลมากน้อยเพียงใด สามารถบรรลุตามจุดหมายของหลักสูตรหรือไม่ ผลจากการวัดผลจะเป็นข้อมูลที่จะช่วยให้ครูได้ปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังช่วยให้ผู้บริหารสถานศึกษาได้ข้อมูลมาประกอบการตัดสินใจในการตรวจสอบปรับปรุงพัฒนาการบริหารและการจัดการเรียนการสอนของครูในสถานศึกษาได้อย่างถูกต้อง

4.3.4 การเทียบระดับการศึกษาและเทียบโอนผลการเรียน

กรมวิชาการ (2545: 40-42) ได้กำหนดให้มีการเทียบระดับการศึกษาและเทียบโอนผลการเรียน ดังนี้

1) การเทียบระดับการศึกษา

1.1) การเทียบระดับการศึกษาในระบบเป็นการนำผลการเรียน ความรู้ที่ได้จากการศึกษาในระบบ ทั้งการศึกษาจากต่างประเทศและภายในประเทศ ประเภทสามัญศึกษา และประเภทอาชีวศึกษา การศึกษาเฉพาะทาง มาเทียบเท่ากับการศึกษาในระบบในระดับใดระดับหนึ่ง แนวดำเนินการเทียบระดับการศึกษา ดังนี้

1.1.1) เป็นการพิจารณาเทียบระดับจากหลักฐานการศึกษาที่แสดงระบบการศึกษาตามหลักสูตรใดหลักสูตรหนึ่ง ในระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา และระดับอุดมศึกษาที่ต่ำกว่าปริญญา

1.1.2) เป็นการเทียบเคียงหลักสูตรและสิ่งที่กำหนดเป็นเงื่อนไขของการสำเร็จการศึกษาที่สำคัญกับหลักสูตรระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และหลักสูตรการศึกษาระดับอุดมศึกษา ระดับต่ำกว่าปริญญาตรีที่อยู่ในระดับเดียวกัน ตามกรอบหลักสูตรที่กำหนด

1.1.3) หน่วยงานกลางเป็นผู้พิจารณาเทียบระดับการศึกษาในระบบ และเป็นศูนย์กลางข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องโดยการจัดทำระเบียบ หลักเกณฑ์ ประกาศ แนวปฏิบัติ เอกสารและข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้อง เพื่อเผยแพร่ให้ทราบทั่วกัน

1.1.4) ผู้ขอเทียบระดับการศึกษาในระบบ ได้แก่ บุคคล หน่วยงาน สถานศึกษา สถาบันการศึกษา

1.1.5) ผู้ที่ได้รับการยอมรับให้เทียบระดับการศึกษาจะได้รับเอกสาร/หลักฐานแสดงผลการเทียบระดับการศึกษา

1.2) การเทียบระดับการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เป็นการนำผลการเรียน ความรู้ ทักษะและประสบการณ์ ที่ได้จากการศึกษานอกระบบที่ไม่แบ่งระดับและการศึกษาตามอัธยาศัย มาประเมินเพื่อเทียบเท่าการศึกษาระดับใดระดับหนึ่ง แนวดำเนินการเทียบระดับการศึกษาให้เป็นไปตามกฎกระทรวงและระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินเทียบระดับการศึกษาซึ่งมีแนวดำเนินการ ดังนี้

1.2.1) การเทียบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานให้สถานศึกษาที่รัฐมนตรีกำหนดให้เป็นหน่วยงานเทียบระดับการศึกษา ดำเนินการในรูปของคณะกรรมการ จำนวนไม่เกิน 5 คน โดยเป็นผู้มีความรู้และประสบการณ์ในสาขาวิชาของการศึกษาระดับนั้นจำนวนไม่น้อยกว่า 3 คน และมีผู้มีความรู้และประสบการณ์ด้านการวัดผลประเมินผล จำนวน 1 คน

1.2.2) ผู้ขอเทียบระดับการศึกษาดังกล่าวต้องไม่เป็นผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในสถานศึกษาที่จัดการศึกษาในระบบหรือการศึกษานอกระบบที่แบ่งระดับเช่นเดียวกับการศึกษาในระบบ

1.2.3) ผู้ขอเทียบระดับการศึกษาต้องสำเร็จการศึกษาในระดับการศึกษาที่ต่ำกว่าระดับที่ประสงค์จะขอเทียบหนึ่งระดับ ยกเว้นการขอเทียบระดับประถมศึกษา

1.2.4) สถานศึกษาต้องกำหนดระยะเวลาที่ให้มีการเทียบระดับการศึกษา โดยประกาศเป็นการทั่วไปอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง

1.2.5) การประเมินเทียบระดับการศึกษาให้ประเมินให้ครอบคลุมทั้งด้านความรู้ ทักษะกระบวนการ และคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมอันพึงประสงค์ตามมาตรฐานของหลักสูตร โดยใช้เครื่องมือที่หลากหลาย ผลการประเมินจะได้เป็น “ผ่าน-ไม่ผ่าน” หากไม่ผ่านการประเมินสามารถเก็บสะสมผลการประเมินไว้ได้ 5 ปี

1.2.6) ผู้ผ่านการประเมินเทียบระดับการศึกษาจะได้รับประกาศนียบัตร
หลักฐานแสดงการเทียบระดับการศึกษา

1.3) การเทียบโอนผลการเรียน

การเทียบโอนผลการเรียนเป็นการนำผลการเรียนซึ่งเป็นความรู้ ทักษะ
และประสบการณ์ของผู้เรียน ที่เกิดจากการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตาม
อัธยาศัยมาประเมินเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรใดหลักสูตรหนึ่ง แนวดำเนินการเทียบ
โอนผลการเรียน ให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการเทียบโอนผลการเรียน ดังนี้

1.3.1) ผู้ขอเทียบโอนต้องขึ้นทะเบียนเป็นนักเรียนหรือนักศึกษาของ
สถานศึกษาใดสถานศึกษาหนึ่ง โดยสถานศึกษาดังกล่าวดำเนินการเทียบโอนผลการเรียนในภาคเรียน
แรกที่ขึ้นทะเบียน ยกเว้นกรณีมีเหตุผลจำเป็น

1.3.2) จำนวนหมวดวิชา รายวิชา จำนวนหน่วยการเรียนที่จะรับเทียบโอน
และอายุของผลการเรียนที่จะนำมาเทียบโอน ให้อยู่ในดุลยพินิจของคณะกรรมการบริหารหลักสูตร
และวิชาการของสถานศึกษา ทั้งนี้เมื่อเทียบโอนแล้วผู้ขอเทียบโอนต้องมีเวลาเรียนอยู่ในสถานศึกษา
ที่รับเทียบโอน ไม่น้อยกว่า 1 ภาคเรียน

1.3.3) ในกรณีมีเหตุผลจำเป็นระหว่างเรียน ผู้เรียนสามารถแจ้งความ
จำนงขอไปศึกษาบางรายวิชาในสถานศึกษาอื่น แล้วนำผลมาเทียบโอนได้ โดยความเห็นชอบของ
คณะกรรมการบริหารหลักสูตรและวิชาการของสถานศึกษา

1.3.4) การเทียบโอนผลการเรียนให้ดำเนินการในรูปของคณะกรรมการ
เทียบโอนผลการเรียน จำนวนไม่น้อยกว่า 3 คน แต่ไม่เกิน 5 คน

1.3.5) การเทียบโอนให้ดำเนินการ ดังนี้

(1) กรณีผู้ขอเทียบโอนมีผลการเรียนมาจากหลักสูตรต่าง ๆ
ให้นำหมวดวิชา รายวิชา หรือหน่วยการเรียนรู้ที่มีจุดประสงค์และเนื้อหาสอดคล้องกันไม่น้อยกว่า
ร้อยละ 60 มาเทียบโอนผลการเรียนได้ และพิจารณาให้ระดับผลการเรียนให้สอดคล้องกับหลักสูตร
ที่รับเทียบโอน

(2) กรณีการเทียบโอนความรู้ ทักษะและประสบการณ์ให้
พิจารณาจากเอกสารหลักฐาน (ถ้ามี) โดยให้มีกรรมการประเมินด้วยเครื่องมือที่หลากหลายและให้ระดับ
ผลการเรียนตามเกณฑ์การประเมินผลการเรียนของหลักสูตรที่รับเทียบโอน

สรุปได้ว่า สถานศึกษาสามารถเทียบโอนผลการเรียนของผู้เรียนโดยการนำความรู้ ทักษะและประสบการณ์ที่ได้จากการศึกษาในระบบ นอกกระบบ และศึกษาตามอัธยาศัยมาเทียบโอน เป็นผลการเรียนของหลักสูตรใดหลักสูตรหนึ่งในระดับที่กำลังศึกษาอยู่ การพัฒนาเทียบโอน สถานศึกษาสามารถดำเนินการ โดยพิจารณาจากหลักฐานการศึกษา ซึ่งจะให้ข้อมูลที่แสดงความรู้ ความสามารถของผู้เรียนในด้านต่าง ๆ และจากความรู้ประสบการณ์ตรงจากการปฏิบัติจริง

ภารกิจหน้าที่ ตามพระราชบัญญัติระเบียบราชการ กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546: 35) ได้กำหนดขอบข่ายภารกิจของสถานศึกษาด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน มีแนวทางปฏิบัติ ดังนี้ 1) กำหนดระเบียบ แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผล และประเมินผลของสถานศึกษา 2) ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการวัดผลและประเมินผลแต่ละรายวิชา ให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา สาระการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ แผน การจัดการเรียนรู้และ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 3) ส่งเสริมให้ครูดำเนินการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอนโดย เน้นการประเมินตามสภาพจริงจากกระบวนการ การปฏิบัติและผลงาน 4) จัดให้มีการเทียบโอน ความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ และผลการเรียนจากสถานศึกษาอื่น สถานประกอบการและอื่น ๆ ตาม แนวทางที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด 5) พัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลให้ได้มาตรฐาน

กล่าวโดยสรุปได้ว่า สถานศึกษาควรกำหนดระเบียบแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลและ ประเมินผลให้สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนการสอนในแต่ละสาระการเรียนรู้ โดยการวัดผลตาม สภาพจริง และให้มีการเทียบโอนความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ของผู้เรียนที่มาจาก สถานศึกษาอื่นตามแนวทางของกระทรวงศึกษาธิการ

4.4 การพัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

สื่อเป็นเครื่องมือของการเรียนรู้ ทำหน้าที่ถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจ ความรู้สึก เพิ่มพูนทักษะและประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน กระตุ้นให้เกิดการพัฒนาศักยภาพทางการคิด ได้แก่ การคิดไตร่ตรอง การคิดสร้างสรรค์ และการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ตลอดจนสร้างสรรค์คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมให้แก่ผู้เรียน (กรมวิชาการ, 2545 ค: 6)

4.4.1 ความหมายของสื่อการเรียนการสอน มีผู้ให้ความหมายของสื่อการเรียนการสอน ไว้หลายท่านดังนี้

อุทัย บุญประเสริฐ (2544: 43) ได้กล่าวว่า งานสื่อการเรียนการสอน งานวิชาการ ของโรงเรียนยังต้องเกี่ยวพันกับการรู้จักใช้สื่อการเรียนการสอน มีวัตถุประสงค์ให้นักเรียนได้ใช้ ทดลองปฏิบัติการ หรือการเสริมการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เช่น มีวีดีโอ ภาพยนตร์ สไลด์ เทปหรือโปรแกรมการสอนเครื่องมือทดลองทางวิทยาศาสตร์ รูปภาพ แผนภูมิ แผนที่เพื่อ ใช้ประกอบการเรียนการสอน

กรมวิชาการ (2545 ข: 8) ได้ให้ความหมายของสื่อเทคโนโลยี หมายถึง สื่อการเรียนรู้ที่ได้ผลิตขึ้นเพื่อใช้ควบคู่กับเครื่องมือ โสตทัศนวัสดุหรือเครื่องมือที่เป็นเทคโนโลยีใหม่ ๆ สื่อการเรียนรู้ดังกล่าว เช่น แถบบันทึกภาพพร้อมเสียง (วีดีทัศน์) แถบบันทึกเสียง สไลด์ สื่อคอมพิวเตอร์ ช่วยสอน นอกจากนี้สื่อเทคโนโลยียังหมายถึง กระบวนการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน เช่น การใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการเรียนการสอน การศึกษาผ่านดาวเทียม

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553: 267) ได้ให้ความหมายสื่อการเรียนการสอน ไว้ว่าหมายถึง สิ่งที่น่าความรู้ผู้เรียนอยู่ในรูปของสิ่งพิมพ์หรือไม่ใช่สิ่งพิมพ์ก็ได้ ซึ่งได้แก่สื่อประเภท โสตทัศนูปกรณ์ เช่น วัสดุ เครื่องมือ อุปกรณ์และวิธีการทางโสตทัศนศึกษา

สรุปได้ว่า สื่อการสอนเป็นวัสดุ อุปกรณ์ เทคนิควิธีที่นำมาประกอบการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจในสิ่งที่เรียนได้ง่ายขึ้น การเลือกสื่อจะให้เหมาะกับผู้เรียน เนื้อหาวิชา ประหยัด มีคุณภาพ ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูได้มีการผลิต การใช้ การเก็บบำรุงรักษา การปรับปรุง พัฒนา และการให้บริการสื่อที่มีประสิทธิภาพ

4.4.2 ความสำคัญของสื่อการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ในยุคปัจจุบัน มีอิทธิพลสูงต่อการกระตุ้นให้ผู้เรียนกลายเป็นผู้แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง มีมากมายหลายรูปแบบ มีบทบาทและให้คุณประโยชน์กรมวิชาการ (2545: 6-7) ได้กล่าวถึงความสำคัญ ดังนี้

- 1) ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจความคิดรวบยอดได้ง่ายขึ้น รวดเร็วขึ้น
- 2) ช่วยให้ผู้เรียนมองเห็นสิ่งที่กำลังเรียนรู้ได้อย่างเป็นรูปธรรมและเป็นกระบวนการ
- 3) ช่วยให้ผู้เรียนด้วยตนเอง ส่งเสริมให้เกิดความคิดสร้างสรรค์
- 4) สร้างสภาพแวดล้อมและประสบการณ์การเรียนรู้ที่แปลกใหม่ น่าสนใจ และทำให้อยากรู้อยากเห็น

5) ส่งเสริมการมีกิจกรรมร่วมกันระหว่างผู้เรียน

6) เกื้อหนุนผู้เรียนที่มีความสนใจและความสามารถในการเรียนรู้ที่ต่างกัน ให้เรียนรู้ได้เท่าเทียมกัน

- 7) ช่วยให้ผู้เรียนบูรณาการสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ให้เชื่อมโยงกัน
- 8) ช่วยให้ผู้เรียนได้รับรู้วิธีการใช้สื่อและแหล่งข้อมูลต่าง ๆ เพื่อการค้นคว้าเพิ่มเติม

- 9) ช่วยให้ผู้เรียนได้รับการเรียนรู้ในหลายมิติจากสื่อที่หลากหลาย
- 10) เชื่อมโยงโลกที่อยู่ใกล้ตัวผู้เรียนให้เข้ามาสู่การเรียนรู้ของผู้เรียน

4.4.3 กระบวนการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีลักษณะต่างไปจากหลักสูตร ที่ผ่านมาที่สถานศึกษาจะต้องจัดทำสาระของหลักสูตรสถานศึกษาเอง บทบาทในการผลิตและพัฒนาสื่อการเรียนรู้ตามหลักสูตรของสถานศึกษาจึงเป็นภารกิจที่ครูผู้สอนในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้จะต้องดำเนินการ เพราะสื่อการเรียนรู้ที่มีอยู่เดิมหรือมีจำหน่ายอยู่ในท้องตลาดคงมีอาจจะสนองผลการเรียนรู้รายปี รายภาค ตามหลักสูตรกลุ่มสาระต่าง ๆ ของสถานศึกษาได้อย่างครบถ้วน ซึ่งกรมวิชาการ (2545: 35–37) ได้กล่าวถึงการผลิตและพัฒนาสื่อการเรียนรู้ให้สอดคล้องผลการเรียนรู้รายปี รายภาคใน 2 ลักษณะใหญ่ ดังนี้

1) การผลิต/จัดทำสื่อการเรียนรู้ขึ้นใหม่

การผลิต/จัดทำสื่อการเรียนรู้ขึ้นใหม่ เป็นวิธีการ ได้มาซึ่งสื่อการเรียนรู้ที่ครูผู้สอนสามารถกำหนดรูปแบบ สาระการเรียนรู้และวิธีนำเสนอสาระการเรียนรู้ของสื่อชิ้นนั้นได้ตามความต้องการของผู้สอนอย่างแท้จริง แต่ครูผู้สอนจะต้องใช้เวลาในการออกแบบและดำเนินการผลิตจัดทำสื่อชิ้นนั้นมากบ้างน้อยบ้าง ตามแต่ละชนิดหรือประเภทของสื่อที่จะผลิต จัดทำสื่อการเรียนรู้ขึ้นใหม่ สามารถทำได้หลายรูปแบบ เช่น

1.1) หนังสือเรียนเป็นสื่อการเรียนรู้พื้นฐานสำหรับการเรียนการสอนในชั้นเรียนซึ่งมีเนื้อหา/สาระครอบคลุมขอบข่ายสาระการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในหลักสูตร หนังสือเรียนที่ดีไม่เพียงแต่นำเสนอข้อเท็จจริงหรือความรู้ต่าง ๆ เท่านั้น แต่จะต้องให้แนวทางแก่ผู้เรียนในการศึกษาความรู้เพิ่มเติม พัฒนาความคิด และการนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวันด้วย

1.2) คู่มือครู/คู่มือการสอน/คู่มือการจัดการเรียนรู้ เป็นสื่อที่ให้แนวทางกับครูผู้สอนในการจัดกระบวนการเรียนรู้ในแต่ละสาระการเรียนรู้ให้เป็นไปตามจุดประสงค์หรือมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตร โดยทั่วไปจะประกอบไปด้วยจุดประสงค์ของบทเรียน เนื้อหา/สาระการเรียนรู้ กิจกรรม กระบวนการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ การวัดผลและประเมินผล

1.3) ชุดการเรียนการสอน ประกอบด้วยสื่อหลาย ๆ ชนิด จัดรวมไว้เป็นชุด เช่น คู่มือ แนะนำการใช้ชุดการเรียนการสอน หนังสือเรียน หนังสืออ้างอิง ใบงาน แบบฝึกหัดและแบบฝึกกิจกรรม บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน สไลด์ วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ

1.4) บทเรียนสำเร็จรูป เป็นสื่อที่ให้ผู้เรียนใช้เพื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง ประกอบด้วยสาระการเรียนรู้ที่ครบถ้วนสมบูรณ์ เช่น บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

1.5) แบบฝึกหัด เป็นสื่อการเรียนรู้ที่ครูควรจัดทำขึ้นเอง

1.6) สื่อส่งเสริมการเรียนรู้เป็นสื่อที่มีสาระลึกซึ้งในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง

2) การปรับปรุงสื่อการเรียนรู้ที่มีอยู่แล้ว

ผู้สอนสามารถดำเนินการได้โดยศึกษาวิเคราะห์สื่อการเรียนรู้ที่มีอยู่ อาจเป็นสื่อที่ผลิตจากหน่วยงานภาครัฐ เอกชนหรือท้องถิ่น ซึ่งมีอยู่มากมายหลายชนิด สามารถนำมาปรับปรุง ดัดแปลงหรือจัดทำเสริมเพิ่มเติมจากสื่อที่มีอยู่ เพื่อให้ได้สาระสมบูรณ์เป็นปัจจุบัน สอดคล้องกับ มาตรฐานการเรียนรู้ของแต่ละกลุ่มสาระตลอดจนสอดคล้องกับสภาพปัญหา และความต้องการของ ผู้เรียนและสถานศึกษา

สรุปได้ว่า การพัฒนาสื่อการเรียนรู้ เป็นภารกิจของครูผู้สอนที่จะออกแบบ ผลิตชิ้นใหม่ จัดทำสื่อการเรียนรู้ได้หลายประเภท เช่น หนังสือเรียน คู่มือครู คู่มือการสอบ คู่มือการจัด การเรียนรู้ ชุดการเรียนการสอน บทเรียนสำเร็จรูป แบบฝึกหัด สำหรับสื่อที่ปรับปรุงหรือจัดทำเพิ่มเติม จากสื่อที่มีอยู่เดิม เมื่อนำมาใช้กับกระบวนการเรียนรู้ ผู้สอนจะต้องวิเคราะห์การใช้สื่อเพื่อพัฒนา การเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ

4.5 การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้

กรมวิชาการ (2545: 43) กล่าวว่าแหล่งการเรียนรู้ หมายถึง แหล่งข้อมูลข่าวสาร สารสนเทศและประสบการณ์ที่สนับสนุนส่งเสริมให้ผู้เรียนใฝ่เรียนใฝ่รู้ แสวงหาความรู้ และเรียนรู้ ด้วยตนเองตามอัธยาศัยอย่างกว้างขวางและต่อเนื่อง เพื่อเสริมสร้างให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้ และเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้

แหล่งเรียนรู้ที่สถานศึกษาสามารถจัดและดำเนินการได้มีหลายประเภทขึ้นอยู่กับกำลัง ความสามารถของสถานศึกษาแต่ละแห่ง เช่น สถานศึกษาที่มีบริเวณพื้นที่กว้างขวางอาจจัดแหล่ง การเรียนรู้ในลักษณะของสวนพฤกษศาสตร์ หรืออุทยานการศึกษา นอกเหนือจากการจัดห้องสมุด สถานศึกษาและการจัดมุมต่าง ๆ ในบริเวณสถานศึกษาให้เป็นที่อ่านหนังสือ รวมทั้งการนำนักเรียน ไปศึกษาค้นคว้าจากแหล่งข้อมูลนอกสถานศึกษา เช่น พิพิธภัณฑ์ วัด ห้องสมุดประชาชน หอสมุด แห่งชาติ และภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชน ตัวอย่างแหล่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาได้แก่ ห้องสมุด สถานศึกษา ห้องสมุดหมวดวิชา ห้องสมุดเคลื่อนที่ มุมหนังสือในห้องเรียน ห้องพิพิธภัณฑ์ ห้องมัลติมีเดีย ห้องคอมพิวเตอร์ ห้องอินเทอร์เน็ต ศูนย์วิชาการ ศูนย์วิทยบริการ ศูนย์โสตทัศนศึกษา ศูนย์สื่อการเรียน การสอน ศูนย์พัฒนากิจกรรมการเรียนการสอน สวนพฤกษศาสตร์ สวนวรรณคดี สวนสมุนไพร สวนสุขภาพ สวนหนังสือ สวนธรรมชาติ สวนธรรมะ ฯลฯ ส่วนแหล่งการเรียนรู้ในท้องถิ่น เช่น ห้องสมุดประชาชน พิพิธภัณฑ์ พิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์ หอศิลป์ สวนสัตว์ สวนสาธารณะ สวนพฤกษศาสตร์ อุทยาน วิทยาศาสตร์ ศูนย์กีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น วัด ครอบครัว ชุมชน สถานประกอบการ องค์กรภาครัฐและ เอกชน ฯลฯ

ดังนั้น ผู้บริหารและครูผู้สอนจึงมีบทบาทในการส่งเสริมที่ให้นักเรียนแสวงหาความรู้ และเรียนรู้ด้วยตนเอง เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ แหล่งการเรียนรู้มีทั้งภายในสถานศึกษาและในท้องถิ่น เช่น ห้องสมุดสถานศึกษา ห้องสมุดเคลื่อนที่ มุมหนังสือ ห้องพิพิธภัณฑ์ ห้องปฏิบัติการทางคอมพิวเตอร์ ศูนย์วิทยบริการ ศูนย์โสตทัศนศึกษา สวนพฤกษศาสตร์ ห้องสมุดประชาชน สวนสาธารณะ สถานศึกษา ทุกแห่งควรใช้ประโยชน์จากแหล่งการเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้อย่าง กว้างขวาง

4.5.1 การพัฒนาห้องสมุดสถานศึกษาให้เป็นแหล่งเรียนรู้ ห้องสมุดสถานศึกษามี ความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาการเรียนการสอนของครูอาจารย์และนักเรียน เพราะเป็นแหล่งรวบรวม จัดเก็บ และให้บริการวัสดุสารนิเทศ ความรู้ ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ห้องสมุดเป็นแหล่งการเรียนรู้ที่จำเป็น สำหรับครูและนักเรียน เป็นแหล่งที่เปิดโอกาสให้ทุกคนได้มาศึกษาหาความรู้ เรียนรู้วิทยาการต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง ส่งเสริมนิสัยใฝ่เรียนและมีนิสัยรักการอ่าน ซึ่งเป็นคุณลักษณะสำคัญที่ต้องพัฒนาให้ เกิดแก่เยาวชนของชาติ

อุทัย บุญประเสริฐ (2544: 43) ได้กล่าวว่าห้องสมุด คือ สถานที่ที่รวบรวม หนังสือ เอกสาร สิ่งพิมพ์และวัสดุ อุปกรณ์ต่าง ๆ เป็นแหล่งวิทยาการความรู้ ความเห็นของนักปราชญ์ นักวิชาการ ห้องสมุดมีวัตถุประสงค์ 5 ประการ คือ 1) เพื่อให้การศึกษาเป็นแหล่งที่ให้การศึกษแก่ บุคลากรในสถานศึกษา ได้แก่ ครู อาจารย์และนักเรียน 2) เพื่อความรู้และข่าวสาร ห้องสมุดที่ทันสมัย นอกจากจะเป็นที่รวบรวมตำรา หนังสือและวัสดุอุปกรณ์อื่น ๆ แล้ว ยังเป็นแหล่งที่จะให้บริการในด้าน ข่าวสารความรู้ทั่วไป เช่น การจัดนิทรรศการ การจัดป้ายแผ่นกระดานเพื่อปิดประกาศข่าวสาร ความรู้ ใหม่ ๆ รวมทั้งการจัดเชิญวิทยากรและการประชุมเพื่อเผยแพร่ความรู้และข่าวสาร 3) เพื่อการศึกษา ค้นคว้าห้องสมุดจะเป็นแหล่งหนังสืออ้างอิง ที่ใช้เป็นการค้นคว้าการทำวิจัย เป็นต้น 4) เพื่อความ จรรโลงใจ เป็นแหล่งที่มีหนังสือที่เป็นหนังสือบันเทิงหรือการจัดกิจกรรม การฉายภาพยนตร์ วิดีโอทัศน์ เพื่อความจรรโลงใจ 5) เพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ มีมุมที่จะจัดกิจกรรมต่าง ๆ และเป็นที่พักผ่อนคลาย จากการเรียนในห้องเรียน

กรมวิชาการ (2545: 44) ได้กล่าวว่าห้องสมุดเป็นศูนย์การเรียนรู้ตามความหมายเดิม คือ แหล่งรวบรวมทรัพยากรสารสนเทศ ในอดีตเป็นสถานที่เก็บรวบรวมหนังสือไว้เพื่อการศึกษาค้นคว้า จึงเรียกว่า ห้องสมุด แต่ปัจจุบันได้รวมสื่ออื่น ๆ ไว้ด้วย จึงมีชื่อเรียกต่าง ๆ กัน เช่น หอสมุด สำนัก หอสมุด สำนักวิทยบริการ สถาบันบริการสารสนเทศ สำนักบรรณสารสนเทศ ห้องสมุดอัตโนมัติ (Automated Library) ห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Library) ห้องสมุดเสมือน (Virtual Library) ห้องสมุดดิจิทัล (Digital Library) เป็นต้น ทั้งนี้ได้มีการพัฒนาจากห้องสมุดตามความหมายเดิม ซึ่งเก็บรวบรวมหนังสือและสื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ และคอยให้ผู้ใช้เข้ามาใช้บริการเท่านั้น โดยเปลี่ยนแปลง

เป็นห้องสมุดที่มีสื่อต่าง ๆ อย่างหลากหลาย ทั้งที่เป็นสิ่งพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น สไลด์ (Slide) เทปวีดิทัศน์ (Videotape) แผ่นวีดิทัศน์ (Videodisc) ซีดี-รอม (CD-ROM) อิเล็กทรอนิกส์บุ๊ก (Electronic Book) สื่อ Multimedia เป็นต้น

กล่าวโดยสรุปได้ว่า ห้องสมุดสถานศึกษาควรเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ โดยเป็นที่รวมของทรัพยากรสารสนเทศ ทั้งที่เป็นสื่อสิ่งพิมพ์ และสิ่งไม่ตีพิมพ์ หรือวัสดุสื่อโสตทัศน์ และในสังคมปัจจุบันซึ่งเป็นสังคมอิเล็กทรอนิกส์ สถานศึกษาควรพิจารณาคำแนะนำการพัฒนาห้องสมุดให้มีบทบาทเหมาะสมกับสภาพของสังคมในปัจจุบัน ซึ่งในประเทศไทยสื่อสิ่งพิมพ์ยังคงต้องเป็นสื่อหลักของห้องสมุด แต่ในขณะเดียวกันควรจัดหาสื่อประเภทไม่ตีพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ และนำเทคโนโลยีต่าง ๆ มาใช้เพื่อประสิทธิภาพในการให้บริการด้วย

4.5.2 แหล่งเรียนรู้ในชุมชน

การจัดแหล่งเรียนรู้ในชุมชนจะสามารถส่งเสริมการเรียนรู้ในสังคมชุมชนให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ เป็นสังคมที่เปิดโอกาสให้ทุกคนในชุมชนสามารถแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

สำนักงานปฏิรูปการศึกษา (2545: 106) ได้กล่าวถึงประเภทของแหล่งเรียนรู้ในชุมชน ดังนี้ 1) แหล่งเรียนรู้ที่จัดทำไว้และสามารถส่งเสริมการเรียนรู้ เช่น ห้องสมุดประชาชน พิพิธภัณฑ์ สวนพฤกษศาสตร์และเทคโนโลยี หอศิลป์ ศูนย์กีฬาและนันทนาการ สวนสัตว์ สวนสาธารณะ เป็นต้น 2) ภูมิปัญญาท้องถิ่น ได้แก่ ความรู้ที่มาจากการสั่งสมประสบการณ์ของชีวิตสังคม ในสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกันและถ่ายทอดสืบต่อกันมาเป็นวัฒนธรรม 3) ปราชญ์ชาวบ้าน เป็นบุคคลในชุมชนที่มีความรู้ ความสามารถ และเป็นบุคคลที่สามารถถ่ายทอดเชื่อมโยงคุณค่าของอดีตและปัจจุบันได้อย่างเหมาะสม 4) แหล่งวิทยากรต่าง ๆ ในชุมชน ซึ่งอาจเป็นหน่วยงานหรือสถาบันที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ หรือเป็นหน่วยงานของรัฐ เอกชน เพื่อให้บริการในด้านต่าง ๆ แก่ประชาชนในชุมชน อาจจะเป็นแหล่งวิทยากรในชุมชน มีดังนี้ 4.1) สถาบันครอบครัว ครอบครัวเป็นรากฐานของการพัฒนาคุณภาพชีวิต บุคคลในครอบครัวทุกคนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ของคนในครอบครัว 4.2) ชุมชนชุมชนที่มีความเข้มแข็ง สามารถเป็นหลักในการดำเนินชีวิตให้แก่สมาชิกทุกคน และเป็นแหล่งเรียนรู้ของเยาวชนได้เป็นอย่างดี 4.3) วัดหรือสถาบันทางศาสนา ในอดีตเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ของสังคมชุมชน การส่งเสริมสนับสนุนให้วัดกลับมาเป็นศูนย์กลางหรือแหล่งเรียนรู้ของชุมชน จึงเป็นสิ่งที่มิใช่ประโยชน์อย่างยิ่ง 4.4) หน่วยงานหรือองค์กรต่าง ๆ ที่อยู่ในชุมชน เช่น แปลงนาสาธิต ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีทางการเกษตร เป็นต้น หน่วยงานเหล่านี้เป็นแหล่งเรียนรู้ของเยาวชนในชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นการเรียนรู้ตามสภาพที่แท้จริง ตามวิถีของคนในชุมชน

กล่าวโดยสรุปได้ว่า แหล่งเรียนรู้ในชุมชน จัดขึ้นเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของคนในชุมชน ให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน แหล่งเรียนรู้ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ราษฎรชาวบ้านและแหล่งวิทยากรต่าง ๆ ให้คนในสังคมชุมชนได้แสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตได้

ภารกิจหน้าที่ของสถานศึกษา ตามพระราชบัญญัติระเบียบราชการ กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 (2546: 36) ได้กำหนดขอบข่ายภารกิจของสถานศึกษาด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ มีแนวทางปฏิบัติ ดังนี้ 1) สำรวจแหล่งการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ทั้งในสถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่นในเขตพื้นที่การศึกษาและใกล้เคียง 2) จัดทำเอกสารเผยแพร่แหล่งการเรียนรู้แก่ครู สถานศึกษาอื่น บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่น ที่จัดการศึกษา ในบริเวณใกล้เคียง 3) จัดตั้งและพัฒนาแหล่งการเรียนรู้รวมทั้งพัฒนาให้เกิดองค์ความรู้ และประสานความร่วมมือสถานศึกษาอื่น บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา ในการจัดตั้ง ส่งเสริม พัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่เข้าร่วมกัน 4) ส่งเสริม สนับสนุนให้ครู ใช้แหล่งการเรียนรู้ ทั้งในและนอกสถานศึกษาในการจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยครอบคลุมภูมิปัญญาท้องถิ่น

สรุปได้ว่า สถานศึกษาควรพัฒนาแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและนอกสถานศึกษา โดยอาศัยความร่วมมือจากชุมชน ท้องถิ่น พัฒนาแหล่งเรียนรู้อีกทั้งสถานศึกษาควรส่งเสริม สนับสนุนให้ครูใช้แหล่งเรียนรู้ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ นำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการพัฒนาให้เกิดองค์ความรู้ร่วมกัน

4.6 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

การวิจัยเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะช่วยให้การปฏิรูปการศึกษาประสบความสำเร็จได้เป็นอย่างดี ทั้งการนำกระบวนการวิจัยและผลการวิจัยมาใช้เกิดประโยชน์ โดยเฉพาะการปฏิรูปการเรียนรู้ด้วยกระบวนการวิจัยนั้น เป็นแนวทางหนึ่งที่ผู้สอนและผู้บริหารสามารถนำไปปฏิรูปการเรียนรู้ในสถานศึกษาได้ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ได้กำหนดให้นำการวิจัยมาใช้เป็นกระบวนการควบคู่ไปกับกระบวนการเรียนรู้และดำเนินงาน เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ กรมวิชาการ (2545: 11-16) ได้กำหนดแนวทางในการวิจัย ดังนี้

4.6.1 การใช้การวิจัยในกระบวนการเรียนรู้ ผู้เรียนสามารถวิจัยในเรื่องที่สนใจหรือการหาความรู้หรือต้องการแก้ไขปัญหาการเรียนรู้ได้ ซึ่งกระบวนการวิจัยจะช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกการคิด ฝึกการวางแผน ฝึกการดำเนินงาน และฝึกหาเหตุผลในการตอบปัญหา โดยผสมผสานองค์ความรู้แบบบูรณาการเพื่อให้เกิดประสบการณ์การเรียนรู้จากสถานการณ์จริง

กล่าวโดยสรุป การวิจัยในกระบวนการเรียนรู้เป็นการนำกระบวนการวิจัยมาแก้ปัญหาการเรียนรู้ โดยให้ผู้เรียนฝึกการคิด การวางแผน การดำเนินงาน ฝึกหาเหตุผลในการตอบปัญหา เป็นการพัฒนาทางปัญญา ทางอารมณ์ สังคมและร่างกาย การใช้กระบวนการวิจัยอย่างเป็นระบบ มี 5 ขั้นตอน คือ การวิเคราะห์ความต้องการการเรียนรู้ การวางแผนการเรียนรู้ การพัฒนาทักษะการเรียนรู้ การสรุปความรู้ และการประเมินผลเพื่อปรับปรุงและนำผลไปใช้ในการพัฒนา

4.6.2 การวิจัยพัฒนาการเรียนรู้ มุ่งให้ผู้สอนสามารถทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ด้วยการศึกษาวเคราะห์ปัญหาการเรียนรู้ วางแผนแก้ไขปัญหา เก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบ ให้ผู้สอนสามารถทำวิจัยและพัฒนาวัตกรรมการเรียนรู้ทดลองใช้ในวัตกรรมการเรียนรู้ เก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ผลการใช้ในวัตกรรมนั้น ๆ ให้ผู้สอนสามารถนำกระบวนการวิจัยมาจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยการใช้เทคนิควิธีการที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากการวิเคราะห์ปัญหา สร้างแนวทางเลือกในการแก้ปัญหา ดำเนินการตามแนวทางที่เลือกและสรุปผลการแก้ไขปัญหานั้นเป็นการฝึกทักษะ ฝึกกระบวนการ การคิด ฝึกการจัดการจากการเผชิญสภาพการณ์จริงและปรับประยุกต์มวลประสบการณ์มาใช้แก้ไขปัญหา

กล่าวโดยสรุป กระบวนการเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ เป็นงานที่ฝึกการคิด การทดลอง ทำให้อยากติดตาม เกิดความกระตือรือร้น ซึ่งบางครั้งต้องใช้เวลาาน เพราะงานวิจัยเป็นงานที่ละเอียดถี่ถ้วน สิ่งสำคัญคือ เทคนิคและวิธีการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เกี่ยวกับการวิจัยเพื่อพัฒนา การเรียนรู้ โดยจัดกระบวนการเรียนรู้ไปตามความแตกต่างของผู้เรียน ซึ่งมีขั้นตอนของกระบวนการพัฒนา 5 ขั้นตอน คือ วิเคราะห์ความต้องการ พัฒนาการเรียนรู้ การวางแผนการจัดการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ประเมินผลการเรียนรู้และทำรายงานสรุปผลการแก้ปัญหา เพื่อนำไปพัฒนาปรับปรุงต่อไป

4.6.3 การวิจัยพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา การปฏิรูปสถานศึกษาเป็นส่วนหนึ่งในการกิจหลักของการปฏิรูปการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ เพื่อให้สถานศึกษาสามารถบริหารจัดการให้ผู้เรียนสำเร็จออกมา มีคุณภาพตามเป้าหมายของหลักสูตรที่กำหนดไว้ สถานศึกษาจะมีประสิทธิภาพเพียงใดขึ้นอยู่กับองค์ประกอบภายใน ได้แก่ ผู้สอน ผู้เรียน หลักสูตรและสื่อวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ผู้บริหารเป็นผู้ที่ระดมการมีส่วนร่วมของคนทุกฝ่ายตั้งแต่ชุมชน ผู้สอน ผู้เรียนมาร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการเพื่อกำหนดทิศทางหรือวิสัยทัศน์ จัดทำแผนปฏิบัติการของโรงเรียน การดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการ การนิเทศติดตามผลและการจัดทำรายงานผลการดำเนินงานของสถานศึกษาให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ กระบวนการดังกล่าวถือว่าผู้บริหารได้นำกระบวนการวิจัยมาใช้ในการบริหารจัดการของสถานศึกษา

กล่าวโดยสรุปได้ว่า การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาเป็นการบริหารจัดการให้ผู้เรียนมีคุณภาพ สามารถพึ่งตนเอง ร่วมมือกับผู้อื่นในการพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม โดยมีขั้นตอนการวิจัย 5 ขั้นตอน คือ วิเคราะห์ปัญหาจัดทำแผนโรงเรียน การดำเนินงานตามแผน การนิเทศ/ติดตาม/ประเมินผล การทำรายงานผลการดำเนินงานของสถานศึกษาผู้บริหาร จึงควรใช้กระบวนการวิจัยเพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนางาน

ภารกิจหน้าที่ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ตามพระราชบัญญัติระเบียบราชการ กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 (2546: 35) ได้กำหนดขอบข่ายภารกิจของสถานศึกษาด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีแนวทางปฏิบัติ ดังนี้ 1) ศึกษาวิเคราะห์ วิจัย การบริหารจัดการและการพัฒนาคุณภาพงานวิชาการ ในภาพรวมของสถานศึกษา 2) ส่งเสริมให้ครูศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ให้แก่แต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ 3) ประสานความร่วมมือในการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย ตลอดจนการเผยแพร่ผลงานการวิจัยหรือพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนและงานวิชาการกับสถานศึกษา บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่น

กล่าวโดยสรุปได้ว่า การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้และคุณภาพงานวิชาการ ในภาพรวมของสถานศึกษาให้มีการประสานความร่วมมือในการดำเนินการวิจัย เผยแพร่ผลงานวิจัยกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น ๆ

4.7 การนิเทศการศึกษา

4.7.1 ความหมายของการนิเทศการศึกษา มีผู้ให้ความไว้หลายท่าน ดังนี้

วิรัตน์ บัวขาว (อ้างอิงใน สันติ บุญภิรมย์, 2552: 291) ได้กล่าวว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึง การร่วมมือ ส่งเสริม แนะนำ ชี้แนะ ในการปรับปรุงการเรียนการสอนเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่วางไว้

เจริญ งามชัด (อ้างอิงใน สันติ บุญภิรมย์, 2552: 291) ได้กล่าวว่า การนิเทศการศึกษา คือ กิจกรรมหรือความพยายามต่าง ๆ ของบุคลากรทางการศึกษาที่จะพัฒนาความรู้ความสามารถของผู้ร่วมวิชาชีพในภารกิจด้านการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อสนองนโยบายและเป้าหมายของการจัดการศึกษา

ภรดี อนันต์นาวิ (2552: 286) ได้กล่าวถึง การนิเทศการศึกษา คือ 1) จัดระบบการนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอนภายในสถานศึกษา 2) ดำเนินการนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอนในรูปแบบหลากหลายและเหมาะสมกับสถานศึกษา 3) ประเมินผลการจัดระบบและกระบวนการนิเทศการศึกษาในสถานศึกษา 4) ติดตาม ประสานงานกับหน่วยงานต้นสังกัดเพื่อพัฒนาระบบและกระบวนการนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอนของสถานศึกษา 5) การแลกเปลี่ยน

เรียนรู้และประสบการณ์การจัดระบบนิเทศการศึกษาในสถานศึกษากับสถานศึกษาอื่นหรือเครือข่าย
การนิเทศการศึกษาภายในต้นสังกัด

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553: 223) ได้กล่าวว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึง
กระบวนการจัดการบริหารการศึกษาเพื่อชี้แนะให้ความช่วยเหลือและความร่วมมือครูและบุคคลที่
เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนและเพิ่มคุณภาพของบทเรียนให้เป็นไป
ตามจุดหมายของการศึกษา

ดังนั้นสรุปได้ว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึง การนิเทศเป็นส่วนหนึ่งของการ
การบริหารการศึกษาที่ผู้บริหารการศึกษาได้มอบหมายให้ผู้ที่ทำหน้าที่การศึกษา คือ ศึกษานิเทศก์
ได้ช่วยครูและบุคลากรการศึกษาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีพฤติกรรมการเรียนรู้
บรรลุไปตามความมุ่งหมายของหลักสูตรสอดคล้องกับการจัดการศึกษาของชาติโดยส่วนรวม

4.7.2 ความสำคัญของการนิเทศการศึกษา

สังัด อุทรานันท์ (2530: 12) กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษาที่สำคัญ
4 ประการ ต่อไปนี้ คือ 1) เพื่อพัฒนาคน 2) เพื่อพัฒนางาน 3) เพื่อสร้างการประชาสัมพันธ์ 4) เพื่อ
สร้างขวัญและกำลังใจ

เสนห์ ระหว่างบ้าน (อ้างอิงใน สันติ บุญภิรมย์, 2552: 293) ได้กล่าวว่า การนิเทศ
การศึกษามีความสำคัญ ดังนี้ 1) การนิเทศการศึกษาจะช่วยให้ครูอาจารย์หรือบุคลากรทางการศึกษา
สามารถปฏิบัติงานด้านการเรียนการสอนหรืองานอื่น ๆ ได้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร
และวัตถุประสงค์ของการศึกษา 2) การนิเทศการศึกษาช่วยสร้างความเชื่อมั่นในตัวเองต่อการปฏิบัติ
หน้าที่ 3) การนิเทศการศึกษาเป็นการศึกษาต่อเนื่องแก่ครู สามารถทำให้ครูมีความรอบรู้ต่อการเปลี่ยนแปลง
และตื่นตัวในการพัฒนาตนเอง 4) การนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการในการประสานการปฏิบัติงาน
ด้านการศึกษาทำให้การเรียนการสอนของครูที่อยู่ในท้องถิ่นมีเป้าหมาย มีวิธีการปฏิบัติให้บรรลุเป้าหมาย
ไปในทิศทางเดียวกัน 5) การนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการในการแก้ปัญหาโดยการนิเทศจะช่วยให้
ครูสามารถแก้ปัญหาด้านการเรียนการสอนได้

4.7.3 หลักการนิเทศภายในสถานศึกษา

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553: 227) ได้กล่าวว่า การนิเทศภายในสถานศึกษา
เป็นแนวปฏิบัติที่ผู้นิเทศต้องนำไปปฏิบัติขณะทำการนิเทศ เพื่อให้บรรลุผลตามความมุ่งหมายที่วางไว้
ผู้ดำเนินงาน ควรยึดหลักดังนี้ 1) การนิเทศควรมีการบริหารงานเป็นระบบและมีการวางแผนการดำเนินงาน
เป็นโครงการ 2) การนิเทศต้องยึดหลักการมีส่วนร่วมในการทำงาน คือ มีความเป็นประชาธิปไตย
เคารพในความคิดเห็นของผู้อื่น 3) การนิเทศเป็นงานสร้างสรรค์ เป็นการแสวงหาความสามารถพิเศษ
ของแต่ละบุคคลให้แต่ละคนได้แสดงออก 4) การนิเทศเป็นการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการเรียนการสอน

โดยครูได้เรียนรู้ว่าตนเองเป็นอย่างไร 5) การนิเทศเป็นการสร้างสภาพแวดล้อมในการทำงานดีขึ้น
6) การนิเทศเป็นการสร้างความผูกพันและความมั่นคงต่องาน 7) การนิเทศเป็นการพัฒนาและส่งเสริม
วิชาชีพครูให้มีความรู้สึภาคภูมิใจ

4.8 การประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา

4.8.1 ความหมายของการประกันคุณภาพ

รุ่ง แก้วแดง และชัยณรงค์ สุวรรณราช (2554: 104) ได้ให้ความหมายของ
การประกันคุณภาพภายในว่าหมายถึง การประเมินผลและการติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐาน
การศึกษาของสถานศึกษาจากภายใน โดยบุคลากรของสถานศึกษาหรือ โดยหน่วยงานต้นสังกัดที่มี
หน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษานั้น

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (2544: 9-10)
ให้ความหมายของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาไว้ว่า หมายถึง กลไกขับเคลื่อนให้สถานศึกษา
พัฒนาไปข้างหน้าอย่างต่อเนื่องบนหลักการมีส่วนร่วมของชุมชนและการพัฒนาภาวะความรับผิดชอบ
ต่อการจัดการศึกษาที่สถานศึกษาจะต้องดำเนินการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบต่อเนื่อง อันนำไปสู่
การเสริมสร้างศักยภาพในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ให้สังคมมั่นใจว่าผู้เรียนทุกคนมีความรู้
ความสามารถ บุคลิกลักษณะและคุณสมบัติตามหลักสูตรอย่างแท้จริง

สรุปได้ว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นกระบวนการบริหารและการจัดการเรียน
การสอนตามปกติของสถานศึกษาที่มีแผนงาน กิจกรรม การประเมินผล และติดตามตรวจสอบคุณภาพ
ที่เป็นระบบ สะท้อนถึงควมมีคุณภาพ โดยโรงเรียนร่วมกันพัฒนา ปรับปรุงคุณภาพให้เป็นที่ไปตาม
มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง
ตลอดเวลา เป็นการประเมินตนเองจากภายในโรงเรียน โดยบุคลากรของสถานศึกษาหรือโดยหน่วยงาน
ต้นสังกัด

4.8.2 หลักการสำคัญของการประกันคุณภาพภายใน

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2543: 9) ได้กำหนด
หลักการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่สำคัญ 3 ประการ คือ 1) ร่วมกันพัฒนาปรับปรุงคุณภาพ
ไม่ใช่การจับผิดเป้าหมายอยู่ที่ผู้เรียน 2) บริหารจัดการตามปกติไม่ได้แยกส่วนการดำเนินงาน 3) การมี
ส่วนร่วมของบุคคลที่เกี่ยวข้องหลาย ๆ ฝ่าย

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543: 10) กล่าวถึงหลักการ
การบริหาร การประกันคุณภาพภายใน โดยใช้หลักการบริหารที่เป็นระบบครบวงจร (PDCA) ซึ่ง
ประกอบด้วยการทำงานวางแผน (P) ร่วมกันปฏิบัติตามแผน (D) ร่วมกันตรวจสอบ (C) และร่วมกัน
ปรับปรุง (A)

สำนักทดสอบทางการศึกษา (2544: 13) กล่าวถึงหลักการประกันคุณภาพ การศึกษา ต้องครอบคลุมถึงมวลกิจกรรมและภารกิจทางวิชาการและทางการบริหารการจัดการที่มี การวางแผนล่วงหน้า และมีการประสานสัมพันธ์อย่างเป็นระบบ เพื่อสร้างความมั่นใจที่สมเหตุ สมผลว่า ผู้เรียนจะมีความรู้ ความสามารถ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาที่ กำหนดไว้ การออกแบบและการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา

สรุปได้ว่า หลักการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามีหลักการสำคัญ คือ การร่วมกันพัฒนาปรับปรุงคุณภาพผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการศึกษา การสร้างความพึงพอใจให้กับ บุคลากรที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา การร่วมมือของหน่วยงานและองค์กรต่าง ๆ และความตั้งใจจริงของผู้บริหารสถานศึกษา

4.8.3 การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2545: 7-21) ได้นำระบบหลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ซึ่งสามารถจัดลำดับภาระงานได้เป็น 8 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ เพื่อให้สถานศึกษาทุกแห่งได้มีข้อมูลเกี่ยวกับสถานศึกษา ครู นักเรียนและชุมชน 2) ด้านการพัฒนามาตรฐานการศึกษา โดยการใช้ข้อมูลจากสารสนเทศของ สถานศึกษานำมาวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อยของสถานศึกษา วิเคราะห์หลักสูตรและร่วมมือกับทุกคน รวมทั้งชุมชนกำหนดเป็นมาตรฐานการศึกษาระดับสถานศึกษา 3) ด้านจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพ การศึกษาของสถานศึกษา โดยสถานศึกษานำจุดเด่นจุดด้อยที่ผ่านมากำหนดเป็นวิสัยทัศน์ ภารกิจ และเป้าหมาย การจัดทำแผนพัฒนาให้ทุกฝ่ายได้ร่วมมือกันทุกคน 4) ด้านการดำเนินงานตามแผน พัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ทุกคนมีส่วนร่วมมีการกำหนดบทบาทหน้าที่รับผิดชอบและภาระงาน อย่างชัดเจน และควรมีคณะทำงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาจากทุกหน่วยงาน ของระบบบริหารจัดการเพื่อร่วมกันรับผิดชอบงานพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง 5) ด้านตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา เป็นกระบวนการของการประเมินภายในสถานศึกษา เพื่อการปรับปรุงแก้ไขให้เกิดคุณภาพอย่างต่อเนื่อง การประเมินภายใน ต้องเริ่มต้นจากครูและบุคลากร ทุกคนของสถานศึกษา ต้องประเมินตนเองตามแผนปฏิบัติงานของตนเอง 6) ด้านการประเมินคุณภาพ การศึกษา เป็นกระบวนการของสถานศึกษาร่วมมือกับเขตพื้นที่การศึกษาจัดให้นักเรียนทุกคนในระดับชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 มัธยมศึกษาปีที่ 3 และมัธยมศึกษาปีที่ 6 ได้รับการประเมินด้วยเครื่องมือที่มีมาตรฐาน เพื่อสร้างความเชื่อถือในการพัฒนาคุณภาพ และเป็นเกณฑ์เทียบเคียงกับมาตรฐานการศึกษาที่สถานศึกษา กำหนดไว้ 7) ด้านการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีเป็นกระบวนการประเมินภายในสถานศึกษา ที่ได้พัฒนางานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ทุกคนมีส่วนร่วมและดำเนินงานมาตลอดปีการศึกษา จัดทำเป็นรายงานต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยต่อสาธารณชน 8) ด้านการผดุงระบบการประกัน

คุณภาพการศึกษา เป็นกระบวนการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง สถานศึกษาควรได้มีการศึกษาค้นคว้า เทคนิควิธีที่จะสนับสนุนให้ระบบการประกันคุณภาพมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และสร้างความรู้สึกรักของบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องให้มุ่งมั่นพัฒนาสู่คุณภาพที่สูงขึ้น

กล่าวโดยสรุปได้ว่า การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นระบบที่สถานศึกษาร่วมมือกับชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับบุคลากรในสถานศึกษา ชุมชน ในเขตพื้นที่การศึกษา ภายใต้กำกับดูแลและสนับสนุนของหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อสร้างความมั่นใจที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของหลักวิชา ข้อมูล หลักฐานที่ตรวจสอบได้ และการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องว่า ผู้เรียนทุกคน จะได้รับการบริการด้านการศึกษาที่มีคุณภาพจากสถานศึกษา โดยมีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในหลักสูตร การประกันคุณภาพการศึกษาประกอบด้วยภารกิจหลัก ได้แก่ การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ การพัฒนามาตรฐานการศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา การประเมินคุณภาพการศึกษา การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี การผดุงระบบประกันคุณภาพการศึกษา

ภารกิจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติระเบียบราชการ กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 (2546: 37) ได้กำหนดขอบข่ายภารกิจของสถานศึกษาด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพในสถานศึกษามีแนวทางปฏิบัติ ดังนี้ 1) จัดระบบโครงสร้างองค์กรให้รองรับการจัดระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 2) กำหนดเกณฑ์การประเมินเป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาและตัวชี้วัดของกระทรวง เป้าหมายความสำเร็จ หลักเกณฑ์และวิธีการประเมินของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา 3) วางแผนการพัฒนากฎหมายการศึกษาตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาให้บรรลุผลตามเป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษา 4) ดำเนินการพัฒนางานตามแผนติดตามและประเมินคุณภาพภายใน เพื่อปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง 5) ประสานความร่วมมือกับสถานศึกษาและหน่วยงานอื่นในการปรับปรุง และพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษา 6) ประสานงานกับสำนักงานการศึกษาของท้องถิ่น เพื่อการประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน 7) ประสานงานกับสำนักงานรับรองมาตรฐานการศึกษาและประเมินคุณภาพการศึกษาในการประเมินสถานศึกษาเพื่อเป็นฐานในการพัฒนาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

กล่าวโดยสรุปได้ว่า การพัฒนาระบบประกันคุณภาพในสถานศึกษาเป็นการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา โดยมีการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา วางแผนการพัฒนาคุณภาพการศึกษา พัฒนางานตามแผนและติดตามตรวจสอบประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สถานศึกษาบรรลุผลตามเป้าหมาย

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับประสิทธิผล

ประสิทธิผล (Effectiveness) เป็นสิ่งสำคัญที่ชี้วัดผลสำเร็จของการดำเนินงานและแสดงว่าการดำเนินงานนั้นประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้แล้ว มีนักวิชาการให้ทรรศนะเกี่ยวกับประสิทธิผลไว้ดังนี้

1. ความหมายของประสิทธิผล

แนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิผล มีนักวิชาการให้ความหมายประสิทธิผลไว้ดังนี้

รู้ง แก้วแดง และชัยณรงค์ สุวรรณสาร (2544: 169) ได้กล่าวว่าประสิทธิผล หมายถึงผลสำเร็จหรือผลที่เกิดขึ้นของงานที่องค์การพึงประสงค์ หรือความสำเร็จของผลการปฏิบัติงานที่เป็นไปหรือบรรลุผลตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ขององค์การ

จันทร์ธานี สงวนนาม (2545: 111) ได้กล่าวว่าประสิทธิผล หมายถึง ความสำเร็จของการปฏิบัติตามวัตถุประสงค์ที่องค์การ ได้ตั้งไว้

พัฒนา เส็งเรียบ (2545: 10) ได้กล่าวว่าประสิทธิผล หมายถึง ผลของการดำเนินงานขององค์การหรือหน่วยงานที่ดำเนินการอย่างเป็นระบบ สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ได้ตามเกณฑ์มาตรฐานของเป้าหมายที่ตั้งไว้

ราชบัณฑิตยสถาน (2551: 667) ได้กล่าวว่าประสิทธิผล หมายถึง ผลสำเร็จหรือผลที่เกิดขึ้นหน่วยตรวจสอบภายใน

จากความหมายของประสิทธิผลข้างต้นนั้นสรุปได้ว่า ประสิทธิผล หมายถึง ความสามารถในการดำเนินงานจนประสบความสำเร็จได้ตามเกณฑ์ของเป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้โดยมีการตรวจสอบและวัดผลผลิตที่คาดหวังกับผลผลิตที่เกิดขึ้นจริง และพิจารณาความสัมพันธ์ของต้นทุนหรือทรัพยากรกับผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นและผลลัพธ์กับวัตถุประสงค์ขององค์การ

ผู้วิจัยสรุปความว่า ประสิทธิผล หมายถึง ผลสำเร็จในการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยใช้ทรัพยากรให้เกิดผลลัพธ์ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ

2. ตัวชี้วัดการประเมินประสิทธิผล

การประเมินประสิทธิผลเป็นสิ่งที่จำเป็นและสำคัญยิ่ง เพราะจะทำให้ทราบถึงผลสำเร็จของการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมาย มีนักวิชาการให้ทรรศนะเกี่ยวกับตัวชี้วัดการประเมินประสิทธิผล ดังนี้

บัญชร แก้วส่อง (2545: 16–18) ได้กล่าวว่า ประสิทธิผลสามารถวัดได้ด้วยเกณฑ์การวัดที่สรุปได้ดังนี้ 1) ผลผลิต (Production) เป็นการวัดผลผลิตเบื้องต้นที่สัมพันธ์โดยตรงกับผลผลิตที่ลูกค้าหรือผู้รับบริการใช้บริการหรือบริโภคอยู่ 2) ประสิทธิภาพ (Efficiency) เป็นการวัดเน้นที่สัดส่วนของผลผลิตต่อปัจจัยนำเข้า โดยการวัดอัตราส่วนของผลตอบแทนต่อการลงทุนหรือต่อหน่วยเวลา 3) ความพึงพอใจ (Satisfaction) เป็นการวัดความสำเร็จที่สามารถตอบสนองความต้องการของคนงานและสมาชิกได้ 4) การปรับตัว (Adaptivness) เป็นการวัดความสามารถตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นทั้งสภาพแวดล้อมภายในและสภาพแวดล้อมภายนอก 5) การพัฒนา (Development) เป็นการวัดความสามารถในการเพิ่มสมรรถนะและศักยภาพการเจริญเติบโตให้เพียงพอต่อความต้องการของสภาพแวดล้อม 6) การอยู่รอด (Survival) เป็นการวัดการคงไว้ได้ซึ่งวิธีการสร้างสมดุลที่เหมาะสมในการปฏิบัติงานและให้สามารถอยู่รอดได้

วิโรจน์ สารรัตนะ (2548: 184–185) ได้กล่าวว่า ประสิทธิผลสามารถวัดได้ด้วยตัวชี้วัด ดังนี้ 1) มุ่งอนาคต (Future Oriented) คือ การพิจารณาถึงการมุ่งให้ได้ข้อเสนอแนะ ปรับปรุงงาน หรือหาโอกาสที่ดีในอนาคต 2) หลายมิติ (Multidimensional) คือ การพิจารณาเรื่องมิติของปัจจัยที่มีความหลากหลาย 3) ความคุ้มค่า (Cost-Effective) คือ การพิจารณาความคุ้มค่าของผลที่ได้กับการลงทุน 4) ความถูกต้องน่าเชื่อถือ (Accurate) คือ การพิจารณาความถูกต้องสมบูรณ์และความน่าเชื่อถือ 5) กำหนดระยะเวลา (Timely) คือ การพิจารณาการกำหนดระยะเวลาที่สามารถรับผลผลิตได้ถูกต้องและตรงเวลา 6) สามารถติดตามผลได้ (Monitorable) คือ การพิจารณาสามารถติดตามผลได้ด้วยระบบการตรวจสอบที่หลากหลาย 7) เป็นที่ยอมรับของสมาชิก (Acceptable) คือ การพิจารณาถึงการเป็นที่ยอมรับของสมาชิกที่ร่วมปฏิบัติงาน 8) ความยืดหยุ่น (Flexible) คือ การพิจารณาถึงความยืดหยุ่นสามารถตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงทางสภาพแวดล้อมได้

(Cambell, 1979: 65 อ้างถึงใน นริศ สวัสดิ์, 2550: 42) ได้กำหนดเกณฑ์ตัวชี้วัดประสิทธิผลไว้ 18 เกณฑ์ตัวชี้วัด ซึ่งสรุปได้ดังนี้ 1) ความสำเร็จตามเป้าหมาย 2) คุณภาพของผลผลิตหรือการบริการ 3) ปริมาณของผลผลิตหลัก 4) ความพร้อมต่อคำร้องขอให้มีการบริการเฉพาะ 5) ประสิทธิภาพที่ได้มาตรฐาน 6) ผลกำไรหรือผลประโยชน์ที่ได้รับ 7) การเจริญเติบโตหรือการเพิ่มขยายขึ้น 8) การใช้สภาพแวดล้อมอย่างเกิดประโยชน์สูงสุด 9) ความมั่นคงได้แม้ในภาวะถูกกดดัน 10) การเปลี่ยนงานหรือการรักษาบุคลากรไว้ได้ 11) ความถี่หรือจำนวนครั้งการขาดงาน 12) ความถี่หรือจำนวนครั้งของ

อุบัติเหตุ 13) ขวัญ กำลังใจ และความผูกพันของบุคลากร 14) การจงใจให้เต็มใจและพร้อมทำงาน 15) ความพึงพอใจต่อบทบาทหรืองานของบุคลากร 16) การยอมรับเป้าหมายของบุคลากร 17) ความขัดแย้งหรือความสามัคคี และ 18) การยึดหยุ่นปรับตัวได้ต่อการเปลี่ยนแปลง

(Hoy & Miskel, 1991 อ้างถึงใน รุ่ง แก้วแดง และชัยณรงค์ สุวรรณสาร, 2544: 185–186) ได้เสนอเกณฑ์ตัวชี้วัดการประเมินประสิทธิผลไว้ 4 เกณฑ์ดังนี้ 1) การปรับตัว (Adaptation) ตัวชี้วัดนี้ประเมินความสามารถในการปรับเปลี่ยนนวัตกรรม ความเจริญเติบโต และการพัฒนาให้สอดคล้องกับสิ่งแวดล้อม 2) การบรรลุเป้าหมาย (Goal Achievement) ตัวชี้วัดนี้ประเมินผลสัมฤทธิ์ คุณภาพ การจัดหาทรัพยากร และประสิทธิภาพของการบรรลุเป้าหมายตามที่ต้องการ 3) การบูรณาการ (Integration) ตัวชี้วัดนี้ประเมินความพึงพอใจ บรรยากาศการทำงาน การสื่อความหมายและความขัดแย้งของสมาชิกที่สามารถประสานความสัมพันธ์กันได้เพื่อปฏิบัติงาน 4) การคงไว้ได้ซึ่งระบบค่านิยม (Latency) ตัวชี้วัดนี้ประเมินความจงรักภักดี แรงจูงใจ และเอกลักษณ์ของสมาชิกที่ดำรงรักษาวัฒนธรรมและค่านิยมร่วมกันไว้ได้ จากทฤษฎีเกี่ยวกับตัวชี้วัดการประเมินประสิทธิผลข้างต้นนั้นสรุปได้ว่า การประเมินประสิทธิผลสามารถวัดได้ด้วยตัวชี้วัดดังนี้ คือ ความสำเร็จตามเป้าหมาย ได้แก่ คุณภาพผลผลิต หรือการบริการ ปริมาณผลผลิตหลักที่ได้ การมุ่งให้ได้โอกาสและข้อเสนอแนะที่ดี และปัจจัยเข้าสู่องค์การมีความหลากหลาย ผลผลิตมีประสิทธิภาพได้มาตรฐาน ได้แก่ ผลผลิตมีความถูกต้องสมบูรณ์ และเชื่อถือได้ สามารถรับผลผลิตได้ตรงเวลา สามารถติดตามผลผลิตได้ด้วยระบบตรวจสอบที่หลากหลาย ผลผลิตเกิดความคุ้มค่า มีผลกำไรหรือผลประโยชน์ตอบแทนและใช้สภาพแวดล้อมอย่างเกิดประโยชน์สูงสุด บุคลากรมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน ได้แก่ ความเต็มใจที่จะทำงาน ความจงรักภักดีต่อองค์การ ความสามัคคีและยอมรับเป้าหมายร่วมกัน และมีขวัญและกำลังใจและความผูกพันที่ดี องค์การมีการพัฒนาก้าวหน้าและเจริญเติบโตได้แก่ ความพร้อมให้บริการเฉพาะตามคำร้องขอ เกิดนวัตกรรมใหม่ขึ้น มีการบูรณาการด้านบรรยากาศที่ดีในการทำงาน การสื่อความหมายในองค์การ และมีค่านิยมวัฒนธรรมที่ดีงามร่วมกัน รวมถึงการสามารถยืดหยุ่นปรับตัวได้ตามสภาพแวดล้อมได้แก่ มีความมั่นคงและอยู่รอดได้ สามารถรักษานักบุคลากรไว้ได้ ความขัดแย้งในองค์การลดลง และอัตราการขาดงานและอุบัติเหตุลดลง

ผู้วิจัยสรุปความว่า การประเมินประสิทธิผลสามารถวัดได้ด้วยตัวชี้วัดดังนี้ 1) ผลผลิตหลักหรือการบริการที่ได้มีปริมาณและมีคุณภาพ 2) การได้ข้อเสนอแนะใหม่เพื่อปรับปรุงงานและขยายเพิ่มโอกาสในอนาคต 3) ปัจจัยเข้าสู่องค์การมีความหลากหลาย 4) ผลผลิตมีความคุ้มค่าถูกต้องและสมบูรณ์ 5) สามารถรับผลผลิตได้ตรงเวลา 6) สามารถติดตามผลผลิตได้ด้วยระบบตรวจสอบที่หลากหลาย 7) มีผลกำไรหรือผลประโยชน์ตอบแทน 8) ใช้ทรัพยากรและสภาพแวดล้อมอย่างเกิดประโยชน์สูงสุด 9) บุคลากรความเต็มใจที่จะทำงานและมีค่านิยมวัฒนธรรมที่ดีงามร่วมกัน 10) บุคลากรมีความจงรักภักดี

ต่อองค์การ 11) บุคลากรมีความสามัคคีและยอมรับเป้าหมายร่วมกัน 12) มีขวัญและกำลังใจและความผูกพันที่ดี 13) เกิดนวัตกรรมใหม่ขึ้น 14) มีบรรยากาศแบบมิตรและการสื่อสารความหมายที่ดีในการทำงาน 15) องค์การมีความมั่นคงและอยู่รอดได้ 16) สามารถรักษานุคลากรไว้ได้ 17) อัตราความขัดแย้ง การขาดงานและอุบัติเหตุในองค์การลดลง

ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ

ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ มีนักวิชาการได้เสนอผลการศึกษาดังนี้

Heneveld (1994) พบว่า ปัจจัยที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลของโรงเรียน ได้แก่ บรรยากาศในชั้นเรียน แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู พฤติกรรมการสอนของครู คุณภาพการสอนของครู คุณภาพชีวิตการทำงานของครู เจตคติต่อวิชาชีพครู และคุณลักษณะชีวสังคมของครู คือ วุฒิและประสบการณ์การสอน

ในขณะที่ เพราพรณ เป็เลียนกู (2542: 177–178) ได้เน้นว่า ความสำเร็จตามเป้าหมายในการเรียนของผู้เรียนขึ้นอยู่กับปัจจัย คือ 1) ลักษณะของผู้เรียน ได้แก่ การมีวุฒิภาวะ และมีความสามารถทางสมองที่เหมาะสมมีวุฒิภาวะทางกาย มีทัศนคติที่ดีต่อการเรียน สุขภาพกายและจิตดี 2) ลักษณะของผู้สอน ได้แก่ มีสติปัญญาและความรู้ดี จิตใจดี มีทัศนคติที่ดีต่องาน มีอายุที่เหมาะสม ได้สอนตามความถนัดของตน 3) ความสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนและผู้สอน ต้องมีการปฏิสัมพันธ์ที่ดี ใช้วิธีการสอนที่สอดคล้องกับผู้เรียน 4) เนื้อหาวิชาที่สอน มีการจัดลำดับขั้นตอน มีความหมายต่อผู้เรียน สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ มีวิชาให้เลือกหลากหลาย 5) ลักษณะทางกายภาพของสิ่งอำนวยความสะดวก ได้แก่ อาคาร สถานที่ วัสดุอุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอน มีครบถ้วนและทันสมัย 6) ลักษณะของกลุ่มเพื่อนมีจำนวนไม่มากจนเกินไป มีทัศนคติไปทางเดียวกัน มีความสามัคคี และมีผู้นำกลุ่มที่ดี 7) อิทธิพลอื่น ๆ ทั้งในและนอกห้องเรียน (ภายในโรงเรียน ได้แก่ หลักสูตร ห้องสมุด หน่วยสนับสนุนการเรียนการสอนภายนอกห้องเรียน ได้แก่ ครอบครัว สื่อมวลชน สังคม เป็นต้น)

อีกทั้ง จันทรานี สงวนนาม (2545: 30–32) นักวิชาการแห่งภาควิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี ได้กล่าวถึงหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียนไว้ 17 ประการ คือ 1) การส่งเสริมให้ครูได้พัฒนาเป้าหมายและวัตถุประสงค์ทางวิชาการของสถานศึกษา 2) ส่งเสริมให้ครูได้นำเอาเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของโรงเรียนไปปฏิบัติ 3) สร้างความเชื่อมั่นว่ากิจกรรมของโรงเรียนและของห้องเรียนสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโรงเรียน 4) สร้างความเชื่อมั่นว่า โครงการทางวิชาการของโรงเรียนเป็นผลมาจากการวิจัยและการปฏิบัติทางการศึกษา 5) มีการวางแผนร่วมกันกับคณะครู

เกี่ยวกับโครงการต่าง ๆ ทางวิชาการ เพื่อให้บรรลุความต้องการของนักเรียน 6) ส่งเสริมให้ครูนำโครงการทางวิชาการไปปฏิบัติ 7) ปฏิบัติงานร่วมกับคณะครูในการประเมินผลโครงการทางวิชาการของโรงเรียน 8) ติดต่อสื่อสารกับคณะครูและนักเรียนด้วยความคาดหวังที่สูงในด้านมาตรฐานวิชาการ 9) ให้การสนับสนุนในการจัดกิจกรรมทางสังคมของนักเรียน 10) ให้การสนับสนุนในการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างเขาวนปัญญาของนักเรียน 11) มีการจัดสรรเวลา เพื่องานวิชาการร่วมกับคณะครูไว้อย่างชัดเจน 12) ให้ความร่วมมือกับนักเรียนในการกำหนดระเบียบ เพื่อแก้ปัญหาด้านวินัยของนักเรียน 13) ร่วมมือกับนักเรียนให้มีการนาระียบกฎเกณฑ์ที่สร้างขึ้นมากำกับปัญหาวินัยนักเรียน 14) ร่วมมือกับคณะครูให้มีการนาระียบกฎเกณฑ์ที่สร้างขึ้นมากำกับปัญหานักเรียน 15) มีการปฐมนิเทศคณะครูเกี่ยวกับโครงการของโรงเรียน 16) มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะครูอย่างยุติธรรม และ 17) การช่วยเหลือครูในการพัฒนาระบบงาน เพื่อให้มีความก้าวหน้าทางวิชาชีพ

พิมพ็อร์ สดเอี่ยม (2547: 33) ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริหารวิชาการของสาขาวิชาในระดับบัณฑิตศึกษาของสถาบันราชภัฏ ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ปัจจัยระดับห้องเรียน พบว่า แรงจูงใจในการทำงานของอาจารย์ อายุของอาจารย์ และบรรยากาศการเรียนการสอน มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในการทำงานของอาจารย์ ปัจจัยระดับสาขาวิชา พบว่า วัฒนธรรมองค์กร วุฒิศึกษา และกระบวนการบริหารวิชาการของผู้บริหาร มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริหารวิชาการตามการรับรู้ของผู้บริหาร

สุวัฒน์ วิวัฒนานนท์ (2549: 123) ได้ศึกษาปัจจัยเชิงพหุระดับที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐในกรุงเทพมหานคร โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลของโรงเรียน ค้นหาปัจจัยระดับนักเรียน ระดับห้องเรียน และระดับโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน และสร้างรูปแบบเชิงสาเหตุแบบพหุระดับของปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีปัจจัยระดับห้องเรียน ประกอบด้วย 1) อายุของครูอาจารย์ 2) วุฒิศึกษาของครู 3) ประสบการณ์การสอนของครู 4) คุณภาพชีวิตด้านชีวิตในเมืองของครู 5) การได้รับการสนับสนุนทางสังคมของครู 6) พฤติกรรมการสอนของครู และ 7) คุณภาพการสอนของครู ปัจจัยระดับโรงเรียน ประกอบด้วย 1) อายุของผู้บริหารโรงเรียน 2) วุฒิศึกษาของผู้บริหารโรงเรียน 3) ประสบการณ์การบริหารโรงเรียน 4) วัฒนธรรมโรงเรียน 5) ความเป็นผู้นำทางวิชาการ และ 6) พฤติกรรมการบริหารการเปลี่ยนแปลงโดยมีประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นตัวแปรตามในระดับห้องเรียน ประกอบด้วย ความพึงพอใจในการทำงานของครู และในระดับโรงเรียน ประกอบด้วย ความสามารถในการพัฒนาปรับเปลี่ยนโรงเรียนเข้ากับสภาพแวดล้อม ผลการศึกษา พบว่า โรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐในกรุงเทพมหานคร

สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีประสิทธิผลอยู่ในระดับสูง ปัจจัยระดับนักเรียน พบว่า พฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ปัจจัยระดับห้องเรียน พบว่า พฤติกรรมการสอนของครู วุฒิการศึกษาของครู และการได้รับการสนับสนุนทางสังคมของครูมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และความพึงพอใจในงานของครู สำหรับปัจจัยระดับโรงเรียน พบว่า ความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน และวุฒิการศึกษาของครูมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนและความพึงพอใจในงานของครู ส่วนพฤติกรรมการบริหารการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อความพึงพอใจในงานของครูและความสามารถในการพัฒนาปรับเปลี่ยนโรงเรียนเข้ากับสภาพแวดล้อม

นริศ สวัสดิ์ (2550: 107) ศึกษาการวิเคราะห์พหุระดับของตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลโรงเรียนมัธยมศึกษา พบว่า ภาวะผู้นำทางด้านวิชาการของผู้บริหาร มีอิทธิพลต่อค่าเฉลี่ยของประสิทธิผลโรงเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำทางด้านวิชาการในระดับสูงจะมีวิสัยทัศน์และหลักการบริหารสถานศึกษาที่ดี ส่งผลให้เกิดกระบวนการทำงานที่มีประสิทธิผลและทำให้สถานศึกษามีคุณภาพ

บุญเรือง ศรีเหรียญ (2542: 82) ศึกษาประสิทธิผลโรงเรียนมัธยมศึกษาด้วยโมเดลลดหลั่นเชิงเส้น พบว่า องค์ประกอบทางการศึกษาที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ ในระดับห้องเรียน ได้แก่ ขนาดของห้องเรียน คุณวุฒิของครู ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับนักเรียน และประสบการณ์ในการสอนของครู และระดับโรงเรียน ได้แก่ ขนาดของโรงเรียน การใช้เทคโนโลยีทางการศึกษา และประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอน ค่าใช้จ่ายทางการศึกษา และคุณภาพของการใช้หลักสูตร

นิพนธ์ วรรณเวช (2548: 49) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์ปัจจัยที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลของการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาในสถาบันราชภัฏ พบว่า 1) ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาในสถาบันราชภัฏตามการประเมินของผู้บริหารมี 5 ปัจจัย คือ ระดับการศึกษาของผู้บริหาร สภาพทางกายภาพ การบริหารหลักสูตร พฤติกรรมผู้นำแบบมุ่งงาน พฤติกรรมผู้นำแบบมุ่งสัมพันธ์ สัมพันธ์กับประสิทธิผลการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของสถาบันราชภัฏ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการจัดการศึกษามี 4 ปัจจัย เรียงลำดับดังนี้ การบริหารหลักสูตร พฤติกรรมผู้นำแบบมุ่งงาน สภาพทางกายภาพ และระดับการศึกษาของผู้บริหาร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สำหรับปัจจัยที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลการจัดการศึกษาตามการประเมินของอาจารย์มี 6 ปัจจัย ดังนี้ ความพึงพอใจในงาน การได้รับการสนับสนุนทางสังคม ความสามัคคีของอาจารย์ พฤติกรรมการเรียนรู้ พฤติกรรมสังคมกลุ่มเพื่อน

และความพร้อมของนักศึกษา สัมพันธ์กับประสิทธิผลการจัดการศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการจัดการศึกษาตามการประเมินของอาจารย์มี 3 ปัจจัยเรียงลำดับดังนี้ ความพร้อมของนักศึกษา ความสามัคคีของอาจารย์ และการได้รับการสนับสนุนทางสังคมของอาจารย์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสามารถพยากรณ์ประสิทธิผลการจัดการศึกษาได้ร้อยละ 58.40

พระมหานุกุลเสริม ชนมทินโน (2554: 78) ได้ศึกษาปัจจัยการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนป้อมนาคราชสวทยานนท์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 พบว่า ปัจจัยด้านสภาพของโรงเรียน ปัจจัยด้านผู้บริหาร ปัจจัยด้านครูผู้สอน ปัจจัยด้านชุมชน ปัจจัยด้านทรัพยากร

สุดาพร ทองสวัสดิ์ (2556: 64) ได้สังเคราะห์การวิจัยเพื่อสังเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษา พบว่า มีปัจจัยดังนี้ บรรยากาศในชั้นเรียน คุณภาพการสอนของครู ภาวะความเป็นผู้นำ บรรยากาศโรงเรียน ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สิ่งอำนวยความสะดวกทางประสิทธิผลการจัด และงานประกันคุณภาพ

สุปัญญา หาแก้ว (2556: 47) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการบริหารงานวิชาการ เพื่อศึกษาประสิทธิผลในการบริหารงานวิชาการ เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ประสิทธิผลในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ข้าราชการครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 ปีการศึกษา 2555 พบว่า มีปัจจัยดังนี้ สิ่งอำนวยความสะดวกทางการศึกษา เช่น วัสดุ อุปกรณ์ ห้องสมุดเพียงพอ ด้านการวัดและประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน ด้านการวิจัยและพัฒนาคุณภาพการศึกษา การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา อีกทั้ง เขียวเรศ บุษบงค์ (2553: 63) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลด้านการจัดการของโรงเรียนเอกชนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา เขต 2 พบว่า มีปัจจัยหลัก ๆ ดังนี้ ภาวะความเป็นผู้นำ บรรยากาศโรงเรียน

ทวีพร หิมสุวรรณ (2554: 42) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน ระดับมัธยมศึกษาตอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสงขลา พบว่า มีปัจจัยดังนี้ ด้านการวัดและประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา การบริหารจัดการหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และงานประกันคุณภาพ

จากปัจจัยดังกล่าวผู้วิจัยได้สรุปเป็นตารางดังนี้

ตาราง 1 ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ

ปัจจัย	Heneveld (1994)	เพราพรธณ เป็ลยณญ์ (2542)	จันทรานี สงวนนาม (2533)	พิมพ์อร สดเยี่ยม (2547)	สุวรรณ วิวัฒนานนท์ (2549)	นริศ สวัสดิ์ (2550)	บุญเรือง ศรีทรัพย์ (2542)	นิพนธ์ วรรณเวช (2548)	พระมหาบุญเสริม ชนมทินโน (2554)	สุดาพร ทองสวัสดิ์ (2556)	ศุภัญญา หาแก้ว (2556)	เยาวศ บุษงค์ (2553)	ทวีพร หิมสุวรรณ (2554)	โดยรวม
ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผล การบริหารงานวิชาการ														
1. บรรยากาศในชั้นเรียน	✓		✓							✓	✓			4
2. แรงจูงใจใน การปฏิบัติงานของครู	✓		✓								✓			3
3. พฤติกรรมการสอน ของครู	✓			✓					✓					3
4. คุณภาพการสอนของครู	✓	✓		✓						✓	✓			5
5. คุณภาพชีวิตการทำงาน ของครู	✓	✓		✓										3
6. ชั่วโมงสอนต่อสัปดาห์						✓								1
7. เจตคติต่อวิชาชีพครู	✓					✓								2
8. เจตคติต่อโรงเรียน						✓								1
9. วัสดุการศึกษา	✓	✓		✓	✓	✓					✓			6
10. ประสบการณ์การสอน	✓	✓		✓	✓	✓					✓			6
11. ความสัมพันธ์ระหว่าง นักเรียนกับนักเรียน							✓							1
12. ภาวะความเป็นผู้นำ ของผู้บริหาร			✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓		✓		7
13. บรรยากาศโรงเรียน		✓							✓	✓		✓		4

ตาราง 1 (ต่อ)

ปัจจัย	Heneveld (1994)	เพราพรธน์ เปลี่ยนภู (2542)	จันทร์ณี สงวนนาม (2533)	พิมพ์อร ตเดียม (2547)	สุวัฒน์ วิวัฒน์านนท์ (2549)	นริศ สวัสดิ์ (2550)	บุญเรือง ศรีทรัพย์ (2542)	นิพนธ์ วรรณเวช (2548)	พระมหาบุญเสริม ธรรมทินโน (2554)	สุดาพร ทองสวัสดิ์ (2556)	ศุภัญญา หานแก้ว (2556)	เยาวศ บุญงค์ (2553)	ทวิพร หิมสุวรรณ (2554)	โดยรวม
14. ความพึงพอใจในการบริหารงาน		✓												1
15. วัฒนธรรมโรงเรียน			✓	✓	✓									3
16. ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน		✓							✓		✓			3
17. พฤติกรรมการบริหารแบบมีส่วนร่วม		✓	✓											2
18. การบริหารหลักสูตรของโรงเรียน								✓						1
19. ลักษณะทางกายภาพของโรงเรียน		✓						✓						2
20. สิ่งอำนวยความสะดวกทางการศึกษา เช่น วัสดุอุปกรณ์ ห้องสมุดเพียงพอ		✓									✓			2
21. ประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอน							✓			✓				2
22. ค่าใช้จ่ายทางการศึกษา							✓							1
23. คุณภาพการใช้หลักสูตร							✓							1
24. ทรัพยากรทางการศึกษา									✓					1

โดยผู้วิจัยได้เลือกปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการที่มีนักวิชาการเลือกรวมกันแล้วตั้งแต่ 4 คนขึ้นไป ปรากฏผลดังนี้ ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ ได้แก่ 1) บรรยากาศในชั้นเรียน 2) คุณภาพการสอนของครู 3) วุฒิต่างการศึกษา 4) ประสบการณ์การสอน 5) ภาวะความเป็นผู้นำของผู้บริหาร 6) บรรยากาศโรงเรียน

โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม

1. การพัฒนาปอเนาะโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม

คำว่า “ปอเนาะ” ตามความเข้าใจของมุสลิมในจังหวัดชายแดนภาคใต้ คือ สถานศึกษาหรือสถานที่อบรมจริยธรรมอิสลามและปฏิบัติศาสนกิจของชาวไทยมุสลิม มีผู้รู้ที่เรียกว่า “โต๊ะครู” คอยดูแลหรือเป็นผู้นำในการอบรมและสั่งสอนหลักศาสนาให้กับเยาวชนหรือผู้ประสงค์จะเรียนรู้เรื่อง ศาสนา เพื่อปฏิบัติศาสนกิจประจำวันให้ถูกต้องตามหลักการของศาสนา

Mhamad Zamberi A. Malek (1994: 94) กล่าวว่า การศึกษาในรูปแบบปอเนาะได้เริ่มขึ้นพร้อม ๆ กับการเข้ามาของศาสนาอิสลามในดินแดนมลายู และการแพร่ขยายของปอเนาะในดินแดนแถบนี้พัฒนาไปพร้อม ๆ กับการศึกษาอิสลาม แต่การจัดการศึกษาหรือการจัดตั้งปอเนาะในสมัยนั้นยังไม่เป็นที่ประจักษ์ชัด

การพัฒนาปอเนาะเป็น โรงเรียนเกิดขึ้นเนื่องจากรัฐบาลเห็นว่าปอเนาะเป็นสถาบันจัดการเรียนการสอนด้านศาสนาอย่างเดียว กล่าวคือ ผู้เรียนจะเรียนรู้เกี่ยวกับวิชาอัลกุรอานและอรรถาธิบายหลักศรัทธา ศาสนบัญญัติ ไวยากรณ์อาหรับ เหล่านี้ เป็นต้น การเรียนรู้วิชาศาสนาอย่างเดียว ทำให้ผู้เรียนขาดความรู้ทางด้านสามัญและอาชีพเพื่อหางานในการประกอบอาชีพ จากสภาพดังกล่าว นืออาเรฟ ระเด่นอาหมัด (ม.ป.ป.: 47) กล่าวว่า สภาพการจัดการศึกษาในลักษณะของ “ปอเนาะ” ก่อนปี พ.ศ. 2504 นั้น คณะกรรมการได้พิจารณาเห็นว่าการศึกษาในรูปแบบของ “ปอเนาะ” ไม่สอดคล้องกับสภาพทางการศึกษาตามแผนปัจจุบัน จึงมีมติให้สถานศึกษาปอเนาะจดทะเบียนเป็นโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม

นอกจากนั้น กลุ่มงานนิเทศการศึกษาเอกชน ประจำเขตการศึกษา 2 (2537: 1) บันทึกว่า เมื่อปี พ.ศ. 2501 กระทรวงศึกษาธิการมีแผนการพัฒนาศึกษาทั่วประเทศและได้พิจารณาว่า การจัดการเรียนการสอนแบบปอเนาะเป็นที่ไม่ยอมรับของสังคม จึงได้มีการประชุมสัมมนาหาแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงปอเนาะในจังหวัดชายแดนภาคใต้ขึ้นเป็นครั้งแรก ระหว่างวันที่ 12-17 พฤศจิกายน 2503 โดยภาคการศึกษา 2 เป็นเจ้าภาพในการจัดการประชุมสัมมนา โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1) เพื่อให้ปอเนาะจดทะเบียนอันหมายถึงการยอมรับแนวทางการปรับปรุงการศึกษาในปอเนาะ 2) เพื่อปรับปรุง

อาคารสถานที่และบริเวณ จัดทำถนนเข้าสู่ปอเนาะ จัดทำป้ายชื่อปอเนาะ 3) ปรับปรุงการเรียนการสอน หมายถึง จัดสอนให้เป็นชั้น จัดสอนภาษาไทยและจัดสอนวิชาชีพ ตามความต้องการและความพร้อม 4) จัดให้มีการประเมินผลการสอนชั้นตัวประโยค ทางกระทรวงศึกษาธิการจะมอบหมายให้จังหวัด และเขตดำเนินการ

หลังจากนั้นปอเนาะได้รับการพัฒนาจากกระทรวงศึกษาธิการในฐานะหน่วยงานที่รับผิดชอบ โดยตรง การพัฒนาดังกล่าวได้ดำเนินการตามแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งแบ่งเป็นระยะ ๆ ดังที่ สำนักผู้ตรวจราชการประจำเขตตรวจราชการที่ 12 (2548: 2) ได้สรุปไว้ว่า ช่วงที่ 1 เริ่มต้นของแผนพัฒนา การศึกษาระยะที่ 1 (พ.ศ. 2504–2509) ช่วงนี้ เน้นการจัดการกับปอเนาะที่กระจุกกระจาย ขาดสถิติ ที่แน่นอน ให้มีการจัดระเบียบปอเนาะ โดยปี 2504 ได้ออกระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วย การปรับปรุงส่งเสริมปอเนาะ พ.ศ. 2504 วางแนวทางปรับปรุงอาคารและสถานที่สอน ปรับปรุงหลักสูตร การสอนให้เป็นสัดส่วน เป็นชั้น มีการสอนภาษาไทย สอนวิชาชีพ และมีการวัดผล มีการประชาสัมพันธ์ ให้ไต่ครูเห็นเจตนาดีของกระทรวงศึกษาธิการ

หลังจากรัฐมีการจัดระเบียบปอเนาะในปี พ.ศ. 2504 ปรากฏว่า ปอเนาะที่ไม่แปรสภาพ เป็นโรงเรียนได้เพิ่มจำนวนมากขึ้น จึงทำให้รัฐเกิดความหวาดระแวงในด้านความมั่นคงต่อชาติบ้านเมือง ดังที่ วินิจ สังขรัตน์ (2544: 168–169) ได้กล่าวว่า ปอเนาะได้เพิ่มจำนวนมากขึ้นไม่เฉพาะในภาค การศึกษา 2 (จังหวัดปัตตานี ยะลา และนราธิวาส) แต่ยังขยายไปถึงภาคการศึกษา 3 และ 4 (จังหวัด สงขลา พัทลุง นครศรีธรรมราช ตรัง กระบี่ พังงา และระนอง) การเพิ่มจำนวน รัฐไม่สามารถควบคุม และดูแลมาตรฐานของปอเนาะให้เป็นแนวเดียวกัน อาจทำให้เกิดปัญหาด้านความมั่นคงปลอดภัย ต่อประเทศชาติ ดังนั้นสภาความมั่นคงแห่งชาติโดยมติในคราวประชุม เมื่อวันที่ 20 พฤษภาคม 2509 เห็นควรเสนอแนะคณะรัฐมนตรีเพื่อเห็นชอบข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปอเนาะไว้ดังนี้ 1) ห้ามตั้งปอเนาะ ขึ้นมาใหม่ หากมีผู้ฝ่าฝืนจะต้องถูกลงโทษ 2) ปอเนาะที่ก่อตั้งอยู่แล้วบังคับให้ขออนุญาตและจดทะเบียน เสียภายใน 6 เดือน 3) ให้แปรสภาพปอเนาะเป็นโรงเรียนราษฎร์ โดยดำเนินการเป็นขั้น ๆ ในเวลา แน่นนอน และควรให้สำเร็จผลภายใน 3–5 ปี โดยให้กระทรวงมหาดไทยและกระทรวงศึกษาธิการ พิจารณาร่วมกัน ในท้องถิ่นที่จะปฏิบัติการได้โดยแน่นอนให้เร็วที่สุด

ถึงแม้ว่ามติรัฐมนตรีไม่เห็นชอบหรืออนุญาตให้จัดตั้งปอเนาะขึ้นมาใหม่ตามที่ได้ประกาศ เนื่องจากปอเนาะมิใช่เป็นวิถีชีวิตของมุสลิมในสามจังหวัดชายแดนภาคใดอย่างเดียว แต่เป็นสถานที่ สำคัญในการถ่ายทอดความรู้ต่อเยาวชนหรือผู้ประสงค์เรียนรู้เกี่ยวกับหลักการศาสนาอีกด้วย ดังนั้น ปอเนาะจึงยังมีการก่อตั้งหรือดำเนินการเรียนการสอนตามปกติ

เมื่อเหตุการณ์ไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ได้เริ่มเกิดขึ้นใหม่อีกครั้งในปี พ.ศ. 2547 และได้ทวีความรุนแรงขึ้นเรื่อย ๆ จนในที่สุดกลายเป็นปัญหาในระดับชาติ โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามและสถาบันศึกษาปอเนาะ ได้ถูกมองจากเจ้าหน้าที่ของรัฐว่าเป็นสถานศึกษาที่บ่มเพาะความคิด บ่อนทำลายความมั่นคงของชาติบ้านเมือง หรือเป็นแหล่งซุกซ่อนผู้ไม่หวังดีที่จะทำลายประเทศชาติ ผลกระทบของความไม่สงบในครั้งนี้ ทำให้ปอเนาะที่ไม่จดทะเบียนหลังจากปี พ.ศ. 2509 ที่ขาดการควบคุมดูแลและสนใจจากกระทรวงศึกษาธิการ ได้เปิดโอกาสให้มาจดทะเบียนอีกครั้งในปี พ.ศ. 2548 เพื่อให้ถูกต้องตามกฎหมายหรือระเบียบการศึกษาของประเทศชาติ ส่วนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ใช้วิธีการให้หน่วยงานที่รับผิดชอบดูแลอย่างใกล้ชิด ในการจัดการเรียนการสอน

ช่วงที่ 2 ช่วงแผนพัฒนาการศึกษาระยะที่ 2 (พ.ศ. 2510–2514) ได้มีการปรับปรุงการเรียนการสอนไปอีกชั้นหนึ่ง คือ ปรับปรุงปอเนาะให้เป็นระดับมาตรฐาน และมีการแปรสภาพปอเนาะที่จดทะเบียนเป็น โรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม ซึ่งได้เป็นจุดเริ่มต้นของการให้การสนับสนุน ควบคู่ไปกับการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนประเภทนี้ โดยจัดให้มีอาคารเรียน เป็นเอกเทศ มีการสอนวิชาสามัญระดับประถมศึกษาปีที่ 5 6 และ 7 ควบคู่กับวิชาศาสนาอิสลาม (สำนักผู้ตรวจราชการประจำเขตตรวจราชการที่ 12, 2548: 2)

ช่วงที่ 3 ช่วงแผนพัฒนาการศึกษาระยะที่ 3 (พ.ศ. 2515–2519) กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้โครงการอุดหนุน โรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม พ.ศ. 2513 โดยปอเนาะที่แปรสภาพ เป็นโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลามจะได้รับการอุดหนุนด้วยการให้เงิน และส่งครูไปช่วยสอน วิชาสามัญ และอุดหนุนวัสดุอุปกรณ์ จนถึงสิ้นปี 2519 มีปอเนาะในเขตการศึกษา 2 จดทะเบียนถึง 488 โรงเรียน (สำนักผู้ตรวจราชการประจำเขตตรวจราชการที่ 12, 2548: 2)

ช่วงที่ 4 ช่วงพัฒนาการศึกษาระยะที่ 4 (พ.ศ. 2520–2524) ในช่วงนี้ได้มีการประกาศใช้โครงการอุดหนุน โรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลามภาคใต้ พ.ศ. 2520–2524 โดยการอุดหนุนด้วยการให้เงินครู อุปกรณ์ และวิทยากรสงเคราะห์ และมีการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรวิชาสามัญจากหลักสูตร ประถมศึกษาปีที่ 5 6 และ 7 เป็นหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่ระดับ 3–4 และหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (สำนักผู้ตรวจราชการประจำเขตตรวจราชการที่ 12, 2548: 2)

กล่าวโดยสรุป สาเหตุการพัฒนาปอเนาะมาเป็นโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลามเกิดขึ้น เพราะรัฐต้องการจัดระบบความมั่นคงภายในจังหวัดชายแดนภาคใต้พร้อมกับพัฒนาการจัดการเรียน การสอนในสถาบันศึกษาปอเนาะให้เป็นระบบ มีมาตรฐานเป็นแนวเดียวกัน ตลอดจนต้องการจะพัฒนา ผู้เรียนให้มีคุณภาพในด้านการศึกษามากยิ่งขึ้น จึงดำเนินการสนับสนุนงบประมาณ ครูผู้สอน สื่อ การเรียนการสอน และอาคารสถานที่ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้านศาสนา สามัญ และวิชาชีพ พร้อม ๆ กัน

2. การพัฒนาโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลามเป็นโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม

หลังจากรัฐได้พัฒนาปอเนาะเป็นโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลามด้วยการสนับสนุน งบประมาณ บุคลากร และวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ตามที่กล่าวข้างต้น รัฐได้มีนโยบายในการพัฒนาโรงเรียน ราษฎร์สอนศาสนาอิสลามเป็นโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม เพื่อสอดคล้องกับพระราชบัญญัติ ของโรงเรียนเอกชน ซึ่งมีการพัฒนาการออกเป็น 3 ช่วงด้วยกัน คือ ช่วงแผนพัฒนาการศึกษา ระยะที่ 5 6 และ 7 ซึ่ง นีอาเรฟ ระเด่นอาหมัด (ม.ป.ป.: 48) ได้สรุปประเด็นนี้ว่า

2.1 ช่วงแผนพัฒนาการศึกษาระยะที่ 5 (พ.ศ. 2525–2529) ได้มีการปรับปรุง ส่งเสริม โรงเรียน เพื่อให้โรงเรียนสามารถสอนวิชาสามัญได้อย่างมีคุณภาพ และให้โรงเรียนปลูกฝังจริยธรรม คุณธรรมแก่นักเรียน โดยยังคงให้การอุดหนุนด้านการเงิน บุคลากร วัสดุอุปกรณ์ และวิทยากรสงเคราะห์ เหมือนเดิม และในปี 2525 ได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชนพุทธศักราช 2525 และได้เปลี่ยนชื่อตำแหน่งเจ้าของโรงเรียนเป็นผู้รับใบอนุญาต ในปี 2524 มีการเปิดสอนหลักสูตร มัธยมศึกษาตอนปลาย พ.ศ. 2525

2.2 ช่วงแผนพัฒนาการศึกษาระยะที่ 6 (พ.ศ. 2530–2534) มีแนวโน้มพัฒนาขึ้น จำนวน นักเรียนและครูวิชาสามัญเพิ่มขึ้น แต่ประเภทสอนศาสนาอย่างเดียวลดลง อาคารสถานที่ คุณภาพ การศึกษาได้รับการพัฒนาขึ้น รัฐได้ทำเกณฑ์รับรองมาตรฐาน โรงเรียนเอกชน ตามมาตรา 15 (2) ประเภทการศึกษานอกโรงเรียน เป็นโรงเรียนมาตรา 15 (1) ประเภทสามัญ แห่งพระราชบัญญัติ โรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2525 โดยรัฐยังคงให้การอุดหนุนในด้านการเงิน บุคลากร อุปกรณ์การสอน และวิทยากรสงเคราะห์ และให้โรงเรียนที่เปิดสอนตามหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่ ระดับ 4 เปลี่ยน มาสอนตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2530 แทน

2.3 ช่วงแผนพัฒนาการศึกษา ระยะที่ 7 (พ.ศ. 2535–2539) รัฐได้เปลี่ยนวิธีการให้การอุดหนุน โดยแบ่งโรงเรียนเป็น 2 ประเภท คือ 1) ประเภทมาตรา 15 (2) ได้แก่ โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่จัดการศึกษาตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ จัดเป็นรูปการศึกษานอกโรงเรียน รัฐยังคงให้การอุดหนุนด้านเงิน บุคลากร และวัสดุอุปกรณ์ และ 2) ประเภทมาตรา 15 (1) ได้แก่ โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่เปลี่ยนสภาพจากโรงเรียนประเภท 15 (2) เป็นโรงเรียนที่จัดการศึกษาตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการจัดเป็นรูปแบบการศึกษาในระบบโรงเรียน ประเภท 15 (1) โดยคิดอัตราส่วนครูต่อนักเรียน 1:25 และจ่ายเงินอุดหนุนจากรายหัวนักเรียน

ข้อมูลข้างต้นสามารถสรุปได้ว่าการพัฒนาปอเนาะเป็นโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม และต่อมาได้เปลี่ยนมาเป็นโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามนั้น จะเห็นได้ว่าเป็นเรื่องที่ต้องใช้ความพยายามอย่างมากสำหรับกระทรวงศึกษาธิการที่จะเปลี่ยนแปลงแนวคิดโต๊ะครูที่เคยสอนจากปอเนาะเปลี่ยนเป็นโรงเรียน เนื่องจากการเรียนการสอนในปอเนาะดั้งเดิมมิได้เขียนหลักสูตรเป็นลายลักษณ์อักษร ไม่มีชั้นเรียน และไม่มีการวัดและประเมินผลเหมือนกับโรงเรียนดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น เมื่อมาเป็นโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สิ่งเหล่านั้นปรากฏอย่างชัดเจน และเป็นระบบในทุกด้าน เช่น ด้านการบริหารและจัดการ ด้านวิชาการ ด้านหลักสูตร และด้านบุคลากร ปัจจุบันนี้โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สามารถดำเนินการจัดการเรียนการสอนใกล้เคียงกับโรงเรียนของรัฐในทุกรูปแบบ อย่างไรก็ตามหากมีการพัฒนามากกว่านี้ โดยเฉพาะด้านวิชาการและหลักสูตร จะทำให้มาตรฐานเท่าเทียมกันกับโรงเรียนของรัฐ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กมลวรรณ ชัยวานิชศิริ (2536: 15) ได้ทำการวิจัยเพื่อศึกษาปัจจัยเกี่ยวข้องกับผู้บริหารที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชน ซึ่งตัวบ่งชี้หรือเกณฑ์ในการประเมินประสิทธิผลของโรงเรียนได้ใช้แนวคิดของ Hoy and Miskel (1991: 32) โดยวัดจากเกณฑ์ 4 ประการ คือ ความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียน ความสามารถในการแก้ไขปัญหาภายในโรงเรียน

ประเสริฐ สมพงษ์ธรรม (2538: 111) ได้ทำการวิจัยเพื่อศึกษาประสิทธิผลขององค์กรโดยการวิเคราะห์ภาวะผู้นำ ของศึกษาธิการจังหวัดที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลขององค์กร สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดได้กำหนดเกณฑ์การประเมินหรือตัวชี้วัด เป็น 5 ด้าน คือ ความสามารถในการปรับตัว ความสามารถในการผลิตและบริการ ความสามารถในการประสานงาน ความพึงพอใจในการทำงาน

และความผูกพันต่อสำนักงาน ซึ่งจะเห็นข้อเปรียบเทียบได้ว่า การศึกษาประสิทธิผลขององค์กรใช้พื้นฐานแนวคิด ทฤษฎีเดียวกัน แต่ตัวเกณฑ์ในการประเมินประสิทธิผลแตกต่างกัน

บุญเรือน หมั่นทรัพย์ (2538: 65) ได้ทำการวิจัยปัจจัยที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาของโรงเรียนเอกชนคาทอลิก ใช้เกณฑ์การวัดประสิทธิผล 2 ประการ คือ ความสามารถในการปรับปรุงการจัดการศึกษาของโรงเรียน และความสามารถในการบูรณาการภายในโรงเรียน โดยอาศัยแนวคิดของ Bennis (1971: 39)

ศักดิ์เรศ ประกอบผล (2539: 21) วิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในเขตภาคกลาง ตามการรับรู้ของครูระหว่างโรงเรียนที่นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกับโรงเรียนที่นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนที่นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีสภาพแวดล้อมทางการเรียนอยู่ในระดับดีกว่าโรงเรียนที่นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผลจากการสัมภาษณ์และสังเกตมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนด้านทรัพยากรสนับสนุนการเรียนรู้ดังนี้ ด้านสื่อการสอนควรมีศูนย์สื่อโรงเรียน ควรมีบรรยากาศที่ดี สะอาดและเป็นระเบียบเรียบร้อย

พัชรา ทศนวิจิตรวงศ์ (2540:41) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร โดยการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ พบว่า ความถนัดทางการเรียนด้านภาษา ตัวเลข ความสามารถในการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์ การรับรู้ตนเองด้านความสามารถในการเรียนคณิตศาสตร์ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการเรียนคณิตศาสตร์ และความวิตกกังวลในการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ส่วนความถนัดทางการเรียนด้านเหตุผลและมิติสัมพันธ์มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกจากนี้ยังพบว่า ตัวพยากรณ์ที่ดีในการพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ได้แก่ ความถนัดทางการเรียนด้านภาษา ตัวเลข ความสามารถในการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์ การรับรู้ตนเองด้านความสามารถในการเรียนคณิตศาสตร์ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการเรียนคณิตศาสตร์ โดยที่ตัวพยากรณ์ทั้งห้านี้สามารถพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ได้ร้อยละ 46.53

วิณา สมสุข (2540: 66) ศึกษาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักศึกษาในระดับปริญญาตรี คณะเกษตรศาสตร์บางพระ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล โดยการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ ด้วยวิธีสเต็ปไวส์ พบว่า ตัวพยากรณ์ที่ดีในการพยากรณ์สัมฤทธิ์ผลทางการเรียนมีเพียงตัวเดียวคือ วิธีเรียน

ประเสริฐ บัณฑิตศักดิ์ (2540: 61) ศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลองค์กรของหน่วยงานพิเศษ ผลวิจัยพบว่า คุณลักษณะของบุคคลในองค์กรซึ่งประกอบด้วยคุณลักษณะของศึกษานิเทศก์ด้านความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ด้านการฝึกอบรม การวิจัย การผลิตสื่อ และด้านเทคโนโลยีมีอิทธิพลโดยตรงต่อประสิทธิผลองค์กร ส่วนคุณลักษณะผู้นำด้านสมรรถภาพทางกายและบุคลิกภาพ ความรู้ และวิสัยทัศน์ด้านการบริหารการศึกษา ทักษะการบริหารและคุณธรรมมีอิทธิพลทางอ้อมต่อประสิทธิผลองค์กร วัฒนธรรมองค์กรมีอิทธิพลโดยตรงต่อประสิทธิผลองค์กร

ชิดชนก เชิงเขาว์ อากาศ บุญช่วย และทวี ทองคำ (2541: 150) ศึกษาและวิเคราะห์โครงสร้างขององค์ประกอบต่าง ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลโรงเรียน โดยวิธีสร้างแบบจำลองโครงสร้างเชิงความแปรปรวนร่วม พบว่า มีคุณลักษณะ 3 ด้านที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผล โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้แก่ องค์ประกอบด้านบริหารโรงเรียนการจัดการเรียนการสอนของครู และคุณลักษณะของนักเรียน สำหรับดัชนีบ่งชี้องค์ประกอบด้านการบริหารโรงเรียน คือ การบริหารงานทั่วไป และการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ดัชนีชี้วัดคุณลักษณะการจัดการเรียนการสอนของครู คือ ความรู้ ความสามารถในการสอนของครู คุณลักษณะส่วนตัวของครู และความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน สำหรับดัชนีบ่งชี้คุณลักษณะของนักเรียน คือ อาชีพของผู้ปกครอง และอัตราการขาดเรียนของนักเรียน สำหรับประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ซึ่งวัดโดยการใช้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในวิชาภาษาอังกฤษและคณิตศาสตร์ และพบว่า ผลการเรียนอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ

ทัศนีย์ พรหมไพจิตร (2541: 88) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเรียนต่อในระดับชั้นมัธยม ศึกษาตอนต้น โรงเรียนประถมศึกษายายโอกาสของเยาวชนไทยมุสลิมใน 4 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ศึกษาโดยวิธีการสัมภาษณ์ที่มีแบบสัมภาษณ์ 2 ชุด สัมภาษณ์ครูผู้สอนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาและสามารถพูดภาษามลายูท้องถิ่นได้ ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านประชากร (เพศชายและอายุน้อย) ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ (ผู้ปกครองประกอบอาชีพกรรมกร เป็นผู้ปฏิบัติงานในกระบวนการผลิต และการมีปริมาณผลผลิตต่ำ) ปัจจัยด้านจิตวิทยา (เยาวชนมีเจตคติต่อการเรียน การคล้อยตามกลุ่มเพื่อน) ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม (ความไม่สะดวกในการเดินทางจากบ้านมาโรงเรียน) มีความสัมพันธ์ และมีอิทธิพลต่อการเรียนต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาของเยาวชนไทยมุสลิมในสี่จังหวัดชายแดนภาคใต้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้พบว่า ปัจจัยด้านสังคมเป็นปัจจัยเดียวที่ไม่มีความสัมพันธ์กับการเรียนต่อ

ราชันย์ บุญธิมา (2542 ก: 52) ได้ศึกษาปัจจัยที่เอื้อต่อผลสำเร็จของการนำหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นไปปฏิบัติ กรณีศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเชียงราย โดยใช้เกณฑ์ในการประเมิน 5 ประการ ประกอบด้วย ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน การปรับตัวของนักเรียน การควบคุมตนเองของนักเรียน การตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียน และความพึงพอใจในงานของครู

อาคม ใจแก้ว (2542: 32) ศึกษาเรื่อง การนำนโยบายไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จ โดยศึกษาจากตัวแบบการนำนโยบายไปปฏิบัติสองตัวแบบทั้งที่เป็นเยาวชนไทยมุสลิมและข้าราชการที่รับผิดชอบในโครงการส่งเสริมการศึกษาสามัญ และโครงการส่งเสริมการเรียนการสอนอิสลาม ศึกษาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้สามจังหวัด คือ ปัตตานี ยะลา และสงขลา ผลการวิจัยพบว่า ตัวแบบที่ 1 พบว่า ปัจจัยด้านชุมชนและปัจจัยด้านประชาชนมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติเชิงทัศนคติ ในขณะที่ปัจจัยด้านประชาชนมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของนโยบายที่เป็นผลการเรียนภาษาไทย และปัจจัยด้านชุมชนมีความสัมพันธ์กับผลการเรียนอิสลามศึกษา ตัวแบบที่ 2 พบว่า ปัจจัยด้านข้าราชการและปัจจัยด้านงบประมาณมีความสัมพันธ์ทางตรงกับความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติเชิงทัศนคติ ผลการวิจัยในการทดสอบเชิงคุณภาพภายใต้การสังเกต สัมภาษณ์จากบุคคลที่เกี่ยวข้อง ณ จุดที่ตั้งโครงการปรากฏว่า ทุกปัจจัยมีผลกระทบต่อความสำเร็จของโครงการ การนำนโยบายไปปฏิบัติในทุกมิติตัวแปรตาม โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัจจัยด้านลักษณะชุมชนที่มีความยึดมั่นในวัฒนธรรม ปัจจัยด้านนโยบาย และปัจจัยด้านข้าราชการจะมีความสำคัญมากที่สุดตามลำดับ

บุญลือ จันทสร (2542: 74) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงาน โดยยึดวัตถุประสงค์ของผู้บริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 12 พบว่า พฤติกรรมการบริหารงาน โดยยึดวัตถุประสงค์มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สุภาภรณ์ เกษรรัตน์ (2543: 32) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลในการบริหารงานของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลในการบริหารงานของโรงเรียน ได้แก่ เพศ อายุ จำนวนครู ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน พฤติกรรมผู้นำวิชาการ พฤติกรรมการแก้ปัญหาความขัดแย้ง พฤติกรรมการบริหาร และการเปลี่ยนแปลง ความพึงพอใจในการได้รับการสนับสนุน และปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลในการบริหาร งานของโรงเรียน ได้แก่ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน การได้รับการอบรม ขนาดของโรงเรียนและระดับชั้นที่เปิดสอน

ชิตชนก เชิงเซาว์ ณรัตน์ ศรีวิหะ และวิรุพห์ แสงงาม (2544: 127) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพเพื่อรับรองมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษาในจังหวัดปัตตานี ซึ่งศึกษาปัจจัยด้านนำเข้า ปัจจัยด้านกระบวนการ และปัจจัยด้านผลผลิต โดยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ แบบการพรรณนาเพื่ออธิบาย ใช้วิธีการเก็บข้อมูล 4 วิธี คือ การสัมภาษณ์ แบบเจาะลึก การเสวนากลุ่ม การสังเกตแบบมีส่วนร่วม และการศึกษาเอกสาร ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพเพื่อรับรองมาตรฐานการศึกษามากที่สุดได้แก่ ปัจจัยด้านกระบวนการ ซึ่งประกอบด้วยปัจจัยเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ปัจจัยเกี่ยวกับการบริหารจัดการ และปัจจัยเกี่ยวกับกระบวนการประกันคุณภาพเพื่อรับรองมาตรฐานการศึกษา รองลงมาได้แก่ ปัจจัยด้านการนำเข้า ซึ่งประกอบด้วย ปัจจัยเกี่ยวกับผู้บริหาร โรงเรียน ปัจจัยเกี่ยวกับบุคลากรของโรงเรียน ปัจจัยเกี่ยวกับนักเรียน และปัจจัยเกี่ยวกับสื่ออุปกรณ์การเรียน ส่วนปัจจัยที่ส่งผลน้อยที่สุด คือ ปัจจัยด้านการผลิต ซึ่งประกอบด้วย ปัจจัยเกี่ยวกับหลักฐานการปฏิบัติการหรือร่องรอยการทำงาน และปัจจัยเกี่ยวกับผลการปฏิบัติงานที่เป็นผลมาจากการยอมรับนับถือระหว่างผู้ร่วมงานด้วยกันตามลำดับ

นาวาลย์ ปานากาแข็ง (2544: 89) ศึกษาคุณภาพของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ตามเกณฑ์คุณภาพของสำนักงานคณะกรรมการศึกษาเอกชน โดยศึกษาคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียน 7 ปัจจัย คือ ปรัชญาและเป้าหมายของโรงเรียน หลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน บุคลากร ทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอน การจัดการบริหาร กิจกรรมนักเรียน และสัมฤทธิ์ผลของนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า 1) คุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามมาตรา 15 (1) และมาตรา 15 (2) ส่วนใหญ่อยู่ในระดับที่ควรปรับปรุง โดยเร่งด่วนถึงพอใช้ทุกปัจจัยคุณภาพ 2) คุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม มาตรา 15 (1) ที่ได้รับเงินอุดหนุนในอัตราร้อยละ 100 ส่วนใหญ่อยู่ในระดับพอใช้ถึงดีมาก ส่วนคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนที่ได้รับเงินอุดหนุนในอัตราร้อยละ 60 และร้อยละ 40 ส่วนใหญ่อยู่ในระดับที่ควรปรับปรุง โดยเร่งด่วนถึงพอใช้ 3) คุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมาตรา 15 (2) ที่ตั้งอยู่ในจังหวัดยะลา ปัตตานี และนราธิวาส ส่วนใหญ่อยู่ในระดับที่ควรปรับปรุง โดยเร่งด่วนถึงพอใช้ในทุกปัจจัยคุณภาพ

องอาจ นัยพัฒน์ (2544: 105) ศึกษาประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร โดยการวิเคราะห์หุ้ระดับ 2 ระดับ กำหนดให้คะแนนผลการเรียนรู้ทางด้านวิชาการในวิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์ และสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต และผลด้านที่ไม่ใช่วิชาการ ได้แก่ เจตคติต่อโรงเรียนและการเรียน เป็นตัววัดประสิทธิผลของโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบภายในโรงเรียน (Within-School Models) ผลการเรียนรู้อยู่ในรูปของ GPA และความเอาใจใส่ต่อการเรียนของผู้ปกครองของนักเรียนมีอิทธิพลอย่างสำคัญต่อการเพิ่มขึ้นของผลการเรียนรู้ทั้งสองด้าน และทั้งสองระดับชั้น (ระดับห้องเรียนและระดับโรงเรียน) ตัวแปรเพศ และเศรษฐกิจของผู้ปกครองนักเรียน มีอิทธิพลต่อ

การเปลี่ยนแปลงทางบวกหรือการเพิ่มพูนขึ้นในคะแนนผลการเรียนของนักเรียนเพียงบางด้านและบางระดับชั้นในรูปแบบระหว่างโรงเรียน (Between-School Models) พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการเรียนรู้ของบุตรหลาน และบรรยากาศภายในโรงเรียน ชั้นเรียน เศรษฐฐานะและปกติวิสัยการมาเรียน โดยเฉลี่ยของนักเรียนแต่ละ โรงเรียนมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงคะแนนเฉลี่ยผลการเรียนรู้ทั้ง 2 ระดับชั้น

ดวงสมร กลิ่นเจริญ (2545: 112) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา ทุกเขตการศึกษาและกรุงเทพมหานคร ประสิทธิภาพแบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ การปรับตัว (Adaptation) การบรรลุเป้าหมาย (Goal Achievement) การบูรณาการ (Integration) และการดำรงค่านิยมขององค์กร (Latency) โดยการวิเคราะห์หัตถ์ถ้อยพหุคุณ ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษามีประสิทธิผลการจัดการศึกษาอยู่ในระดับสูง ตัวแปรบรรยากาศโรงเรียนในปัจจัยด้านโรงเรียน ตัวแปรความคิดสร้างสรรค์ และตัวแปรการบริหารในปัจจัยด้านผู้บริหาร ตัวแปรความพึงพอใจในการทำงานของครูในปัจจัยด้านครู มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา และตัวแปรที่สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลการจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา คือ พฤติกรรม การบริหาร และความคิดสร้างสรรค์ โดยทำนายประสิทธิผลของโรงเรียนได้ 62 เปอร์เซ็นต์

พร ภิเศก (2546: 73) เกี่ยวกับวัฒนธรรมองค์กรและปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียนเหล่าสายวิทยาการกองทัพกได้ใช้เกณฑ์ในการประเมินองค์กร 3 ประการ คือ ความสามัคคีของบุคลากร นวัตกรรมในโรงเรียน และการพัฒนาบุคลากร

พิมพ์อร สดเอี่ยม (2547: 49) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริหารวิชาการของสาขาวิชาในระดับบัณฑิตศึกษาของสถาบันราชภัฏ โดยใช้เกณฑ์ในการประเมิน 3 ประการ คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา ความพึงพอใจในการทำงานของอาจารย์ และการรับรู้ประสิทธิผลของการบริหารในด้านปริมาณ คุณภาพ ประสิทธิภาพความสามารถในการปรับตัวและความยืดหยุ่นในการบริหารวิชาการ โดยรวมของสถาบันราชภัฏ

ปิติชาย ต้นปิติ (2547: 58) ได้ทำการวิเคราะห์ปัจจัยเชิงระบบที่ส่งผลต่อประสิทธิผลองค์กรของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้เกณฑ์การประเมินประสิทธิผลองค์กร 4 ด้าน คือ ความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อม โดยใช้ชนวัตกรรมและเทคโนโลยี ด้านความสามารถในการบรรลุเป้าหมาย ใช้ผลการดำเนินงานของสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ ความสามารถในการบูรณาการ ใช้ความสามารถของสถานศึกษาในการเชื่อมประสานหน่วยงานต่าง ๆ ให้สามารถทำงานไปในทิศทางเดียวกัน และความสามารถในการธำรงรักษาแบบแผนทางวัฒนธรรมองค์กร ได้แก่ ความรัก ความศรัทธา ความผูกพันต่อสถานศึกษา และความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปฏิบัติงาน

ชวีช กรุดมณี (2550: 69) ได้ศึกษาวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความมีประสิทธิภาพขององค์กรของโรงเรียนที่บริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยพิจารณาจากความสามารถในการผลิต ความมีประสิทธิภาพ การรักษาสภาพองค์กร และความพึงพอใจต่อองค์กร นอกจากนี้

เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ (2551: 82-84) ได้ให้ข้อคิดเห็นเป็นแนวทางในการประเมินประสิทธิภาพของโรงเรียน เพื่อนำไปสู่การประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน เพราะในปัจจุบันการจัดการศึกษาผู้บริหารจะต้องตระหนักถึงคุณภาพเป็นสำคัญ ผู้บริหารจะต้องมองการบริหารจัดการเป็นระบบเปิดที่ผูกพันเกี่ยวเนื่องกันทั้งภายในองค์กรและสถานการณืจากนอกองค์กร ที่ส่งผลกระทบต่อทั้งทางตรงและทางอ้อม ดังนั้นการประเมินประสิทธิภาพจึงควรประเมินส่วนต่าง ๆ และตัวบ่งชี้ดังต่อไปนี้

- 1) ส่วนของสิ่งป้อนเข้า ได้แก่ บุคลากรทั้งฝ่ายบริหาร ฝ่ายปฏิบัติการ และฝ่ายสนับสนุนงบประมาณ ทฤษฎีหรือองค์ความรู้ที่นำมาใช้ในการบริหารจัดการ ระดับนโยบายทั้งส่วนท้องถิ่นและสถานศึกษา รวมทั้งข้อกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับองค์กร
- 2) ส่วนของกระบวนการเปลี่ยนแปลง ได้แก่ โครงสร้างขององค์กร วัฒนธรรมองค์กรแรงจูงใจ ภาวะผู้นำ การตัดสินใจ การสื่อสาร การบริหารจัดการเกี่ยวกับหลักสูตร การพัฒนาเทคนิคการสอน และบรรยากาศการบริหาร
- 3) ส่วนของผลผลิตของการบริหารจัดการ คือ เป้าหมายการศึกษาที่สำคัญ ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ผลการปฏิบัติงานของครู อาจารย์ ความเจริญงอกงามของนักเรียนในด้านต่าง ๆ ความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับผู้ปกครอง ชุมชน เจตคติของนักเรียนที่มีต่อสถานศึกษาและความพึงพอใจของผู้ได้รับประโยชน์จากการจัดการศึกษา เช่น ผู้ปกครอง ชุมชน ผู้บังคับบัญชา ครูผู้สอน นักเรียน เป็นต้น

จากที่กล่าวมาอาจสรุปได้ว่า ประสิทธิภาพขององค์กรเป็นสิ่งที่หน่วยงาน องค์กร หรือบุคคลมีความต้องการที่จะบรรลุถึงอย่างมีประสิทธิภาพ แต่การจะบรรลุถึงนั้นจะต้องพิจารณาเป้าหมายที่ตั้งไว้ว่าคืออะไร มากน้อยแค่ไหน เกณฑ์อะไรที่ใช้วัด วัดโดยใคร เพราะฉะนั้นการที่จะบอกว่าบรรลุ ประสิทธิภาพหรือยังก็ขึ้นอยู่กับมุมมองของผู้ประเมินแต่ละคน แต่ละองค์กร ดังนั้นจึงมีนักวิชาการหลาย ๆ คน พยายามที่จะหาเกณฑ์มาวัดความมีประสิทธิภาพขององค์กร แต่ก็ไม่สามารถบอกได้ว่าของใครดีกว่ากัน แต่เกณฑ์เหล่านั้นควรจะขึ้นอยู่กับ การสร้างกฎ กติกา หรือเกณฑ์ที่บุคคลในองค์กรเห็นพ้องต้องกัน หรือเป็นเกณฑ์ที่หน่วยงานมีอำนาจระดับบนเป็นผู้กำหนด และสิ่งสำคัญคือการวัดโดยเกณฑ์เหล่านั้น ต้องสอดคล้องกับทฤษฎีที่เหมาะสมในที่นี้ คือ การมองโรงเรียนในทฤษฎีระบบเปิดนั่นเอง

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้วิธีดำเนินการวิจัยโดยกำหนดแบบแผนการวิจัย ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

แบบแผนการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยพรรณนาเชิงสำรวจ (Descriptive Survey Research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสตูล โดยมีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. การกำหนดปัญหาการวิจัย
2. การกำหนดวัตถุประสงค์การวิจัย
3. การทบทวนเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
4. การกำหนดกรอบแนวคิด ตั้งสมมติฐาน และนิยามศัพท์
5. การกำหนดระเบียบวิธีการวิจัย ดังนี้
 - 5.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
 - 5.2 การสร้างเครื่องมือและหาประสิทธิภาพของเครื่องมือการวิจัย
 - 5.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูล
7. การสรุป อภิปรายเชิงพรรณนาพร้อมเสนอแนะ
8. รายงานผลการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารและครู โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในจังหวัดสตูล ปีการศึกษา 2557 แบ่งเป็น ผู้บริหาร 25 คน และครู 372 คน รวมทั้งหมด 583 คน (สำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสตูล, 2557)

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารและครู โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในจังหวัดสตูล ปีการศึกษา 2557 แบ่งเป็น ผู้บริหาร 10 คน และครู 228 คน รวมจำนวน 238 คน มีขั้นตอน ดังนี้

2.1 กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยกำหนดให้มีการคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ไม่เกิน .05 ($e = .05$) ใช้สูตรของยามานะ (Yamane, 1973: 727–728) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 238 คน โดยใช้โรงเรียนเป็นหน่วยการสุ่ม (Sampling Unit) มีโรงเรียนจำนวน 10 โรงเรียน ให้ผู้บริหารเลือกแบบจำเพาะเจาะจงโรงเรียนละ 1 คน ได้จำนวนผู้บริหาร 10 คน และครู 228 คน

2.2 กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างของแต่ละโรงเรียน 10 โรงเรียน สุ่มกลุ่มตัวอย่างที่เป็นครู 228 คน โดยวิธีเทียบสัดส่วนประชากรในแต่ละโรงเรียน ซึ่งจะได้กลุ่มตัวอย่างตามตาราง 4

ตาราง 2 จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในแต่ละโรงเรียน

ที่	ชื่อโรงเรียน	ประชากร		กลุ่มตัวอย่าง	
		ผู้บริหาร	ครู	ผู้บริหาร	ครู
1.	พัฒนาการศึกษามูลนิธิ	2	42	1	26
2.	จริยธรรมอิสลามมูลนิธิ	3	32	1	20
3.	สันติศาสตร์ศึกษา	3	28	1	17
4.	แสงประทีปวิทยา	3	19	1	12
5.	คารุณอุลุม	4	37	1	23
6.	คารุณาอาเรฟมูลนิธิ	2	77	1	47
7.	ธรรมศาสน์วิทยา	3	39	1	24
8.	ศรัทธียะตุลอุมมะห์	1	17	1	10
9.	ศาสนธรรมวิทยา	1	15	1	9
10.	อรุณศาสตร์วิทยามูลนิธิ	3	66	1	40
	รวม	25	372	10	228

2.3 สุ่มกลุ่มตัวอย่างครูในแต่ละโรงเรียน โดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยการจับฉลากรายชื่อครูในแต่ละโรงเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม ซึ่งประกอบไปด้วย 3 ส่วน คือ

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เช่น เพศ อายุ ประสบการณ์การทำงาน ระดับการศึกษา และสถานะในโรงเรียน
2. ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในจังหวัดสตูล ประกอบด้วย 6 ด้าน ดังนี้
 - 2.1 ด้านบรรยากาศในชั้นเรียน
 - 2.2 ด้านคุณภาพการสอนของครู
 - 2.3 ด้านวุฒิทางการศึกษา
 - 2.4 ด้านประสบการณ์การสอน
 - 2.5 ด้านภาวะความเป็นผู้นำของผู้บริหาร
 - 2.6 ด้านบรรยากาศโรงเรียน

ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของ ลิเคิร์ต (Likert) มี 5 ระดับ ดังนี้ (ชานินทร์ ศิลป์จาระ, 2550: 32)

ระดับความคิดเห็น	ค่าน้ำหนักคะแนนของตัวเลือกตอบ
การดำเนินงานน้อยที่สุด	กำหนดให้มีค่าเท่ากับ 1 คะแนน
การดำเนินงานน้อย	กำหนดให้มีค่าเท่ากับ 2 คะแนน
การดำเนินงานปานกลาง	กำหนดให้มีค่าเท่ากับ 3 คะแนน
การดำเนินงานมาก	กำหนดให้มีค่าเท่ากับ 4 คะแนน
การดำเนินงานมากที่สุด	กำหนดให้มีค่าเท่ากับ 5 คะแนน

การประเมินผล เกณฑ์ที่ใช้ในการแปลความหมายเพื่อจัดระดับคะแนนค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นในการปฏิบัติต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสตูล ผู้ที่ตอบแบบสอบถามใช้แบบอันตรภาคชั้น กำหนดเป็นช่วงคะแนน 5 ระดับได้ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545: 103)

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง	4.51–5.00	หมายถึง	การดำเนินงานอยู่ในระดับมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง	3.51–4.50	หมายถึง	การดำเนินงานอยู่ในระดับมาก
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง	2.51–3.50	หมายถึง	การดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง	2.51–3.50	หมายถึง	การดำเนินงานอยู่ในระดับน้อย
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง	2.51–3.50	หมายถึง	การดำเนินงานอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสตูล เป็นแบบสอบถามลักษณะมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ประกอบด้วย 8 ด้าน ดังนี้

- 3.1 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
- 3.2 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
- 3.3 การวัดและประเมินผล
- 3.4 การพัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
- 3.5 การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้
- 3.6 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
- 3.7 การนิเทศการศึกษา
- 3.8 การประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา

ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert) มี 5 ระดับ ดังนี้ (ชานินทร์ ศิลป์จารุ, 2550: 58)

ระดับความคิดเห็น	ค่านำหนักคะแนนของตัวเลือกตอบ
สำเร็จน้อยที่สุด	กำหนดให้มีค่าเท่ากับ 1 คะแนน
สำเร็จน้อย	กำหนดให้มีค่าเท่ากับ 2 คะแนน
สำเร็จปานกลาง	กำหนดให้มีค่าเท่ากับ 3 คะแนน
สำเร็จมาก	กำหนดให้มีค่าเท่ากับ 4 คะแนน
สำเร็จมากที่สุด	กำหนดให้มีค่าเท่ากับ 5 คะแนน

การประเมินผล เกณฑ์ที่ใช้ในการแปลความหมายเพื่อจัดระดับคะแนนค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสตูล ผู้ที่ตอบแบบสอบถามใช้แบบอันตรภาคชั้น กำหนดเป็นช่วงคะแนน 5 ระดับได้ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545: 103)

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง	4.51–5.00	หมายถึง	สำเร็จอยู่ในระดับมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง	3.51–4.50	หมายถึง	สำเร็จอยู่ในระดับมาก
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง	2.51–3.50	หมายถึง	สำเร็จอยู่ในระดับปานกลาง
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง	1.51–2.50	หมายถึง	สำเร็จอยู่ในระดับน้อย
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง	1.00–1.50	หมายถึง	สำเร็จอยู่ในระดับน้อยที่สุด

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือโดยมีขั้นตอนการสร้างดังนี้

1. ศึกษาแนวทางการสร้างเครื่องมือจากเอกสาร ตำรา และแนวความคิดจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยกำหนดประเด็นหลักและประเด็นย่อยให้ครอบคลุมเนื้อหาสาระตามวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดของการวิจัย

2. ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

3. สร้างแบบสอบถามฉบับร่างให้ครอบคลุมตัวแปรที่ศึกษา

4. นำแบบสอบถามฉบับร่างที่สร้างขึ้นพร้อมแบบประเมินไปให้ผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งมีความรู้และประสบการณ์ทางด้านการบริหารการศึกษา พิจารณาแบบสอบถาม จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ความครอบคลุมเนื้อหา และความถูกต้องในสำนวนภาษา โดยการให้คะแนนของผู้เชี่ยวชาญดังนี้

+1 เมื่อข้อความสอดคล้องตามประเด็นหลักของเนื้อหา

0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อความสอดคล้องตามประเด็นหลักของเนื้อหา

-1 เมื่อข้อความไม่สอดคล้องตามประเด็นหลักของเนื้อหา

จากนั้นผู้วิจัยจึงได้นำแบบสอบถามฉบับร่างมาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC: Index of Item Objective Congruence) ถ้ามีค่ามากกว่า 0.5 ขึ้นไปถือว่ามีความเที่ยงตรงของเนื้อหา ผลปรากฏว่ารายข้อคำถามของแบบสอบถาม ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.6–1 แปลผลว่าอยู่ในเกณฑ์ที่ใช้ได้ และรายข้อคำถามของแบบสอบถามประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.6–1 แปลผลว่า อยู่ในเกณฑ์ที่ใช้ได้

5. นำแบบสอบถามฉบับร่างมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญและนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์อีกครั้งหนึ่ง

6. นำแบบสอบถามที่ผ่านการวิเคราะห์หาความเที่ยงตรงตามเนื้อหาแล้ว ไปทดลองใช้ (Try-Out) กับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างของการวิจัยจำนวน 30 คน แล้วนำแบบสอบถามมาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยวิธีวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2538: 83) ผลปรากฏว่า รายข้อคำถามของแบบสอบถาม ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.86 และแบบสอบถามประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.84 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.85

7. นำแบบสอบถามที่ผ่านการทดลองใช้แล้วมาตรวจแก้ไข ปรับปรุงให้สมบูรณ์แล้วนำเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างของการวิจัย

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังต่อไปนี้ดังนี้

1. นำหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลจากสาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา เพื่อขอความร่วมมือไปยังผู้บริหาร โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในจังหวัดสตูล ในการขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

2. ดำเนินการโดยนำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปขอความร่วมมือจากผู้บริหารและครูผู้สอนในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3. ผู้วิจัยเก็บแบบสอบถามที่ผู้บริหารและครูตอบเสร็จเรียบร้อยแล้วคืน และตรวจสอบความสมบูรณ์ของคำตอบ และนำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และนำไปวิเคราะห์ทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยนำข้อมูลมาตรวจสอบความสมบูรณ์ จัดระเบียบลงรหัสและวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลมีดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยมีรายละเอียดดังนี้

1.1 ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม นำมาวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ และคำนวณหาค่าร้อยละ

1.2 ตอนที่ 2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสตูล นำมาวิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

1.3 ส่วนที่ 3 ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสตูล นำมาวิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์โดยการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ ใช้สถิติสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson correlation) ซึ่งเกณฑ์การแปลผลความสัมพันธ์ (อ้างอิงใน พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2541: 144) แบ่งเป็น 5 ระดับดังนี้

.80 ขึ้นไป	หมายความว่า	มีความสัมพันธ์กันในระดับสูง
.60 – .79	หมายความว่า	มีความสัมพันธ์กันในระดับค่อนข้างสูง
.40 – .59	หมายความว่า	มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง
.20 – .39	หมายความว่า	มีความสัมพันธ์กันในระดับค่อนข้างต่ำ
ต่ำกว่า .20	หมายความว่า	มีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ

3. สร้างสมการพยากรณ์โดยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) แบบขั้นตอน (Enter Method) เพื่อพยากรณ์ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสตูล

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสตูล ซึ่งผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ต่าง ๆ ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

1. สัญลักษณ์ทางสถิติ
 - \bar{X} หมายถึง ค่าเฉลี่ย
 - S.D. หมายถึง ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 - df หมายถึง ชั้นของความเป็นอิสระ
 - t หมายถึง ค่าสถิติที
 - r หมายถึง ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน
 - R หมายถึง ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
 - R^2 หมายถึง ค่าสัมประสิทธิ์การทำนาย
 - R^2 change หมายถึง ค่าสัมประสิทธิ์การทำนายที่เปลี่ยนไป
 - B หมายถึง ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวแปรในรูปคะแนนดิบ
 - Beta หมายถึง ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวแปรในรูปคะแนนมาตรฐาน
 - Std.error หมายถึง ค่าความคลาดเคลื่อน
 - S.E. หมายถึง ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน
 - * หมายถึง ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
 - ** หมายถึง ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
 - *** หมายถึง ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

2. สัญลักษณ์ตัวแปร

edu	หมายถึง	วุฒิทางการศึกษา
exp	หมายถึง	ประสบการณ์การสอน
climate	หมายถึง	ปัจจัยด้านบรรยากาศในชั้นเรียน
teacher	หมายถึง	ปัจจัยด้านคุณภาพการสอนของครู
leader	หมายถึง	ปัจจัยด้านภาวะความเป็นผู้นำของผู้บริหาร
environment	หมายถึง	ปัจจัยด้านบรรยากาศโรงเรียน
curriculum	หมายถึง	การบริหารงานวิชาการด้านพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
process	หมายถึง	การบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้
evaluate	หมายถึง	การบริหารงานวิชาการด้านการวัดและประเมินผล
technology	หมายถึง	การบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
sourc	หมายถึง	การบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้
research	หมายถึง	การบริหารงานวิชาการด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
supervise	หมายถึง	การบริหารงานวิชาการด้านการนิเทศการศึกษา
quality	หมายถึง	การบริหารงานวิชาการด้านประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา
effective	หมายถึง	ประสิทธิผลในการบริหารงานวิชาการ

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยกำหนดการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 4 ตอน ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
2. วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการบริหารงานวิชาการตามระดับการปฏิบัติหรือสภาพที่เป็นจริง
3. วิเคราะห์ประสิทธิผลในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสตูล ตามระดับสภาพที่เป็นจริง
4. วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสตูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามตัวแปร

ตาราง 3 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามตัวแปร (n = 238)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	107	45.00
หญิง	131	55.00
รวม	238	100.00
อายุ		
20-25 ปี	21	8.80
26-30 ปี	43	18.10
31-35 ปี	33	13.90
36-40 ปี	44	18.50
41 ปีขึ้นไป	97	40.80
รวม	238	100.00
ประสบการณ์การทำงาน		
1-4 ปี	14	5.90
5-9 ปี	83	34.90
10-14 ปี	57	23.90
15-19 ปี	41	17.20
20 ปีขึ้นไป	43	18.10
รวม	238	100.00
วุฒิทางการศึกษา		
ปริญญาตรี	166	69.70
ปริญญาโท	70	29.40
สูงกว่าปริญญาโท	2	0.80
รวม	238	100.00
สถานะในโรงเรียน		
ผู้บริหาร	10	4.20
ครู	228	95.80
รวม	238	100.00

จากตาราง 3 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ส่วนใหญ่เป็นครู จำนวน 228 คน คิดเป็นร้อยละ 95.80 ผู้บริหาร จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 4.20 โดยเป็นเพศหญิง จำนวน 131 คน คิดเป็นร้อยละ 55.00 และเพศชาย จำนวน 107 คน คิดเป็นร้อยละ 45.00 มีอายุส่วนใหญ่ 41 ปีขึ้นไป จำนวน 97 คน คิดเป็นร้อยละ 40.80 รองลงมา 36–40 ปี จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 18.50 และ 26–30 ปี จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 18.10 ประสบการณ์การทำงานส่วนใหญ่ 5–9 ปี จำนวน 83 คน คิดเป็นร้อยละ 34.90 รองลงมา มีประสบการณ์ 10–14 ปีขึ้นไป จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 23.90 และมีประสบการณ์ 20 ปีขึ้นไป จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 18.10 วุฒิการศึกษาส่วนใหญ่ปริญญาตรี จำนวน 166 คน คิดเป็นร้อยละ 69.70 รองลงมา ปริญญาโท จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 29.40 และ สูงกว่าปริญญาโท จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.80

2. วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการบริหารงานวิชาการ

ตาราง 4 ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสตูล

ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการบริหารงานวิชาการ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. ด้านบรรยากาศในชั้นเรียน	4.47	0.40	มาก
2. ด้านคุณภาพการสอนของครู	4.32	0.44	มาก
3. ด้านภาวะความเป็นผู้นำของผู้บริหาร	4.39	0.43	มาก
4. ด้านบรรยากาศโรงเรียน	4.17	0.58	มาก
รวม	4.34	0.28	มาก

จากตาราง 4 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสตูล ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.34$) และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน

ตาราง 5 ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสตูล ด้านบรรยากาศในชั้นเรียน

บรรยากาศในชั้นเรียน	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. โรงเรียนมีห้องเรียนอย่างเพียงพอ	4.69	0.51	มากที่สุด
2. โรงเรียนมีวัสดุอุปกรณ์ และครุภัณฑ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงาน อย่างเพียงพอ	4.37	0.81	มาก
3. บรรยากาศในห้องเรียนเอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้	4.32	0.80	มาก
4. ห้องเรียนมีแสงสว่างและอุณหภูมิที่เหมาะสม	4.41	0.75	มาก
5. ห้องเรียนมีสื่อประกอบการเรียนการสอนที่เหมาะสม	4.35	0.76	มาก
6. ห้องเรียนมีเครื่องปรับอากาศหรือพัดลมอย่างเพียงพอ	4.67	0.57	มากที่สุด
รวม	4.47	0.40	มาก

จากตาราง 5 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสตูล ด้านบรรยากาศในชั้นเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.47$) และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อยกเว้นข้อ 1 และข้อ 6 อยู่ในระดับมากที่สุด

ตาราง 6 ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสตูล ด้านคุณภาพการสอนของครู

คุณภาพการสอนของครู	\bar{X}	S.D.	ระดับ
7. ครูผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิชาที่สอนเป็นอย่างดี	4.44	0.73	มาก
8. ครูสามารถสอนเนื้อหาที่ยาก ให้เป็นเรื่องที่เข้าใจง่าย	4.39	0.74	มาก
9. ครูมีเทคนิคการสอนใหม่ ๆ และจัดแบบฝึกหัดทั้งรายกลุ่ม และรายบุคคลที่น่านสนใจในการเรียนการสอน	4.38	0.74	มาก
10. ครูใช้เอกสารประกอบการสอน สื่ออุปกรณ์ได้เหมาะสม	4.41	0.73	มาก
11. ครูกล่าวชมเชย เมื่อนักเรียนทำดี และอธิบายหรือกระตุ้น ให้นักเรียนคิดใหม่เมื่อนักเรียนทำผิด	4.17	0.79	มาก
12. ครูปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม และระเบียบวินัยแก่นักเรียนขณะสอนเสมอ	4.34	0.78	มาก
13. ครูจัดกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน และมุ่งพัฒนาผู้เรียนอย่างเต็มศักยภาพ	4.12	0.84	มาก
รวม	4.32	0.44	มาก

จากตาราง 6 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสตูล ด้านคุณภาพการสอนของครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.32$) และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ

ตาราง 7 ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสตูล ด้านภาวะความเป็นผู้นำของผู้บริหาร

ภาวะความเป็นผู้นำของผู้บริหาร	\bar{X}	S.D.	ระดับ
14. ผู้บริหารได้สร้างเกณฑ์มาตรฐานทางวิชาการ และมาตรฐานการเรียนรู้ของนักเรียน	4.22	0.84	มาก
15. ผู้บริหารกำหนดพฤติกรรมการสอนของครูที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.49	0.72	มาก
16. ผู้บริหารหลักสุตรตามเกณฑ์มาตรฐานทางวิชาการ ที่คณะกรรมการร่วมกันกำหนดขึ้น	4.32	0.81	มาก
17. ผู้บริหารกำกับ ติดตามให้ครูสอนอิงเกณฑ์การประเมิน ที่สอดคล้องกับมาตรฐานและหลักสูตรแกนกลาง	4.34	0.77	มาก
18. ผู้บริหารร่วมกับครูวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน	4.38	0.80	มาก
19. ผู้บริหารร่วมกับครูจัดระบบนิเทศและประเมิน การเรียนการสอน	4.41	0.84	มาก
20. ผู้บริหารสร้างแรงจูงใจและขวัญกำลังใจให้แก่ครู และนักเรียน	4.50	0.75	มาก
21. ผู้บริหารติดต่อสื่อสารกับชุมชน กระตุ้นให้ชุมชน สนับสนุนงานวิชาการของโรงเรียน	4.45	0.80	มาก
รวม	4.39	0.43	มาก

จากตาราง 7 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสตูล ด้านภาวะความเป็นผู้นำของผู้บริหาร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.39$) และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ

ตาราง 8 ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสตูล ด้านบรรยากาศโรงเรียน

บรรยากาศโรงเรียน	\bar{X}	S.D.	ระดับ
22. โรงเรียนมีการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ ก่อให้เกิดบรรยากาศที่ดีในการเรียน	4.27	0.89	มาก
23. บุคลากรในโรงเรียนยิ้มแย้มแจ่มใสเป็นมิตรต่อกัน รักใคร่ กลมเกลียว	4.32	0.89	มาก
24. ผู้ปกครองและนักเรียน ได้รับความสะดวกในการติดต่อประสานงานกับทางโรงเรียน	4.18	0.92	มาก
25. การมอบหมายหรือการสั่งการตามสายงานบังคับบัญชา มีความชัดเจนเหมาะสมกับความสามารถ	4.16	0.84	มาก
26. โรงเรียนมีการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง	3.89	0.92	มาก
รวม	4.17	0.58	มาก

จากตาราง 8 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสตูล ด้านบรรยากาศโรงเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.17$) และเมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ

3. ผลการวิเคราะห์ประสิทธิผลในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสตูล

ตาราง 9 ผลการวิเคราะห์ระดับประสิทธิผลในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสตูล

ประสิทธิผลในการบริหารงานวิชาการ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	3.94	0.58	มาก
2. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้	4.10	0.50	มาก
3. ด้านการวัดและประเมินผล	4.16	0.49	มาก
4. ด้านการพัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	4.13	0.50	มาก
5. ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้	4.12	0.37	มาก
6. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา	4.03	0.38	มาก
7. ด้านการนิเทศการศึกษา	3.95	0.47	มาก
8. ด้านการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา	4.40	0.37	มาก
รวม	4.10	0.30	มาก

จากตาราง 9 พบว่า ประสิทธิผลในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสตูล ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.10$) และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน

ตาราง 10 ผลการวิเคราะห์ระดับประสิทธิผลในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสตูล ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. ประสานงานการใช้หลักสูตรซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของสถานศึกษาจนบรรลุเป้าหมาย	3.70	0.88	มาก
2. จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาครบทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ทุกชั้นเรียน	3.81	0.91	มาก
3. คณะกรรมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาทำหน้าที่นิเทศ กำกับติดตาม และประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา	4.16	0.78	มาก
4. ให้คำปรึกษาแก่ครูในการแก้ไขปัญหาทางการจัดการเรียนรู้ได้บรรลุจุดหมายของหลักสูตร	4.06	0.86	มาก
5. มีกระบวนการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรจนเกิดประโยชน์แก่ผู้เรียน	3.95	0.83	มาก
รวม	3.94	0.58	มาก

จากตาราง 10 พบว่า ประสิทธิภาพในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสตูล ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.94$) และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ

ตาราง 11 ผลการวิเคราะห์ระดับประสิทธิผลในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัด ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้

การพัฒนาระบบการเรียนรู้	\bar{X}	S.D.	ระดับ
6. จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมของหลักสูตรที่สอดคล้องกับความถนัดและความสนใจของผู้เรียน โดยฝึกทักษะกระบวนการคิด การเผชิญสถานการณ์จริงเพื่อใช้ในการแก้ปัญหา	3.70	0.88	มาก
7. มีการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในทุกรายวิชา	4.23	0.81	มาก
8. มีการส่งเสริมให้ผู้สอนจัดบรรยากาศให้เอื้อต่อการเรียนรู้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลาและสถานที่	4.26	0.75	มาก
9. มีการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียน	4.15	0.82	มาก
10. มีการประสานความร่วมมือกับผู้ปกครองและทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ	4.17	0.80	มาก
รวม	4.10	0.50	มาก

จากตาราง 11 พบว่า ประสิทธิภาพในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสตูล ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.10$) และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ

ตาราง 12 ผลการวิเคราะห์ระดับประสิทธิผลในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสตูล ด้านการวัดและประเมินผล

การวัดและประเมินผล	\bar{X}	S.D.	ระดับ
11. ควบคุม ดูแลให้การวัดผลและประเมินผลการเรียนของนักเรียนถูกต้องเป็นไปตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ นโยบายของสถานศึกษา	4.01	0.84	มาก
12. พัฒนาเครื่องมือวัดผลและประเมินผลให้ได้ครอบคลุมและสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียน	4.06	0.85	มาก
13. ส่งเสริมให้นำผลการประเมินการเรียนรู้มาใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนากิจกรรมการจัดการเรียนรู้	4.30	0.72	มาก
14. ชี้คแนวทางการวัดผลและประเมินผลตามสภาพจริงทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้	4.29	0.75	มาก
15. จัดเก็บข้อมูลผลการเรียนรู้ของนักเรียนได้อย่างเป็นระบบเพื่อตรวจสอบ พัฒนา	4.13	0.81	มาก
รวม	4.16	0.49	มาก

จากตาราง 12 พบว่า ประสิทธิภาพในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสตูล ด้านการวัดและประเมินผล ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.16$) และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ

ตาราง 13 ผลการวิเคราะห์ระดับประสิทธิผลในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสตูล ด้านการพัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

การพัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	\bar{X}	S.D.	ระดับ
16. กำหนดนโยบาย วางแผนและจัดทำ จัดทำ ส่งเสริมการผลิตสื่อเพื่อใช้ในการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.09	0.91	มาก
17. นิเทศ ติดตามและประเมินผลการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาประกอบการจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง	4.11	0.82	มาก
18. ส่งเสริมให้ครูใช้สื่อการจัดการเรียนรู้ได้เหมาะสมกับแผนการเรียนรู้และคู่มือครู เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ตรงตามวัตถุประสงค์และบรรลุเป้าหมายของหลักสูตร	4.12	0.77	มาก
19. พัฒนาบุคลากรของสถานศึกษาในเรื่องเกี่ยวกับการพัฒนาสื่อการเรียนรู้และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	4.13	0.83	มาก
20. ความร่วมมือในการผลิต จัดหาพัฒนาการใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีภายในกลุ่มเครือข่าย เพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้	4.21	0.77	มาก
รวม	4.13	0.50	มาก

จากตาราง 13 พบว่า ประสิทธิภาพในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสตูล ด้านการพัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.13$) และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ

ตาราง 14 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสตูล ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้

การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้	\bar{X}	S.D.	ระดับ
21. จัดให้มีแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา	3.93	0.93	มาก
22. สนับสนุนการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง กับการจัดกระบวนการเรียนรู้	3.98	0.83	มาก
23. จัดระบบแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียนให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียน	3.95	0.88	มาก
24. ส่งเสริมครูและนักเรียนได้ใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้และนิเทศ กำกับติดตาม ประเมิน และปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง	4.37	0.53	มาก
25. มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผลงานของสถานศึกษาอย่างแพร่หลายและเหมาะสม	4.36	0.54	มาก
รวม	4.12	0.37	มาก

จากตาราง 14 พบว่า ประสิทธิภาพในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสตูล ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.12$) และเมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ

ตาราง 15 ผลการวิเคราะห์ระดับประสิทธิผลในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสตูล ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา

การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา	\bar{X}	S.D.	ระดับ
26. มีการกำหนดนโยบายและแนวทางการวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้	4.07	0.61	มาก
27. ติดตามและประเมินผลการทำวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง	4.09	0.57	มาก
28. ส่งเสริมให้ครู ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ให้แต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ เพื่อให้ให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ตรงตามวัตถุประสงค์และบรรลุเป้าหมายของหลักสูตร	4.24	0.37	มาก
29. พัฒนาครูและนักเรียนให้มีความรู้เกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียนรู้ โดยใช้กระบวนการวิจัยเป็นสำคัญในการเรียนรู้ที่ซับซ้อนขึ้น	3.86	0.61	มาก
30. รวบรวมและเผยแพร่ผลการวิจัยเพื่อการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพการศึกษา	3.89	0.67	มาก
รวม	4.03	0.38	มาก

จากตาราง 15 พบว่า ประสิทธิภาพในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสตูล ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.03$) และเมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ

ตาราง 16 ผลการวิเคราะห์ระดับประสิทธิผลในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสตูล ด้านการนิเทศการศึกษา

การนิเทศการศึกษา	\bar{X}	S.D.	ระดับ
31. จัดให้มีการนิเทศภายในให้ความช่วยเหลือแก่ครูได้อย่างเหมาะสม	4.02	0.57	มาก
32. สร้างความตระหนักให้แก่ครู และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการศึกษา ให้เข้าใจกระบวนการนิเทศภายใน	3.90	0.74	มาก
33. จัดระบบนิเทศภายในสถานศึกษาให้เชื่อมโยงกับระบบนิเทศการศึกษาของหน่วยงานต้นสังกัด	3.97	0.60	มาก
34. มีการดำเนินการนิเทศโดยใช้กิจกรรมการนิเทศที่หลากหลายเหมาะสมและทั่วถึง	3.90	0.63	มาก
35. นำผลการประเมินผลการนิเทศมาตรวจสอบหาข้อบกพร่อง วิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคเพื่อปรับปรุงและพัฒนาการนิเทศ	3.99	0.68	มาก
รวม	3.95	0.47	มาก

จากตาราง 16 พบว่า ประสิทธิภาพในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสตูล ด้านการนิเทศการศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.95$) และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ

ตาราง 17 ผลการวิเคราะห์ระดับประสิทธิผลในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสตูล ด้านการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา

การประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา	\bar{X}	S.D.	ระดับ
36. มีการจัดระบบโครงสร้างองค์กรให้รองรับการจัดระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างมีคุณภาพ	4.02	0.57	มาก
37. กำหนดเกณฑ์การประเมินเป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ เป้าหมายความสำเร็จที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา	4.63	0.57	มากที่สุด
38. วางแผนการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาให้บรรลุผลตามเป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษา	4.43	0.76	มาก
39. ดำเนินการพัฒนางานตามแผนติดตามและประเมินคุณภาพภายในเพื่อปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง	4.52	0.71	มากที่สุด
40. ประสานความร่วมมือกับสถานศึกษาและหน่วยงานอื่นในการปรับปรุง และพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างเป็นระบบ	4.41	0.72	มาก
รวม	4.40	0.37	มาก

จากตาราง 17 พบว่า ประสิทธิภาพในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสตูล ด้านการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.40$) และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ ยกเว้นข้อ 37 และ 39 อยู่ในระดับมากที่สุด

4. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน สอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสตูล

ตาราง 18 ผลการทดสอบการแจกแจงปกติของข้อมูล

ตัวแปร	n	\bar{X}	S.D.	Skewness	Kurtosis
edu	238	-	-	1.049	-1.075
exp	238	-	-	.281	-.337
climate	238	4.468	.403	-.657	.028
teacher	238	4.320	.435	-.654	.516
leader	238	4.388	.433	-.636	.083
environment	238	4.164	.575	-.599	-.087
curriculum	238	3.935	.575	.142	-.493
process	238	4.100	.497	-.120	-.119
evaluate	238	4.156	.488	-.057	-.456
technology	238	4.132	.500	-.213	-.408
sourc	238	4.118	.368	-.485	-.382
research	238	4.028	.376	.363	-.078
supervise	238	3.954	.466	-.237	-.378
quality	238	4.402	.368	-.485	-.382
effective	238	4.187	.260	.677	1.234

จากตาราง 18 พบว่า ผลการวิเคราะห์สถิติเบื้องต้นของข้อมูลเพื่อให้ทราบการแจกแจงของตัวแปร โดยใช้ค่าสถิติพื้นฐานได้แก่ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean: \bar{X}) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.) ค่าความเบ้ (Skewness) และค่าความโด่ง (Kurtosis) ซึ่งผลการวิเคราะห์ค่าสถิติเบื้องต้นของการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณจะต้องมีข้อมูลที่มีการแจกแจงเป็นปกติ พิจารณาได้จากค่าความเบ้ (Skewness) และค่าความโด่ง (Kurtosis) ของข้อมูลที่มีค่าระหว่าง -1 ถึง 1 ถึงจะแสดงว่าข้อมูลมีการแจกแจงเป็นปกติ จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ค่าความเบ้ของตัวแปรมีค่า -.057 ถึง 1.049 ค่าความโด่งของตัวแปรมีค่า -1.075 ถึง 1.234 ซึ่งมีการแจกแจงของข้อมูลไม่ปกติ เนื่องจากค่าความเบ้และค่าความโด่งของตัวแปรมีค่าเกินจาก -1 ถึง 1 การแจกแจงของข้อมูลจึงมีลักษณะฝ่าฝืนข้อตกลงเบื้องต้น แต่เมื่อพิจารณาค่าความเบ้และค่าความโด่งมีค่าเกินจากปกติไม่มากนัก จึงสามารถทำการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไปได้

ตาราง 19 ผลการวิเคราะห์ค่าความสัมพันธ์ของตัวแปร

ตัวแปร	edu	exp	teacher	leader	environm	curriculu	proces	evaluat	technolog	source	research	superpose	quality	effective
edu	1.000													
exp	-.036	1.000												
teacher	.050	-.022	1.000											
leader	-.084	-.045	.235***	1.000										
environment	-.082	.010	.062	.307**	1.000									
curriculum	-.045	-.168**	.132*	.231***	.382***	1.000								
process	-.008	-.184**	.180**	.254***	.362***	.856***	1.000							
evaluate	-.022	-.062	.063	.140*	.379***	.752***	.761***	1.000						
technology	.160*	-.082	-.014	.104	.111	.114	.138*	.178**	1.000					
source	.004	-.035	.160*	-.008	.141*	.152*	.133*	.175**	.299***	1.000				
research	.625	-.110	.449***	.464***	.442**	.517***	.507***	.476**	.160*	.167**	1.000			
supervise	-.106	-.036	.061	.276***	.436**	.512***	.547***	.463***	.227***	.108	.547***	1.000		
quality	.013	-.017	.293***	.015	.046	.196**	.244**	.174**	-.002	.219***	.243***	.188**	1.000	
effective	-.012	-.123	.405***	.452***	.582***	.772***	.791***	.722***	.344***	.375***	.759***	.669***	.456***	1.000

จากตาราง 19 พบว่า ผลการวิเคราะห์ค่าความสัมพันธ์ของตัวแปร แบ่งออกเป็น

1. ความสัมพันธ์ของตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันเอง พบว่า ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันเองและมีค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 คือ ตัวแปร leader กับตัวแปร teacher มีความสัมพันธ์ $r = .235$

2. ความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระ ที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามที่มีค่าความสัมพันธ์กันมากที่สุด คือ ตัวแปร leader กับตัวแปร research มีค่าสัมพันธ์ $r = .449$ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และตัวแปร teacher กับตัวแปร curriculum มีค่าสัมพันธ์น้อยที่สุด $r = .132$ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 20 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์ถดถอยแบบเข้าพร้อมกัน (Enter Method)

Model	R	R ²	Adjusted R ²	Std.Error	Change statistic		
					R ² change	F change	Sig
1	.773	.598	.587	-.167	.598	57245	.000

จากตาราง 20 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์ถดถอยแบบเข้าพร้อมกัน (Enter Method) พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารวิชาการ มีค่าสัมประสิทธิ์สัมพันธ์พหุคูณ (R) เท่ากับ .773 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ตัวแปรที่ใช้ในการวิเคราะห์สามารถอธิบายความสัมพันธ์ของปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารวิชาการ ได้ร้อยละ 59.80 ($R^2 = .598$) และสามารถอธิบายประชากรได้ร้อยละ 58.70 ($Adjusted R^2 = .587$) โดยมีค่าความคลาดเคลื่อนของสมการทั้งหมด (Std.Error) เท่ากับ -.167

ตาราง 21 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์การทำนาย

ตัวแปร	ค่าสัมประสิทธิ์			t	Sig
	B	Std.Error	Beta		
ค่าคงที่	1.310	.181	-	7.224	.000
edu	.012	.023	.220	.514	.609
exp	-.020	.009	-.095	-2.245	.024
climate	.177	.029	.274	6.153	.000
teacher	.133	.027	.222	4.851	.000
leader	.141	.027	.234	5.181	.000
environment	.225	.020	.496	11.293	.000

จากตาราง 21 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์การทำนาย พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ คือ ตัวแปร exp มีค่าสัมประสิทธิ์การทำนาย เท่ากับ $-.095$ ($B = -.020$, $Beta = .095$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $.05$ ตัวแปร climate มีค่าสัมประสิทธิ์การทำนายเท่ากับ $.274$ ($B = .177$, $Beta = .274$) ตัวแปร teacher มีค่าสัมประสิทธิ์การทำนาย เท่ากับ $.222$ ($B = .133$, $Beta = .222$) ตัวแปร leader มีค่าสัมประสิทธิ์ เท่ากับ $.234$ ($B = .141$, $Beta = .234$) และตัวแปร environment มีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ $.496$ ($B = .225$, $Beta = .496$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $.001$

จากตาราง 21 สามารถสร้างสมการทำนายปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ ในรูปคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐาน ได้ดังนี้

สมการคะแนนดิบ

$$\hat{Y} = 1.310 - .020 (\text{exp}) + .177 (\text{climate}) + .133 (\text{teacher}) + .141 (\text{leader}) + .225 (\text{environment})$$

สมการคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Z} = -.095 (\text{exp}) + .274 (\text{climate}) + .222 (\text{teacher}) + .234 (\text{leader}) + .496 (\text{environment})$$

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสตูล มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสตูล 2) ศึกษาประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสตูล 3) ศึกษาตัวแปรพยากรณ์ที่ใช้ในการทำนายประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสตูล และ 4) เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ทำนายประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสตูล กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้บริหารและครู โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสตูล จำนวน 238 คน แบ่งเป็นผู้บริหาร 10 คน และครู 228 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยแบบสอบถามเป็นแบบสำรวจรายการ (Check list) แบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนที่ 2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสตูล และส่วนที่ 3 ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสตูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ค่าความเบ้ (Skewness) ค่าความโด่ง (Kurtosis) และการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสตูล โดยการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regressions) ด้วยวิธีการแบบขั้นตอน (Enter Method)

สรุป

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสตูล สรุปผลได้ดังนี้

1. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิผลในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสตูล โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน
2. ประสิทธิผลในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสตูล ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน

3. ตัวแปรที่ใช้ในการทำนายประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสตูล ได้แก่ ตัวแปรด้านบรรยากาศโรงเรียน มีค่าสัมประสิทธิ์การทำนายมากที่สุด เท่ากับ .496 (B = .225 Beta = .496) รองลงมา คือ ตัวแปรบรรยากาศในชั้นเรียน มีค่าสัมประสิทธิ์การทำนาย .274 (B = .177 Beta = .274) ตัวแปรภาวะความเป็นผู้นำของผู้บริหาร มีค่าสัมประสิทธิ์การทำนาย .234 (B = .141 Beta = .234) ตัวแปรคุณภาพการสอนของครู มีค่าสัมประสิทธิ์การทำนาย .222 (B = .133 Beta = .222) และตัวแปรประสบการณ์การสอน มีค่าสัมประสิทธิ์การทำนาย -.095 (B = -.020 Beta = .095) ตามลำดับ

4. สมการพยากรณ์ทำนายปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสตูล สามารถเขียนเป็นสมการได้ดังนี้

สมการคะแนนดิบ

$$\hat{Y} = 1.310 - .020 (\text{exp}) + .177 (\text{climate}) + .133 (\text{teacher}) + .141 (\text{leader}) + .225 (\text{environment})$$

สมการคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Z} = -.095 (\text{exp}) + .274 (\text{climate}) + .222 (\text{teacher}) + .234 (\text{leader}) + .496 (\text{environment})$$

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสตูล อภิปรายผลได้ดังนี้

การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสตูล โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามแต่ละแห่งมีหลักการในการบริหารงานวิชาการที่คล้ายคลึงกันโดยคำนึงถึงบรรยากาศในชั้นเรียน คุณภาพการสอนของครู วุฒิทางการศึกษา ประสบการณ์การสอน ภาวะความเป็นผู้นำของผู้บริหาร และบรรยากาศโรงเรียน ซึ่งโรงเรียนบริหารงานโดยคำนึงถึงสิ่งเหล่านั้น ทำให้ช่วยส่งเสริมให้โรงเรียนของตนเองมีการพัฒนาประสิทธิภาพของงานวิชาการได้ดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภาภรณ์ เกษรารัตน์ (2543: 53) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลในการบริหารงานของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลในการบริหารงานของโรงเรียน ได้แก่ เพศ อายุ จำนวนครู ภาวะผู้นำของผู้บริหาร โรงเรียน พฤติกรรมผู้นำวิชาการ พฤติกรรมการแก้ปัญหาความขัดแย้ง พฤติกรรมการบริหาร และการเปลี่ยนแปลง ความพึงพอใจในการได้รับการสนับสนุน และปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลในการบริหารงานของโรงเรียน ได้แก่ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน การได้

รับการอบรม ขนาดของโรงเรียนและระดับชั้นที่เปิดสอน และงานวิจัยของ สุวัฒน์ วิวัฒน์านนท์ (2549: 89) ได้ศึกษาปัจจัยเชิงพระระดับที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐในกรุงเทพมหานคร โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลของโรงเรียน ค้นหาปัจจัยระดับนักเรียน ระดับห้องเรียน และระดับโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน และสร้างรูปแบบเชิงสาเหตุแบบพระระดับของปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีปัจจัยระดับห้องเรียน ประกอบด้วย 1) อายุของครูอาจารย์ 2) วุฒิการศึกษาของครู 3) ประสบการณ์การสอนของครู 4) คุณภาพชีวิตด้านชีวิตในเมืองของครู 5) การได้รับการสนับสนุนทางสังคมของครู 6) พฤติกรรมการสอนของครู และ 7) คุณภาพการสอนของครู ปัจจัยระดับโรงเรียน ประกอบด้วย 1) อายุของผู้บริหารโรงเรียน 2) วุฒิการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียน 3) ประสบการณ์การบริหารโรงเรียน 4) วัฒนธรรมโรงเรียน 5) ความเป็นผู้นำทางวิชาการ และ 6) พฤติกรรมการบริหารการเปลี่ยนแปลง โดยมีประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นตัวแปรตามในระดับห้องเรียน ประกอบด้วย ความพึงพอใจในการทำงานของครู และในระดับโรงเรียน ประกอบด้วย ความสามารถในการพัฒนาปรับเปลี่ยนโรงเรียนเข้ากับสภาพแวดล้อม ผลการศึกษาพบว่า โรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีประสิทธิผลอยู่ในระดับสูง ปัจจัยระดับนักเรียน พบว่า พฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ปัจจัยระดับห้องเรียน พบว่า พฤติกรรมการสอนของครู วุฒิการศึกษาของครู และการได้รับการสนับสนุนทางสังคมของครู มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และความพึงพอใจในงานของครู สำหรับปัจจัยระดับโรงเรียน พบว่า ความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนและวุฒิการศึกษาของครู มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนและความพึงพอใจในงานของครู ส่วนพฤติกรรมการบริหารการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อความพึงพอใจในงานของครู และความสามารถในการพัฒนาปรับเปลี่ยนโรงเรียนเข้ากับสภาพแวดล้อม

การศึกษาประสิทธิผลในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในจังหวัดสตูล ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน สามารถอภิปรายได้ดังนี้

ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ ที่เป็นเช่นนี้เพราะผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนให้ความสำคัญและมีการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษารอบทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ทุกชั้นเรียน โดยประสานงานการใช้หลักสูตรซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของสถานศึกษาจนบรรลุเป้าหมาย และมีกระบวนการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรจนเกิดประโยชน์แก่ผู้เรียน รวมทั้งอาศัยความร่วมมือกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสอดคล้อง

กับแนวคิดของ กัลยานี ปฎิมาพรหม (2541: 32) ที่กล่าวว่า หลักสูตรเป็นตัวกำหนดทิศทางในการจัดการศึกษา มีหลักสูตรแกนกลางและหลักสูตรท้องถิ่น หลักสูตรแกนกลางเป็นหลักสูตรที่คนไทยทุกคนต้องเรียนรู้เพื่อดำรงความเป็นไทย ส่วนหลักสูตรท้องถิ่นเป็นหลักสูตรที่มีความหลากหลายของเนื้อหาเป็นหลักสูตรไร้พรมแดนเพื่อรองรับความหลากหลายของสังคมและวัฒนธรรม โดยตอบสนองต่อความต้องการของวิถีชีวิตของชุมชนในท้องถิ่น ให้นักลากรในท้องถิ่น เช่น ประชาชนชาวบ้าน ผู้นำชาวบ้าน ผู้รู้ ครู ผู้ปกครอง เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นพร้อมกับติดตามประเมินผลและพัฒนาหลักสูตร

ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ ที่เป็นเช่นนี้เพราะครูผู้สอนมีการวิเคราะห์หลักสูตรและจัดทำแผนการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ รวมทั้งแผนการจัดการเรียนรู้ประกอบด้วยกิจกรรมที่หลากหลาย ครูมีการประเมินผลนักเรียนอย่างต่อเนื่อง และนำผลการประเมินการเรียนรู้มาใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนากิจกรรมการจัดการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2541: 8-9) กล่าวว่า การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ควรเป็นการสอนที่นักเรียนได้รับการยอมรับ เป็นการเรียนที่เหมาะสมกับความสามารถของตัวผู้เรียน โดยครูผู้สอนเป็นผู้อำนวยความสะดวกการเรียนรู้ ช่วยเอื้อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ โดยการเตรียมเนื้อหา วัสดุอุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอน และมีการประเมินผลนักเรียนอย่างต่อเนื่อง

ด้านการวัดและประเมินผลในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ ที่เป็นเช่นนี้เพราะสถานศึกษาจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดและการประเมินผลของสถานศึกษา สถานศึกษาพัฒนาเครื่องมือการวัดและประเมินให้ได้มาตรฐาน สถานศึกษามีการวัดและการประเมินผลที่เน้นการประเมินตามสภาพจริง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ จันทรานี สงวนนาม (2545: 148) ที่กล่าวว่า การวัดผลและประเมินผลเป็นการตรวจสอบคุณภาพของผู้เรียนว่าผู้เรียนมีความก้าวหน้าทั้งด้านความรู้ ทักษะกระบวนการ คุณธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ ซึ่งเป็นผลเนื่องมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หรือไม่เพียงใด ผลการประเมินจะช่วยให้ครูผู้สอนรู้ข้อบกพร่องหรือความก้าวหน้าของผู้เรียน ทำให้สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และวิธีการแก้ปัญหาหรือพัฒนาได้เหมาะสม

ด้านการพัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ ที่เป็นเช่นนี้เพราะสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูใช้สื่อการจัดการเรียนรู้ได้เหมาะสมกับแผนการเรียนรู้และคู่มือครู เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ตรงตามวัตถุประสงค์และบรรลุเป้าหมายของหลักสูตร และมีเทคนิคติดตามและประเมินผลการใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาประกอบการจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ อุทัย บุญประเสริฐ (2540: 43) ได้กล่าวว่า งานสื่อการเรียนการสอน งานวิชาการของโรงเรียนยังต้องเกี่ยวพันกับการรู้จัก

ใช้สื่อการเรียนการสอน มีวัสดุอุปกรณ์ให้นักเรียนได้ใช้ทดลองปฏิบัติการ หรือการเสริมการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เช่น มีวีดีโอ ภาพยนตร์ สไลด์ เทปหรือโปรแกรมการสอน เครื่องมือทดลองทางวิทยาศาสตร์ รูปภาพ แผนภูมิ แผนที่ เพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอน โดยต้องมีการจัดทำจัดหา ส่งเสริมการผลิตสื่ออย่างต่อเนื่อง

ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ ที่เป็นเช่นนี้เพราะสถานศึกษาจัดให้มีแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ส่งเสริมให้ครูและนักเรียนศึกษาความรู้ด้วยตนเองจากแหล่งเรียนรู้ รวมทั้งมีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผลงานของสถานศึกษาอย่างแพร่หลายและเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ อูทซ์ บุญประเสริฐ (2540: 43) ได้กล่าวว่า สถานศึกษาควรส่งเสริมครูและนักเรียนได้ใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษา เพื่อพัฒนาการเรียนรู้และนิเทศ กำกับติดตาม ประเมิน และปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง และสถานศึกษาควรจัดให้มีแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาอย่างเหมาะสม

ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ ที่เป็นเช่นนี้เพราะสถานศึกษากำหนดนโยบายและแนวทางการวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ส่งเสริมให้ครูศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ให้แต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของกรมวิชาการ (2545: 11-16) ที่กล่าวว่า การวิจัยเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะช่วยให้การปฏิรูปการศึกษาประสบความสำเร็จได้เป็นอย่างดี ทั้งการนำกระบวนการวิจัยและผลการวิจัยมาใช้เกิดประโยชน์ โดยเฉพาะการปฏิรูปการเรียนรู้ด้วยกระบวนการวิจัยนั้น เป็นแนวทางหนึ่งที่ผู้สอนและผู้บริหารสามารถนำไปปฏิรูปการเรียนรู้ในสถานศึกษาได้

ด้านการนิเทศการศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ ที่เป็นเช่นนี้เพราะสถานศึกษามีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประสบการณ์นี้เทศกับสถานศึกษาอื่น สถานศึกษามีระบบการนิเทศภายในสถานศึกษาและสถานศึกษาพัฒนากระบวนการนิเทศการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ เจริญ งามชัด (อ้างอิงใน สันติ บุญภิรมย์, 2552: 291) ได้กล่าวว่า การนิเทศการศึกษา คือ กิจกรรมหรือความพยายามต่าง ๆ ของบุคลากรทางการศึกษา ที่จะพัฒนาความรู้ความสามารถของผู้ร่วมวิชาชีพในภารกิจด้านการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อสนองนโยบายและเป้าหมายของการจัดการศึกษา

ด้านการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ ยกเว้นข้อ 37 และ 39 อยู่ในระดับมากที่สุด ที่เป็นเช่นนี้ เพราะสถานศึกษามีระบบประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และมีการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผลการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อขับเคลื่อนให้สถานศึกษาพัฒนาไปข้างหน้าอย่างต่อเนื่องบนหลักการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (2554: 9–10) ให้ความหมายของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาไว้ว่า หมายถึง กลไกขับเคลื่อนให้สถานศึกษาพัฒนาไปข้างหน้าอย่างต่อเนื่อง บนหลักการมีส่วนร่วมของชุมชน และการพัฒนาภาระความรับผิดชอบต่อการจัดการศึกษาที่สถานศึกษาจะต้องดำเนินการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบต่อเนื่อง อันนำไปสู่การเสริมสร้างศักยภาพในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ให้สังคมมั่นใจว่าผู้เรียนทุกคนมีความรู้ความสามารถ บุคลิกลักษณะและคุณสมบัติตามหลักสูตรอย่างแท้จริง

การศึกษาตัวแปรพยากรณ์ที่ใช้ในการทำงานประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสตูล จากการศึกษา พบว่า จากทั้งหมด 6 ปัจจัย มี 5 ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ โดยเรียงจากปัจจัยที่ส่งผลมากที่สุดไปยังน้อยที่สุด พบว่า ปัจจัยด้านบรรยากาศโรงเรียนมีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสตูลมากที่สุด อาจเป็นเพราะว่ามีบรรยากาศแบบวิถีอิสลาม ทำให้มีความผูกพันต่อโรงเรียนและมีการตั้งใจในการทำงานเพื่อสังคม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (สุดาพร ทองสวัสดิ์, 2556: 64 พระมหาบุญเสริม ธรรมทินุ โน, 2554: 78 และเขาวเรศ บุญบงค์, 2553: 63) ซึ่งทั้งสามงานวิจัยเห็นพ้องว่า ปัจจัยด้านบรรยากาศโรงเรียนส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ดังนั้นสถานศึกษาต้องมีสิ่งแวดล้อม บรรยากาศ และวัฒนธรรมองค์กรที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้ครูมีความผูกพันต่อสถานศึกษาและต่อยอดพัฒนาสถานศึกษาต่อไปอย่างยั่งยืน และถ้าหากสิ่งแวดล้อมที่ดี บรรยากาศที่เอื้ออำนวย จะช่วยเกื้อหนุนให้การจัดการเรียนการสอนมีคุณภาพ นักเรียนบรรลุเป้าประสงค์ ดี เก่ง มีสุข ซึ่งเป็นหัวใจในการจัดการศึกษาของสังคมไทยในปัจจุบัน

ปัจจัยด้านบรรยากาศในชั้นเรียนเป็นอีกหนึ่งปัจจัยที่สถานศึกษาต้องให้ความสำคัญต่อการบริหารงานวิชาการ อาจเป็นเพราะว่าโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสตูลมีห้องเรียน วัสดุอุปกรณ์ และครุภัณฑ์ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนอย่างเพียงพอ อีกทั้งบรรยากาศในห้องเรียนเอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ ห้องเรียนมีแสงสว่างและอุณหภูมิที่เหมาะสม มีสื่อประกอบการเรียนการสอนที่เหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ สุปัญญา หาแก้ว (2556: 47) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษ

ขอนแก่น เขต 3 พบว่า มีปัจจัยด้านบรรยากาศในชั้นเรียน เช่น สื่อเทคโนโลยี ป้ายนิเทศ และวัสดุอุปกรณ์ที่เพียงพอ ส่งผลให้ประสิทธิผลในการบริหารงานวิชาการสามารถบริหารได้คล่องและสะดวกมากขึ้น รวมทั้งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ นริศ สวัสดิ์ (2550: 158) ได้ศึกษาการวิเคราะห์พระดัตถ์ของตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลโรงเรียนมัธยมศึกษา พบว่า ภาวะผู้นำทางด้านวิชาการของผู้บริหาร มีอิทธิพลต่อค่าเฉลี่ยของประสิทธิผลโรงเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำทางด้านวิชาการในระดับสูงจะมีวิสัยทัศน์และหลักการบริหารสถานศึกษาที่ดีส่งผลให้เกิดกระบวนการทำงานที่มีประสิทธิผล และทำให้สถานศึกษามีคุณภาพ อีกทั้งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ เฮเนเวลด (Heneveld, 1994: 351) พบว่า ปัจจัยที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลของโรงเรียน ได้แก่ บรรยากาศในชั้นเรียนที่ดีมีส่วนสำคัญในการส่งเสริมความสนใจใคร่รู้ใคร่เรียนให้แก่ผู้เรียน ชั้นเรียนที่มีบรรยากาศเต็มไปด้วยความอบอุ่น ความเห็นอกเห็นใจ และความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อกันและกัน ย่อมเป็นแรงจูงใจภายนอกที่กระตุ้นให้ผู้เรียนรักการเรียน รักการอยู่ร่วมกันในชั้นเรียน และช่วยปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ความประพฤติอันดีงามให้แก่นักเรียน นอกจากนี้การมีห้องเรียนที่มีบรรยากาศแจ่มใส สะอาด สว่าง กว้างขวางพอเหมาะ มีโต๊ะเก้าอี้ที่เป็นระเบียบเรียบร้อย มีมุมวิชาการส่งเสริมความรู้ มีการตกแต่งห้องให้สดใส ก็เป็นอีกสิ่งหนึ่งที่ส่งผลทำให้ผู้เรียนพอใจมาโรงเรียน เข้าห้องเรียน และพร้อมที่จะมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน ดังนั้นผู้เป็นครูจึงต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความหมาย ความสำคัญประเภทของบรรยากาศ หลักการจัดบรรยากาศในชั้นเรียน และการจัดการเรียนรู้อย่างมีความสุข เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีลักษณะตามที่หลักสูตรได้กำหนดไว้

ปัจจัยด้านภาวะความเป็นผู้นำของผู้บริหาร ซึ่งถือว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญไม่น้อยกว่าปัจจัยอื่น ๆ เพราะประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการจะเป็นเลิศได้ต้องมีนโยบายหรือภาวะผู้นำจากผู้บริหาร อาจเป็นเพราะว่าโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสตูลมีไม่กี่โรงเรียน ดังนั้นผู้บริหารแต่ละโรงเรียนมุ่งที่จะสร้างคุณภาพการศึกษาด้านวิชาการเป็นหลัก เพื่อที่จะยกระดับคุณภาพการศึกษาไปพร้อม ๆ กัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชิดชนก เชิงเขาว์ อำภา บุญช่วย และทวี ทองคำ (2541: 91) ศึกษาและวิเคราะห์โครงสร้างขององค์ประกอบต่าง ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลโรงเรียน โดยวิธีสร้างแบบจำลอง โครงสร้างเชิงความแปรปรวนร่วม พบว่า มีปัจจัยส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดชายแดนภาคใต้ คือ องค์ประกอบด้านการบริหารโรงเรียน อีกทั้งมีความสอดคล้องกับแนวคิดของ จันทรานี สงวนนาม (2545: 25) ได้กล่าวถึงหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียนไว้ คือ ควรมีการส่งเสริมให้ครูได้พัฒนาเป้าหมายและวัตถุประสงค์ทางวิชาการของสถานศึกษา อีกทั้งควรสร้างความเชื่อมั่นว่า โครงการทางวิชาการของโรงเรียนเป็นผลมาจากการวิจัยและการปฏิบัติทางการศึกษา และปฏิบัติงานร่วมกับคณะครูในการประเมินผลโครงการทางวิชาการของโรงเรียน ดังนั้นในการบริหารจัดการสถานศึกษา ปัจจัยหนึ่งที่จะทำให้ประสบความสำเร็จในการดำเนินงาน

ภายในสถานศึกษา คือ การมีผู้บริหารที่มีความรู้ ความสามารถ และทักษะในการบริหาร โดยเฉพาะอย่างยิ่งการมีภาวะผู้นำของผู้บริหารที่จะสามารถนำพาสถานศึกษาให้มีความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันที่ปฏิบัติงาน เพื่อมุ่งไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้ร่วมกันได้ ภาวะผู้นำเปรียบเสมือนอาวุธประจำกายของผู้บริหาร และผู้นำที่เป็นนักบริหารมืออาชีพที่จะสามารถสร้างอำนาจ ชักนำ และมีอิทธิพลได้เหนือผู้อื่น ตัวชี้วัดการนำของผู้บริหารจัดการที่ได้ชื่อว่ามีอาชีพ คือ ผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพของงาน ภาวะผู้นำจึงเป็นตัวชี้วัดผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพของงาน

ปัจจัยด้านคุณภาพการสอนของครูเป็นปัจจัยหลักที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสตูล อาจเป็นเพราะว่าครูมีภาระหน้าที่โดยตรงต่องานวิชาการของโรงเรียน อีกทั้งสังคมคาดหวังว่าครูคือแบบอย่างที่ดีของผู้เรียน เป็นผู้สร้างสมาชิกใหม่ของสังคมให้เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพต่อสังคม ธรรมชาติของอาชีพครูเป็นอาชีพที่ต้องเกี่ยวข้องกับสัมผัสกับบุคคลอื่นอยู่เสมอ ฉะนั้นผู้ดำเนินอาชีพครูจึงต้องเป็นผู้ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน และใฝ่พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะงานด้านวิชาการ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ เพาะพรรณ เปลียนภู (2542: 21) ได้เน้นว่า ความสำเร็จตามเป้าหมายในการเรียนของผู้เรียนขึ้นอยู่กับปัจจัยลักษณะของผู้สอน ได้แก่ มีสติปัญญาและความรู้ดี จิตใจดี มีทัศนคติที่ดีต่องาน มีอายุที่เหมาะสม ได้สอนตามความถนัดของตน ความสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนและผู้สอนต้องมีการปฏิสัมพันธ์ที่ดี ใช้วิธีการสอนที่สอดคล้องกับผู้เรียน และเนื้อหาวิชาที่สอนมีการจัดลำดับขั้นตอน มีความหมายต่อผู้เรียน สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ มีวิชาให้เลือกหลากหลาย อีกทั้งมีความสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุวัฒน์ วิวัฒนานนท์ (2549: 158) ได้ศึกษาปัจจัยเชิงพหุระดับที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐในกรุงเทพมหานคร โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลของโรงเรียน ค้นหาปัจจัยระดับนักเรียน ระดับห้องเรียน และระดับ โรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน และสร้างรูปแบบเชิงสาเหตุแบบพหุ ระดับของปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีปัจจัยระดับห้องเรียน หนึ่งในนั้น คือ คุณภาพการสอนของครู ดังนั้นครูรุ่นใหม่เป็นบุคลากรวิชาชีพ ซึ่งทำหน้าที่หลักทั้งทางการเรียนการสอน และการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการต่าง ๆ ในสถานศึกษาเอกชน โดยมีองค์ประกอบคุณลักษณะที่เพียบพร้อมในด้านความรู้ในวิทยาการในฐานะครูและพลเมืองที่มีคุณภาพ มีความสามารถและทักษะในด้านการเรียนการสอนที่สร้างสรรค์การเรียนรู้ สัมกับเป็นบุคลากรในวิชาชีพชั้นสูง

ปัจจัยด้านประสบการณ์การสอนเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสตูล แต่การศึกษาค่าสัมประสิทธิ์การทำงานด้านประสบการณ์การสอนติดลบ นั้นแสดงว่า ครูที่ประสบการณ์ในการสอนมากไม่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ แต่ในทางผกผัน ครูที่มีประสบการณ์การสอนน้อยกว่าที่มีผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ อาจเป็นเพราะว่า อาชีพครูในปัจจุบันนี้มีมาตรฐานวิชาชีพครูที่ชัดเจนในปี พ.ศ. 2548 ได้มีการปรับมาตรฐานวิชาชีพครูเป็น 9 มาตรฐาน และในปี 2556 ได้มีการเพิ่มและปรับมาตรฐานวิชาชีพครูเป็น 11 มาตรฐาน ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการสอนน้อยกว่า 10 ปี นั้น ได้รับการศึกษาจากมาตรฐานวิชาชีพครูที่เข้มข้นกว่าครูที่มีประสบการณ์ในการสอนมากกว่า 10 ปี เพราะครูปัจจุบันได้เรียนรู้วิชาที่เกี่ยวข้องกับงานวิชาการ เช่น วิชาการจัดการเรียนรู้ การวัดผล ประเมินผล ประกันคุณภาพ เป็นต้น ดังนั้นครูที่มีประสบการณ์การสอนน้อยก็จริง แต่เนื้อหาที่ครูได้ศึกษามาจากมาตรฐานวิชาชีพครูนั้นสามารถที่จะพัฒนางานวิชาการให้กับครูยุคใหม่ได้เป็นอย่างดี มีประสิทธิภาพซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ พศุ เดชะรินทร์ (2552: ออนไลน์) ที่กล่าวว่า คนรุ่นใหม่ต้องการความชัดเจนในการทำงานว่าสิ่งที่มีผลต่อตนเองและต่อหน่วยงานอย่างไร เป็นกลุ่มคนที่ต้องการเรียนรู้ในประสบการณ์ที่หลากหลาย ต้องการประสบการณ์และการเรียนรู้ใหม่ๆ อยู่ตลอดเวลา ทำให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงาน โดยพวกเขามีความสามารถในการทำงานหลายด้านที่เกี่ยวกับนวัตกรรมใหม่ๆ ทางคอมพิวเตอร์ เทคโนโลยี สารสนเทศ และสื่ออีกหลายประเภท อีกทั้งยังมีความสามารถหลายๆ อย่างได้ในเวลาเดียว มีความคิดสร้างสรรค์ มีความเชื่อมั่นในตนเองสูง สามารถรับมือกับความเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา และสอดคล้องกับแนวคิดของ รัชฎา อติสนธิสกล (2549: 2) ที่กล่าวว่า กลุ่มคนรุ่นใหม่เป็นกลุ่มที่นำเทคโนโลยีมาใช้ให้เกิดความสะดวกสบายให้กับตนเอง จึงสามารถทำงานได้ตลอดเวลา มีความเชื่อมั่นในตนเองสูงและการแสดงความคิดเห็นของตนเองอย่างอิสระ ทำให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ ส่งผลให้เกิดความคิดใหม่ๆ ดังนั้นองค์กรจึงต้องการที่จะดึงดูดคนรุ่นใหม่เหล่านี้เข้าทำงาน เพื่อให้องค์กรเกิดประสิทธิผลต่อไป และในทางตรงข้ามครูที่มีประสบการณ์การสอนมากที่ไม่มีผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ อาจเป็นเพราะว่าบุคคลเหล่านี้ทำงานในโรงเรียนมานานจนหมดไฟ กลายเป็นคนที่ทำงานแบบไร้วิญญาณ มีความล่าช้าทางคอมพิวเตอร์ เทคโนโลยี สารสนเทศ และสื่ออีกหลายประเภท ไม่ชอบเรียนรู้ ไม่ชอบพัฒนาตนเอง และก่อปัญหาแก่ผู้อื่น ทำให้ไม่เกิดการพัฒนาในการทำงานแต่ละด้าน โดยเฉพาะงานวิชาการซึ่งเป็นงานที่ต้องใช้ความรู้ ความสามารถเป็นอย่างมาก ซึ่งบุคคลเหล่านี้ส่งผลให้การดำเนินงานในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนไม่มีประสิทธิผลตามเป้าหมายที่วางไว้ ดังนั้นผู้บริหารควรปรับทัศนคติ มุมมอง และวิสัยทัศน์ให้เข้าใจลักษณะของบุคลากรในองค์กรของตนเองมากขึ้น และต้องกล้าที่จะประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรอย่างตรงไปตรงมา และยอมรับว่าองค์กรมีปัญหาและหาวิธีการแก้ปัญหา

อย่างจริงจังและตรงประเด็น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ โสภณ พรโชคชัย (2552: 3) ที่กล่าวว่า คนที่ทำงานในองค์กรมานานคือกลุ่มคนที่มีผลงานต่ำ และมีศักยภาพต่ำ เป็นคนที่ไม่ชอบการเรียนรู้ ไม่สามารถทำงานได้สำเร็จตามเป้าหมายได้ ปฏิเสธไม่รับงานด่วน ทำงานไปวัน ๆ ชอบหายตัว ไม่อยู่โต๊ะทำงาน ไม่ชอบความก้าวหน้า ผู้บังคับบัญชามักจะหนักใจกับการบริหารจัดการกับคนกลุ่มนี้ โดยเฉพาะในเรื่องการพัฒนาให้มีความรู้ความสามารถในการทำงานที่เพิ่มขึ้น และสอดคล้องกับแนวคิดของ กฤติน กุลเพ็ง (2555: 5) ที่กล่าวว่า คนที่ทำงานในองค์กรมานานคือพนักงานที่มีทั้งผลการปฏิบัติงานและศักยภาพต่ำทั้งสองด้าน อาจจะเป็นพนักงานที่มีปัญหาด้านสุขภาพร่างกาย ทำงานไม่ไหว หรือเป็นเพราะว่ามีทัศนคติไม่ดีต่อผู้บริหาร การพิจารณาในรายละเอียด ผู้บริหารต้องศึกษาพฤติกรรมเป็นรายบุคคลดูว่าเกิดจากระบบงานในองค์กรที่ไม่มีคามยุติธรรมหรือไม่ หรือว่าเกิดจากพฤติกรรมของพนักงาน ผู้บริหารควรจะต้องมีมาตรการให้เกิดความชัดเจน มิฉะนั้นจะเกิดพฤติกรรมเอาอย่าง ทำให้พนักงานทั้งองค์กรมีปัญหาได้

ดังนั้นการศึกษาตัวแปรพยากรณ์ที่ใช้ในการทำนายประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสตูล ทั้ง 5 ปัจจัยดังกล่าวข้างต้น มีความสำคัญมากต่อการพัฒนางานวิชาการ เพื่อให้เกิดพัฒนาอย่างยั่งยืน ผู้บริหารสถานศึกษา และหน่วยงานต้นสังกัดควรนำปัจจัยดังกล่าวไปพิจารณาเพื่อกำหนดเป็นนโยบายหรือกำหนดกลยุทธ์ต่อการพัฒนาโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับนำไปใช้

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรนำข้อค้นพบที่เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสตูล ไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิผลมากขึ้น ดังนี้

1.1.1 ปัจจัยด้านบรรยากาศในชั้นเรียน สถานศึกษาควรสร้างบรรยากาศโรงเรียนให้เป็นบรรยากาศแบบวิชาการ อีกทั้งจัดเตรียมสิ่งแวดล้อมและความพร้อมในชั้นเรียนให้เหมาะสมและตรงกับความต้องการของผู้เรียน เพื่อเอื้อให้ผู้เรียนพัฒนาตามศักยภาพ

1.1.2 ปัจจัยด้านภาวะความเป็นผู้นำของผู้บริหาร สถานศึกษาควรพัฒนาทักษะด้านภาวะผู้นำของผู้บริหารอย่างสม่ำเสมอ โดยเปิดโอกาสให้ผู้บริหารได้พัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง เพื่อให้ก้าวทันต่องานวิชาการในปัจจุบัน

1.1.3 ปัจจัยด้านคุณภาพการสอนของครู สถานศึกษาควรพัฒนาคุณภาพการสอนของครู โดยการนำนวัตกรรมทางการศึกษามาจัดการเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหาผู้เรียน มีการอบรมพัฒนาศักยภาพของครูในทุกด้าน รวมทั้งสร้างขวัญและกำลังใจ เปิดโอกาสให้ครูได้พัฒนาตนเองและพัฒนางานวิชาการควบคู่ไปด้วย

1.1.4 ปัจจัยประสบการณ์การสอน สถานศึกษาควรเปิดโอกาสให้ครูที่มีประสบการณ์การสอนน้อยนั้น ควรได้รับการพัฒนางานวิชาการอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ เช่น การเข้าอบรมสัมมนาเชิงวิชาการทั้งในภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อเป็นการยกระดับคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำสมรรถนะที่ได้จากงานวิจัยครั้งนี้ไปใช้เป็นเครื่องมือในการคัดเลือกบุคลากรเข้าทำงานในสถานศึกษา

1.3 สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนจังหวัดสตูล ควรนำผลการศึกษาค้นคว้าเป็นข้อมูลสารสนเทศในการกำหนดคน โขบายวางแผนในการกำหนดตัวบ่งชี้ความสำเร็จในการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานด้านอื่น ๆ ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสตูล

2.2 ควรมีการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับประสิทธิผลในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสตูล

2.3 ควรศึกษาความพึงพอใจของผู้บริหารและครูผู้สอนเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสตูล เพื่อนำไปใช้กำหนดนโยบายการบริหารงานให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของบุคลากรในสถานศึกษา

2.4 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสตูลด้วยวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมล ภูประเสริฐ. (2544). การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา. กรุงเทพมหานคร: ก. พล 1996.
- กรมวิชาการ. (2543). แนวทางการบริหารโรงเรียนปฏิรูปการเรียนรู้. กรุงเทพมหานคร: กรมวิชาการ.
- _____. (2545). การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพมหานคร: กรมวิชาการ.
- _____. (2545 ข). คู่มือพัฒนาสื่อการเรียนรู้. กรุงเทพมหานคร: กรมวิชาการ.
- _____. (2546). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และพระราชบัญญัติการศึกษา ภาคบังคับ พ.ศ. 2545. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ อักษรไทย (น.ส.พ. ฟ้าเมืองไทย).
- กฤติน กุลเพ็ง. (2555). กลวิธีจัดการพนักงาน 4 ประเภทในองค์กร. (Online). http://www.hrchonburi.or.th/external_newsblog.php?links=401,27 พฤษภาคม 2558.
- กัลยานี ปฎิมาพรหม. (2541). หลักสูตรท้องถิ่น. วิชาการ.
- กาญจนา คุณานุรักษ์. (2543). พื้นฐานการพัฒนาหลักสูตร. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ไกรยศ ภัทราวาท. (2557). เปิดดัชนีการศึกษาไทยรายจังหวัด. (Online). UploadedFiles/prefix-06062557-043420-2Mw1R1.pdf, 15 ธันวาคม 2557.
- กมลวรรณ ชัยวานิชศิริ. (2536). ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับผู้บริหารที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชน. ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2544). คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- _____. (2546). โครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- จันทร์ธานี สงวนนาม. (2545). คุณลักษณะบางประการของผู้บริหาร บรรยากาศของโรงเรียน และความพึงพอใจในงานที่สัมพันธ์กับความสำเร็จของโรงเรียนประถมศึกษา. ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- _____. (2546). ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา. กรุงเทพมหานคร: บั๊กพอยท์.

- ชิดชนก เชิงเซาว์ ฌรัล ศรีวิหะ และวิรุพห์ แสงงาม. (2544, พฤษภาคม-สิงหาคม). "ปัจจัยที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพเพื่อรับรองมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษาในจังหวัดปัตตานี". วารสารสงขลานครินทร์ฉบับสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. 7(2): 127-147.
- ชิดชนก เชิงเซาว์ อำภา บุญช่วย และทวี ทองคำ. (2541). การวิเคราะห์โครงสร้างขององค์ประกอบที่ส่งผลต่อประสิทธิผล ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดชายแดนภาคใต้. สงขลา: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ และคณะ (2551). การพัฒนาคุณภาพการจัดการตามวิถีอิสลามในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามเพื่อบูรณาภาพสังคมในสามจังหวัดชายแดนใต้. ปัตตานี: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ดวงสมร กลิ่นเจริญ. (2545). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรอุตสาหกรรมดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- ทัศนีย์ พรหมไพจิตร. (2541). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเรียนต่อในระดับชั้นมัธยม ศึกษาตอนต้นโรงเรียนประถมศึกษาขยายโอกาสของเยาวชนไทยมุสลิมใน 4 จังหวัดชายแดนภาคใต้. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ดุสิตบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ทศนา แจมมณี. (2542). การจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โมเดลซิปปา (CIPPA Model). วิชาการ.
- ธานินทร์ ศิลป์จารุ. (2550). การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS. กรุงเทพมหานคร: วีอินเตอร์พรีนทร์.
- ธวัช กรุดมณี. (2550). การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความมีประสิทธิภาพของโรงเรียนที่บริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นริศ สวัสดิ์. (2550). การวิเคราะห์พหุระดับของตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลโรงเรียนมัธยมศึกษา. ดุษฎีนิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.
- นาวาลย์ ปานกาแข็ง. (2544). คุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

- นินาวาลย์ ปานากาเซ็ง แมงกาจิ. (2551). การจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- นิพนธ์ วรรณเวช. (2548). การวิเคราะห์ปัจจัยที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลของการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาในสถาบันราชภัฏ. ปรินญญาณิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- นิเลาะ แวอุเซ็ง และคณะ. (2550). การจัดการศึกษาโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้. ปัตตานี: วิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- นือารพ ระเด่นอาหมัด. (ม.ป.ป.). ปอแนะสถานศึกษาศาสนาอิสลามในสังคมไทย. เขตการศึกษา 2. บัญชร แก้วส่อง. (2545). องค์การการจัดการและพัฒนา. กรุงเทพมหานคร: อักษราพิพัฒน์.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- บุญทิพย์ สุริยวงศ์. (2544). “ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับมาตรฐานระบบคุณภาพ ISO 9002 ของโรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา”. วารสารวิชาการ. 4, 68.
- บุญเรือน หมั่นทรัพย์. (2538). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมโรงเรียนในสังกัดคาทอลิก. ปรินญญาณิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- บุญเรือง ศรีเหรียญ. (2542). การใช้รูปแบบระดับชั้นลดหลั่นสอดแทรกเชิงเส้นเพื่อศึกษา องค์ประกอบทางการศึกษาที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลของโรงเรียน. ปรินญญาณิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- บุญลือ จันทรศร. (2542). ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกรรมการบริหารงานโดยยึดวัตถุประสงค์ของผู้บริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ 186 การประถมศึกษาแห่งชาติเขตการศึกษา 12. วิทยานิพนธ์ปรินญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ปิติชาย ต้นปิติ. (2547). การวิเคราะห์ปัจจัยเชิงระบบที่ส่งผลต่อประสิทธิผลองค์การของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. ดุษฎีนิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประเสริฐ บัณฑิตศักดิ์. (2540). การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลองค์การของหน่วยศึกษานิเทศก์กรมสามัญศึกษา. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ประเสริฐ สมพงษ์ธรรม. (2538). วิเคราะห์ภาวะผู้นำของศึกษานิเทศก์จังหวัดที่สัมพันธ์กับประสิทธิผล
องค์การ สำนักงานศึกษานิเทศก์จังหวัด. วิทยานิพนธ์ปริญญาคุุณบัณฑิต สาขาวิชาบริหาร
การศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพมหานคร: พิมพ์ดี.
- พระมหาบุญเสริม ธรรมทินุ โน. (2554). ปัจจัยและประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการโรงเรียนป้อม
นาคราชสวาทยานนท์สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุทพรปราการเขต1. วิทยานิพนธ์
พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย.
- พัชรา ทิศนวิจิตรวงศ์. (2540). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนคณิตศาสตร์. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวัดผลและ
การวิจัยทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พัฒนา เสงี่ยม. (2545). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการดำเนินงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสมุทรสาคร. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- พสุ เดชะรินทร์. “การทำความเข้าใจกับคน Gen Y”. กรุงเทพธุรกิจ. (28 กรกฎาคม พ.ศ. 2552).
- พร ภิเศก. (2546). วัฒนธรรมองค์การและปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียน.
วิทยานิพนธ์การศึกษาคุุณบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2541). วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพ
มหานคร: เจริญผล.
- พิมพ์อร สดเอี่ยม. (2547). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริหารวิชาการของสาขาวิชาในระดับ
บัณฑิตศึกษาของสถาบันราชภัฏ. วิทยานิพนธ์การศึกษาคุุณบัณฑิต สาขาวิชาบริหาร
การศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เพราพรรณ เปลี่ยนภู. (2542). จิตวิทยาการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร: คณะครุศาสตร์
อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี.
- ภารดี อนันต์นารี. (2552). หลักการแนวคิดทฤษฎีทางการบริหารการศึกษา. ชลบุรี: มนตรีจำกัด.
- เขวเรศ บุญบงค์. (2553). ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลด้านการจัดการของโรงเรียนเอกชน
มัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา เขต2. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา.
- รัชฎา อสิสนธิสกุล. “เตรียมรับ Generation Y คลื่นลูกใหม่ขององค์การ”. Productivity World.
(มกราคม – กุมภาพันธ์ 2549).

- ราชบัณฑิตยสถาน. (2551). **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานพ.ศ. 2551**. กรุงเทพมหานคร: นามมีบุคส์พับลิชชั่น.
- ราชันย์ บุญธิมา. (2542 ก). **ปัจจัยที่เอื้อต่อผลสำเร็จของการนำหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นไปปฏิบัติ: กรณีศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเชียงราย**. ปรินญาณิพนธ์การศึกษาคุณวุฒิบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- รุ่ง แก้วแดง และชัยณรงค์ สุวรรณราช. (2544). “แนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิผลและประสิทธิภาพองค์กร”. **ประมวลสาระชุดวิชาทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารการศึกษาหน่วยที่ 9-12**. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- รุจิรี ภู่อาระ. (2545). **การเขียนแผนการเรียนรู้**. กรุงเทพมหานคร: บুকพอยส์.
- รุจิรี ภู่อาระ และจันทราณี สวงนาม. (2545). **การบริหารหลักสูตรในสถานศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: บุกพอยส์.
- วัฒนาพร ระงับทุกข์. (2541). **การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง**. กรุงเทพมหานคร: ดันอ้อ 1999.
- วิเชียร วิทญูคุณ. (2547). **พฤติกรรมองค์กร**. กรุงเทพมหานคร: ชีระฟิล์มและไซเท็กซ์.
- วินิจ สังข์รัตน์. (2544). **อดีต ปัจจุบันและอนาคตของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม (ปอเนาะ) ในจังหวัดชายแดนภาคใต้**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- วิโรจน์ สารรัตน์. (2548). **การบริหารโรงเรียนสู่ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ทิพย์วิสุทธิ.
- วิณา สมสุด. (2540). **องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักศึกษาในระดับปริญญาตรี คณะเกษตรศาสตร์บางพระ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล**. กรุงเทพมหานคร: คณะเกษตรศาสตร์บางพระ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล.
- ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ. (2538). **เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- ศักดิ์เลิศ ประกอบผล. (2539). **การศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติเขตภาคกลาง**. ปรินญาณิพนธ์การศึกษาคุณวุฒิบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สงบ ประเสริฐพันธุ์. (2543). **ร่วมกันสรรค์สร้างคุณภาพโรงเรียน**. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- สังัด อุทรานันท์. (2530). **การนิเทศการศึกษา หลักการ ทฤษฎีและการปฏิบัติ**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มิตรสหาย.
- สันติ บุญภิรมย์. (2552). **การบริหารงานวิชาการ**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์บุคพอยท์.

- สุดาพร ทองสวัสดิ์. (2556) การสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อ ประสิทธิภาพของ การบริหารสถานศึกษา. การประชุมมหาดใหญ่วิชาการครั้งที่ 4 เรื่อง “การวิจัย เพื่อพัฒนา สังคมไทย” วันที่ 10 พฤษภาคม 2556 ณ มหาวิทยาลัยมหาดใหญ่ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัด สงขลา. ผลงานวิชาการเลขที่ 371 หน้า 338-348.
- สุภาภรณ์ เกษรรัตน์. (2543). ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลในการบริหารงานของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี. ภาคนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สถาบัน บัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สำนักทดสอบทางการศึกษา. (2544). การประเมินคุณภาพของสถานศึกษา. กรุงเทพมหานคร: สำนัก ทดสอบการศึกษา.
- สุนทร บำเรอราช. (2541). ความรู้เกี่ยวกับการสอน. ชลบุรี: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. (2545). สรุปการพัฒนาโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในเขตการศึกษา 2 3 และ 4. กรุงเทพมหานคร: ม.ป.พ.
- สำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสตูล. (2557). ข้อมูลสถิติ. (Online). <http://www.opes.go.th/index.php>, 23 ตุลาคม 2557.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2543). แนวดำเนินการของสถานศึกษาเพื่อจัด กิจกรรมเสริมประสบการณ์พัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). แนวดำเนินการของสถานศึกษาเพื่อจัดกิจกรรม เสริมประสบการณ์พัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- สำนักงานปฏิรูปการศึกษา. (2545). ชุดฝึกอบรมผู้นำชุมชน: ประมวลสาระ. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานปฏิรูปการศึกษา.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. (2544). หลักเกณฑ์และวิธีการประเมิน คุณภาพภายนอกของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพมหานคร: สำนักงาน รับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา.
- สำนักผู้ตรวจราชการประจำเขตตรวจราชการที่ 12. (2548). ข้อมูลปอเนาะและโรงเรียนเอกชนสอน ศาสนาอิสลาม 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้.
- สุปัญญา หาแก้ว. (2556). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3. ปริญญาานิพนธ์การศึกษา มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- สุวัฒน์ วิวัฒน์นันท์. (2549). “ปัจจัยเชิงพระดั่งที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐในกรุงเทพมหานคร”. วารสารศึกษาศาสตร์. 17 (2), 25–41.
- โสภณ พรโชคชัย. (2552). ฐัณฑ์ ‘คนไร้ค่า’ (Dead Wood). (Online). <http://www.vcharkam.com/vcafe/166340>, 27 พฤษภาคม 2558.
- หวน พันธุ์พันธ์. (2548). การบริหารการศึกษานักบริหารมืออาชีพ. นนทบุรี: พันธุ์พันธ์.
- องอาจ นัยพัฒน์. (2544). รายงานการวิจัยการประเมินประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานครปีการศึกษา 2542. กรุงเทพมหานคร: สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อาคม ใจแก้ว. (2542). การนำนโยบายไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จ. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- Heneveld, W. (1994). **Planning and monitoring the quality of primary education in subsaharan Africa**. Washington DC: World Bank, Human Resources and Poverty Division.
- Hoy, Wayne K. & Miskel, Cecil G. (1991). **Educational Administration : Theory, Research, and Practice**. 4th ed. Singapore : McGraw – Hill.
- Mohammad ZamberiA.Malek. 1994. **Patani Dalam Tamadon Melayu**. Dewan Bahasa dan Pustaka : Selangor DarulEhsan.
- Yamane, Taro. (1973). **Statistic: An introductory analysis**. 3rd ed. New York: Harper and Row.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

ที่ ศธ 0560.06 / ว 0022

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา 90000

21 มีนาคม 2558

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน นายอับดุลละห์ บังแลมาปูเลา (นายกสมาคมโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม)

ด้วย นางสาวอิสลาม อาเก็ม รหัส 53G1801025 นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสตูล”

โดยมีคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ดังนี้

1. ดร.ปัทมาพร ชเลิศเพ็ชร อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
2. ดร.กนกกร ศิริสุข อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความสอดคล้องคุณภาพเครื่องมือการวิจัย (IOC: Index of Congruence) ของนักศึกษาดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา หวังว่าคงจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุระพรณ์ จุฬสุวรรณ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดี

โทรศัพท์/โทรสาร 0 7433 6948

<http://bundit.skru.ac.th>

ที่ ศธ 0560.06 / ว 0022

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา 90000

21 มีนาคม 2558

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดสตูล

ด้วย นางสาวอิสลาม อาเก็ม รหัส 53G1801025 นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน สอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสตูล”

โดยมีคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ดังนี้

1. ดร.ปัทมาพร ชเลิศเพ็ชร อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
2. ดร.กนกกร ศิริสุข อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความสอดคล้องคุณภาพเครื่องมือการวิจัย (IOC: Index of Congruence) ของนักศึกษาดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา หวังว่าคงจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุระพรณ์ จุฬสุวรรณ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดี

โทรศัพท์/โทรสาร 0 7433 6948

<http://bundit.skru.ac.th>

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา บัณฑิตวิทยาลัย โทร. 246

ที่ บวล. 0224 / 2558

วันที่ 21 มีนาคม 2558

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ถวิล อนันตพงษ์

ด้วย นางสาวอิลฮาม อาเก็ม รหัส 53G1801025 นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน สอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสตูล”

โดยมีคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ดังนี้

1. ดร.ปัทมาพร ชเลิศเพ็ชร อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
2. ดร.กนกกร ศิริสุข อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความสอดคล้องคุณภาพเครื่องมือการวิจัย (IOC: Index of Congruence) ของนักศึกษาดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา หวังว่าคงจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุระพรรณ จุลสุวรรณ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดี

โทรศัพท์/โทรสาร 0 7433 6948

<http://bundit.skru.ac.th>

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา บัณฑิตวิทยาลัย โทร. 246

ที่ บวล. 0224 / 2558

วันที่ 21 มีนาคม 2558

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิชิต ร่องทอง

ด้วย นางสาวอิสลาม อาเก็ม รหัส 53G1801025 นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน สอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสตูล”

โดยมีคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ดังนี้

1. ดร.ปัทมาพร ชเลิศเพ็ชร อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
2. ดร.กนกกร ศิริสุข อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความสอดคล้องคุณภาพเครื่องมือการวิจัย (IOC: Index of Congruence) ของนักศึกษาดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา หวังว่าคงจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุระพรณ์ จุฬสุวรรณ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดี

โทรศัพท์/โทรสาร 0 7433 6948

<http://bundit.skru.ac.th>

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา บัณฑิตวิทยาลัย โทร. 246

ที่ บวล. 0224 / 2558

วันที่ 21 มีนาคม 2558

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร.ปรีดา เบ็ญการ

ด้วย นางสาวอิสลาม อาเก็ม รหัส 53G1801025 นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน สอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสตูล”

โดยมีคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ดังนี้

1. ดร.ปัทมาพร ชเลิศเพ็ชร อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
2. ดร.กนกกร ศิริสุข อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความสอดคล้องคุณภาพเครื่องมือการวิจัย (IOC: Index of Congruence) ของนักศึกษาดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา หวังว่าคงจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุระพรรณ จิตสุวรรณ์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดี

โทรศัพท์/โทรสาร 0 7433 6948

<http://bundit.skru.ac.th>

ภาคผนวก ค

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย

ตาราง 22 ผลการประเมินความสอดคล้องของแบบสอบถาม

ข้อที่	คะแนนจากผู้เชี่ยวชาญคนที่					IOC	แปลผล
	1	2	3	4	5		
1	0	+1	+1	0	+1	0.60	นำไปใช้ได้
2	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
3	+1	+1	0	+1	+1	0.80	นำไปใช้ได้
4	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
5	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
6	+1	+1	0	+1	+1	0.80	นำไปใช้ได้
7	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
8	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
9	0	+1	+1	0	+1	0.60	นำไปใช้ได้
10	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
11	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
12	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
13	0	+1	+1	+1	+1	0.80	นำไปใช้ได้
14	+1	+1	0	+1	+1	0.80	นำไปใช้ได้
15	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
16	+1	0	+1	+1	+1	0.80	นำไปใช้ได้
17	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
18	+1	0	+1	+1	+1	0.80	นำไปใช้ได้
19	+1	+1	+1	0	+1	0.80	นำไปใช้ได้
20	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
21	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
22	+1	+1	0	+1	+1	0.80	นำไปใช้ได้
23	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
24	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
25	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้

ตาราง 22 (ต่อ)

ข้อที่	คะแนนจากผู้เชี่ยวชาญคนที่					IOC	แปลผล
	1	2	3	4	5		
26	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
27	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
28	+1	0	0	+1	+1	0.60	นำไปใช้ได้
29	+1	+1	+1	0	+1	0.80	นำไปใช้ได้
30	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
31	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
32	+1	+1	+1	0	0	0.60	นำไปใช้ได้
33	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
34	+1	+1	+1	0	0	0.60	นำไปใช้ได้
35	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
36	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
37	+1	0	+1	+1	+1	0.80	นำไปใช้ได้
38	+1	+1	+1	0	0	0.60	นำไปใช้ได้
39	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
40	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
41	+1	+1	+1	0	0	0.60	นำไปใช้ได้
42	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
43	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
44	+1	0	+1	+1	+1	0.80	นำไปใช้ได้
45	+1	0	+1	0	+1	0.60	นำไปใช้ได้
46	+1	+1	+1	0	0	0.60	นำไปใช้ได้
47	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
48	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
49	+1	+1	+1	0	0	0.60	นำไปใช้ได้

ตาราง 22 (ต่อ)

ข้อที่	คะแนนจากผู้เชี่ยวชาญคนที่					IOC	แปลผล
	1	2	3	4	5		
50	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
51	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
52	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
53	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
54	+1	0	0	+1	+1	0.60	นำไปใช้ได้
55	+1	+1	+1	0	+1	0.80	นำไปใช้ได้
56	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
57	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
58	+1	+1	+1	0	0	0.60	นำไปใช้ได้
59	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
60	+1	+1	+1	0	+1	0.80	นำไปใช้ได้
61	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
62	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
63	+1	0	+1	+1	+1	0.80	นำไปใช้ได้
64	0	+1	+1	0	+1	0.60	นำไปใช้ได้
65	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
66	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้

ค่าความเชื่อมั่น (Reliability)

ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม
ในจังหวัดสตูล

แบบสอบถาม	ค่าความเชื่อมั่น
ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสตูล	0.86
ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสตูล	0.84
เฉลี่ยทั้งฉบับ	0.85
จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม = 30 คน	

การหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ

Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items
.851	.851	30

ภาคผนวก ง
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม
ในจังหวัดสตูล

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้เป็นเครื่องมือสำหรับการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสตูล ข้อมูลที่ได้จะเป็นแนวทางในการพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาให้มีการพัฒนาตนเองและพัฒนาด้านวิชาการในอนาคต

2. การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสตูล

3. แบบสอบถามมีทั้งหมด 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 คือ ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสตูล ประกอบด้วย 6 ปัจจัย ดังนี้

- 1) ปัจจัยด้านบรรยากาศในชั้นเรียน
- 2) ปัจจัยด้านคุณภาพการสอนของครู
- 3) ปัจจัยด้านวิถีทางการศึกษา (อยู่ในส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป)
- 4) ปัจจัยด้านประสบการณ์การสอน (อยู่ในส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป)
- 5) ปัจจัยด้านภาวะความเป็นผู้นำของผู้บริหาร
- 6) ปัจจัยด้านบรรยากาศโรงเรียน

ส่วนที่ 3 คือ ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสตูล ประกอบด้วย 8 ด้าน ดังนี้

- 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
- 2) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้
- 3) ด้านการวัดและประเมินผล
- 4) ด้านการพัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
- 5) ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้
- 6) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา
- 7) ด้านการนิเทศการศึกษา

- 8) ด้านการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา
 4. โปรดตอบคำถามทุกข้อและทุกตอนให้ตรงกับสภาพความเป็นจริงในการปฏิบัติของท่านให้มากที่สุด โดยอาศัยประสบการณ์ตรงจากการปฏิบัติงาน
 5. ข้อมูลของท่าน ผู้วิจัยจะรักษาเป็นความลับ จะไม่มีการนำข้อมูลมาสรุปเป็นรายบุคคลหรือรายโรงเรียน แต่จะนำมาสรุปเป็นภาพรวม
- ผู้วิจัยขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามในครั้งนี้

อิศสาม อาเก็ม

นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

ส่วนที่ 1

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ให้ตรงกับความเป็นจริงของท่านมากที่สุด

1. เพศ

- ชาย
 หญิง

2. อายุ

- 20-25 ปี
 26-30 ปี
 31-35 ปี
 36-40 ปี
 41 ปีขึ้นไป

3. ประสบการณ์การทำงาน

- 1-4 ปี
 5-9 ปี
 10-14 ปี
 15-19 ปี
 20 ปีขึ้นไป

4. วุฒิทางการศึกษา

- ปริญญาตรี
 ปริญญาโท
 สูงกว่าปริญญาโท

5. สถานะภาพการทำงาน

- ผู้บริหาร
 ครู

ส่วนที่ 2

**ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม
ในจังหวัดสตูล**

คำชี้แจง

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับการปฏิบัติเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสตูลที่ตรงกับพฤติกรรมที่ท่านมีการปฏิบัติอยู่ในแต่ละข้อ เพียงข้อละ 1 คำตอบ ซึ่งแต่ละช่องมีความหมาย ดังนี้

- ระดับ 5 หมายถึง ข้อความในข้อนั้นตรงกับการปฏิบัติประมาณร้อยละ 81-100 หรืออยู่ในระดับมากที่สุด
- ระดับ 4 หมายถึง ข้อความในข้อนั้นตรงกับการปฏิบัติประมาณร้อยละ 61 - 80 หรืออยู่ในระดับมาก
- ระดับ 3 หมายถึง ข้อความในข้อนั้นตรงกับการปฏิบัติประมาณร้อยละ 41 - 60 หรืออยู่ในระดับปานกลาง
- ระดับ 2 หมายถึง ข้อความในข้อนั้นตรงกับการปฏิบัติประมาณร้อยละ 21 - 40 หรืออยู่ในระดับน้อย
- ระดับ 1 หมายถึง ข้อความในข้อนั้นตรงกับการปฏิบัติประมาณร้อยละ 1 - 20 หรืออยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตัวอย่าง

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
ปัจจัยด้านการบริหารของผู้บริหาร						
0	การส่งเสริมให้ครูได้รับความก้าวหน้าในการทำงานที่สูงขึ้น	✓				

คำอธิบายตัวอย่าง

จากตัวอย่างข้อ 0 แสดงว่า ผู้บริหารมีทักษะการส่งเสริมให้ครูได้รับความก้าวหน้าในการทำงานที่สูงขึ้น ประมาณร้อยละ 81 ถึง 100 หรืออยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
ปัจจัยด้านบรรยากาศในชั้นเรียน						
1	โรงเรียนมีห้องเรียนอย่างเพียงพอ					
2	โรงเรียนมี วัสดุอุปกรณ์ และครุภัณฑ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงานอย่างเพียงพอ					
3	บรรยากาศในห้องเรียนเอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้					
4	ห้องเรียนมีแสงสว่างและอุณหภูมิที่เหมาะสม					
5	ห้องเรียนมีสื่อประกอบการเรียนการสอนที่เหมาะสม					
6	ห้องเรียนมีเครื่องปรับอากาศหรือพัดลมอย่างเพียงพอ					
ปัจจัยด้านคุณภาพการสอนของครู						
7	ครูผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิชาที่สอนเป็นอย่างดี					
8	ครูสามารถสอนเนื้อหาที่ยาก ให้เป็นเรื่องที่เข้าใจง่าย					
9	ครูมีเทคนิคการสอนใหม่ ๆ และจัดแบบฝึกหัดทั้งรายกลุ่มและรายบุคคลที่น่าสนใจในการเรียนการสอน					
10	ครูใช้เอกสารประกอบการสอน สื่ออุปกรณ์ได้เหมาะสม					
11	ครูกล่าวชมเชย เมื่อนักเรียนทำดี และอธิบายหรือกระตุ้นให้นักเรียนคิดใหม่เมื่อนักเรียนทำผิด					
12	ครูปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม และระเบียบวินัยแก่นักเรียนขณะสอนเสมอ					
13	ครูจัดกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่เกิดกับนักเรียน และมุ่งพัฒนาผู้เรียนอย่างเต็มศักยภาพ					

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
ปัจจัยด้านภาวะความเป็นผู้นำของผู้บริหาร						
14	ผู้บริหารได้สร้างเกณฑ์มาตรฐานทางวิชาการ และมาตรฐานการเรียนรู้ของนักเรียน					
15	ผู้บริหารกำหนดพฤติกรรมการสอนของครู ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ					
16	ผู้บริหารบริหารหลักสูตรตามเกณฑ์มาตรฐาน ทางวิชาการที่คณะกรรมการร่วมกันกำหนดขึ้น					
17	ผู้บริหารกำกับ ติดตามให้ครูสอนอิงเกณฑ์ การประเมินที่สอดคล้องกับมาตรฐานและ หลักสูตรแกนกลาง					
18	ผู้บริหารร่วมกับครูวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อพัฒนา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน					
19	ผู้บริหารร่วมกับครูจัดระบบนิเทศและ ประเมินการเรียนการสอน					
20	ผู้บริหารสร้างแรงจูงใจและขวัญกำลังใจ ให้แก่ครูและนักเรียน					
21	ผู้บริหารติดต่อสื่อสารกับชุมชน กระตุ้นให้ ชุมชนสนับสนุนงานวิชาการของโรงเรียน					
ปัจจัยด้านบรรยากาศโรงเรียน						
22	โรงเรียนมีการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ ก่อให้เกิดบรรยากาศที่ดีในการเรียน					
23	บุคลากรในโรงเรียนยิ้มแย้มแจ่มใสเป็นมิตรต่อ กัน รักใคร่กลมเกลียว					
24	ผู้ปกครองและนักเรียน ได้รับความสะดวกใน การติดต่อประสานงานกับทางโรงเรียน					

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
25	การมอบหมายหรือการสั่งการตามสายงานบังคับบัญชา มีความชัดเจนเหมาะสมกับความสามารถ					
26	โรงเรียนมีการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง					

ส่วนที่ 3

ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสตูล
--

คำชี้แจง

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความสำเร็จเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่ตรงกับการปฏิบัติงานของท่านมากที่สุดในแต่ละข้อ เพียงข้อละ 1 คำตอบ ซึ่งแต่ละช่องมีความหมาย ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง มีการบริหารงานวิชาการในข้อนั้นมีประสิทธิผลประมาณร้อยละ 81 - 100 หรืออยู่ในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง มีการบริหารงานวิชาการในข้อนั้นมีประสิทธิผลประมาณร้อยละ 61 - 80 หรืออยู่ในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง มีการบริหารงานวิชาการในข้อนั้นมีประสิทธิผลประมาณร้อยละ 41 - 60 หรืออยู่ในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง มีการบริหารงานวิชาการในข้อนั้นมีประสิทธิผลประมาณร้อยละ 21 - 40 หรืออยู่ในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง มีการบริหารงานวิชาการในข้อนั้นมีประสิทธิผลประมาณร้อยละ 1 - 20 หรืออยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตัวอย่าง

ข้อ	การบริหารงานวิชาการ	ระดับประสิทธิผล				
		5	4	3	2	1
ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา						
0	ศึกษาโครงสร้างและจุดมุ่งหมายหลักสูตร ได้บรรลุเป้าหมาย	✓				

คำอธิบายตัวอย่าง

จากตัวอย่างข้อ 0 แสดงว่า สถานศึกษามีประสิทธิผลในการศึกษาโครงสร้างและจุดมุ่งหมายหลักสูตร ได้บรรลุเป้าหมาย ประมาณร้อยละ 81 - 100 หรืออยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อ	การบริหารงานวิชาการ	ระดับประสิทธิผล				
		5	4	3	2	1
ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา						
1	ประสานงานการใช้หลักสูตรซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของสถานศึกษาจนบรรลุเป้าหมาย					
2	จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาครบทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ทุกชั้นเรียน					
3	คณะกรรมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาทำหน้าที่นิเทศ กำกับติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา					
4	ให้คำปรึกษาแก่ครูในการแก้ไขปัญหาทางการจัดการเรียนรู้ได้บรรลุจุดหมายของหลักสูตร					
5	มีกระบวนการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรจนเกิดประโยชน์แก่ผู้เรียน					
ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้						
6	จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมของหลักสูตรที่สอดคล้องกับความถนัดและความสนใจของผู้เรียนโดยฝึกทักษะกระบวนการคิด การเผชิญสถานการณ์จริงเพื่อใช้ในการแก้ปัญหา					
7	มีการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในทุกรายวิชา					
8	มีการส่งเสริมให้ผู้สอนจัดบรรยากาศให้เอื้อต่อการเรียนรู้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลาและสถานที่					
9	มีการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียน					
10	มีการประสานความร่วมมือกับผู้ปกครองและทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ					

ข้อ	การบริหารงานวิชาการ	ระดับประสิทธิผล				
		5	4	3	2	1
ด้านการวัดและประเมินผล						
11	ควบคุม ดูแลให้การวัดผลและประเมินผลการเรียน ของนักเรียนถูกต้องเป็นไปตามระเบียบ กระทรวงศึกษาธิการและนโยบายของสถานศึกษา					
12	พัฒนาเครื่องมือวัดผลและประเมินผลให้ได้ครอบคลุม และสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้					
13	ส่งเสริมให้นำผลการประเมินการเรียนรู้มาใช้ เป็นข้อมูลในการพัฒนากิจกรรมการจัดการเรียนรู้					
14	ชี้แนะทางการวัดผลและประเมินผลตามสภาพจริง ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้					
15	จัดเก็บข้อมูลผลการเรียนรู้ของนักเรียนได้อย่างเป็น ระบบเพื่อตรวจสอบ พัฒนา					
ด้านการพัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา						
16	กำหนดนโยบาย วางแผนและจัดทำ จัดหา ส่งเสริม การผลิตสื่อเพื่อใช้ในการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
17	นิเทศ ติดตามและประเมินผลการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาประกอบการจัด การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง					
18	ส่งเสริมให้ครูใช้สื่อการจัดการเรียนรู้ได้เหมาะสม กับแผนการเรียนรู้และคู่มือครู เพื่อให้นักเรียน เกิดการเรียนรู้ตรงตามวัตถุประสงค์และบรรลุ เป้าหมายของหลักสูตร					
19	พัฒนาบุคลากรของสถานศึกษาในเรื่องเกี่ยวกับ การพัฒนาสื่อการเรียนรู้และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา					
20	ประสานความร่วมมือในการผลิต จัดหาพัฒนา การใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีภายในกลุ่ม เครือข่าย เพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้					

ข้อ	การบริหารงานวิชาการ	ระดับประสิทธิผล				
		5	4	3	2	1
ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้						
21	จัดให้มีแหล่งเรียนรู้อย่างหลากหลายทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา					
22	สนับสนุนการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง กับการจัดกระบวนการเรียนรู้					
23	จัดระบบแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียนให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียน					
24	ส่งเสริมครูและนักเรียนได้ใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษา เพื่อพัฒนาการเรียนรู้และนิเทศกำกับติดตาม ประเมิน และปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง					
25	มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผลงานของสถานศึกษาอย่างแพร่หลายและเหมาะสม					
ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา						
26	มีการกำหนดนโยบายและแนวทางการวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้					
27	ติดตามและประเมินผลการทำวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง					
28	ส่งเสริมให้ครูศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ให้แต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ เพื่อให้ให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ตรงตามวัตถุประสงค์และบรรลุเป้าหมายของหลักสูตร					
29	พัฒนาครูและนักเรียนให้มีความรู้เกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียนรู้ โดยใช้กระบวนการวิจัยเป็นสำคัญในการเรียนรู้ที่ซับซ้อนขึ้น					
30	รวบรวมและเผยแพร่ผลการวิจัยเพื่อการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพการศึกษา					

ข้อ	การบริหารงานวิชาการ	ระดับประสิทธิผล				
		5	4	3	2	1
ด้านการนิเทศการศึกษา						
31	จัดให้มีการนิเทศภายในให้ความช่วยเหลือแก่ครูได้อย่างเหมาะสม					
32	สร้างความตระหนักให้แก่ครู และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการศึกษา ให้เข้าใจกระบวนการนิเทศภายใน					
33	จัดระบบนิเทศภายในสถานศึกษาให้เชื่อมโยงกับระบบนิเทศการศึกษาของหน่วยงานต้นสังกัด					
34	มีการดำเนินการนิเทศโดยใช้กิจกรรมการนิเทศที่หลากหลายเหมาะสมและทั่วถึง					
35	นำผลการประเมินผลการนิเทศมาตรวจสอบหาข้อบกพร่อง วิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรค เพื่อปรับปรุงและพัฒนาการนิเทศ					
ด้านการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา						
36	มีการจัดระบบโครงสร้างองค์กรให้รองรับการจัดระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างมีคุณภาพ					
37	กำหนดเกณฑ์การประเมินเป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ เป้าหมายความสำเร็จที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา					
38	วางแผนการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาให้บรรลุผลตามเป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษา					
39	ดำเนินการพัฒนางานตามแผนติดตามและประเมินคุณภาพภายใน เพื่อปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง					
40	ประสานความร่วมมือกับสถานศึกษาและหน่วยงานอื่นในการปรับปรุง และพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน และการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างเป็นระบบ					

ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี